

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΑΓΓΕΛΟΥ Ν. ΠΑΠΑΚΩΣΤΑ

σελ 24-

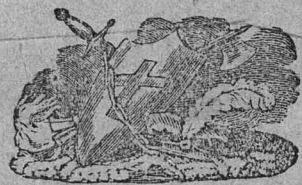
ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΑΓΩΓΟΥ ΤΗΣ ΕΝ ΕΥΒΟΙΑ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΕΩΣ ΤΟΥ 1821

ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΑ

ΥΠΟ

ΙΩΑΝΝΟΥ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ ΜΑΥΡΟΜΜΑΤΟΥ

Τού εκ Χαλκίδος Εύβοίας, επιζώντος αγωνιστού, και έκδοθείσα
δι' ιδίαν αυτού δαπάνης, εις φῶς τῶν πατριωτῶν του
καὶ τῶν ὁμογενῶν του Ἑλλήνων.
Ἐν Χαλκίδι τῆν 20 Μαρτίου 1894.

ΕΝ ΧΑΛΚΙΔΙ

ΕΚ ΤΩΝ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΩΝ—ΑΔΕΛΦΩΝ Γ. ΑΘΑΝΑΣΙΑΔΟΥ

1892.

124883

ΙΣΤΟΡΙΑ
ΤΟΥ ΑΓΩΝΟΣ ΤΗΣ ΕΝ ΕΥΒΟΙΑ
ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΕΩΣ ΤΟΥ 1821

ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΑ

ΥΠΟ

ΙΩΑΝΝΟΥ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ ΜΑΥΡΟΜΜΑΤΟΥ

Τού εκ Χαλκίδος Εύβοίας, επίζωντος αγωνιστοῦ, καὶ ἐκδοθεῖσα
δι' ἰδίας αὐτοῦ δαπάνης, εἰς φῶς τῶν πατριωτῶν του
καὶ τῶν ὁμογενῶν του Ἑλλήνων.

Ἐν Χαλκίδι τῆν 20 Μαρτίου 1894.

ΕΝ ΧΑΛΚΙΔΙ

ΕΚ ΤΩΝ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΩΝ—ΑΔΕΛΦΩΝΓ, ΑΘΑΝΑΣΙΑΔΟΥ

1892.

ΚΑΙ ΕΛΕΥΘΕΡΟΝ ΜΗ ΦΕΡΕΙΝ ΕΝΑ ΙΣΤΟΧΕΡΟΝ
ΕΠΙΣΤΡΑΦΗΝ ΕΠΙ ΤΟ ΣΥΖΗΤΗΡΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ
ΚΑΙ ΤΡΙΤΟΝ ΕΝΑΛΛΑΞΙΝ ΤΟΝ ΝΟΜΟΝ ΚΑΙ ΤΟΝ
ΕΠΙΣΤΡΑΦΗΝ

ὁρα σαφορέματα.

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΓΕΛΟΥ Ν. ΠΑΠΑΚΩΣΤΑ

124883

ΙΣΤΟΡΙΑ

ΤΟΥ ΑΓΩΝΟΣ ΤΗΣ ΕΝ ΕΥΒΟΙΑΙ

ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΕΩΣ ΤΟΥ 1821

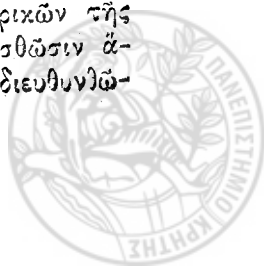
Ὁ ἐκ Χαλκίδος Εὐβοίας καταγόμενος Ἰωάννης Ἀναστασιος Μαυρομάτης ἐξ ἐγκρίτου οἰκογενείας, ἀμα ἀρξαιμένου τοῦ ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας τῆς Ἑλλάδος ἱεροῦ ἀγῶνος τῷ 1821 Μαρτίου 25, ἔλαβε τὰ ὅπλα προθύμως μετὰ τοῦ θεοῦ του Δημητρίου Καρύδα, καὶ κατετάχθη στρατιωτικὸς ὑπὸ τὰς ὁδηγίας τοῦ ἐν Εὐβοίᾳ ὀπλαρχηγοῦ Ἀγγελῆ Γοβιού, καὶ διαμένων ἐν τῇ σκηνῇ τῆς συντροφίας του ὁμοῦ μετὸν θεόν του Δημήτριον Καρύδα, συναγωνιστὴν ἐράμιλλον ὡς γραμματεῖα τοῦ ὀπλαρχηγοῦ Ἀγγελῆ Γοβιού. Φονευθέντος δὲ τοῦ ὀπλαρχηγοῦ Ἀγγελῆ Γοβιού, ἐν τῇ γενομένῃ μάχῃ κατὰ τῶν ὀθωμανῶν ἐντὸς τοῦ κάμπου τοῦ χωρίου Καστέλλας καὶ Ψαγῶν τῆς Εὐβοίας, ὁ Ἰωάννης Ἀναστασίου Μαυρομάτης μετέβη μετὰ τοῦ θεοῦ του Δημητρίου Καρύδα καὶ κατετάχθη ὑπὸ τὰς ὁδηγίας τοῦ ὀπλαρχηγοῦ Νικολάου Κριεζώτου, καὶ διαμένων ἐν τῇ σκηνῇ τῆς συντροφίας του, ὁμοῦ μετὸν θεόν του Δημήτριον Καρύδα, συναγωνιστὴν ἐράμιλλον καὶ γραμματεῖα τοῦ ὀπλαρχηγοῦ Νικολάου Κριεζώτου, ἔπρεξε τὸ στρατιωτικὸν στάδιον μετὰ τοῦ Κριεζώτου καὶ τοῦ Καρύδα ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους τοῦ Ἑλληνικοῦ ἀγῶνος, καὶ ὅστις εἶδεν εἰς τὴν γενικὴν ἱστορίαν τῆς Ἑλλάδος, ὅτι παρελήθησαν τὰ σπουδαιότερα Εὐβοϊκὰ τοῦ Ἑλληνικοῦ ἀγῶνος, καὶ δὲν περιεγράφησαν ἀκριβῶς καὶ ἀληθῶς ὡς αἱ γενόμεναι μάχαι καὶ Ἡρωϊσμοὶ τῶν ἀνδρείων μαχητῶν μεγαθυμῶνων Εὐβοέων, καὶ ἀτρομήτων ὀπλαρχηγῶν

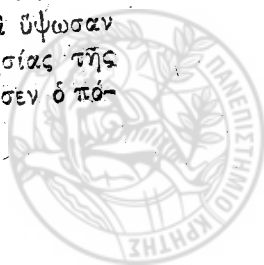
αυτῶν ἐντὸς τῆς Νήσου Εὐβοίας, ὡς καὶ οἱ ἀγῶνες οἱ γενόμενοι παρὰ τῶν Εὐβοέων, ἐκτὸς τῆς στερεᾶς Ἑλλάδος μετὰ τὴν καταστροφὴν τῆς Νήσου Εὐβοίας κατὰ τῶν Ὀθωμανῶν.

Τὸ ἀδίκον τοῦτο τῆς πατρίδος καὶ τῶν πατριωτῶν του μὴ ὑποφέρων νὰ βλέπῃ τοὺς ἀγῶνάς των αὐτοὺς θαμμένους μένοντας ἐν παντοσινή σκοτίᾳ, λαμβάνει τὸν κάλαμον ἀνά χειρὰς του καὶ πρὸς ἀναπλήρωσιν ἐξιστορεῖ ἀκριβῶς καὶ ἀμερολήπτως τὰς ἀληθεῖς ἐπιτυμβάσας τότε κατὰ τῶν ἐγχθῶν μαχὰς παρὰ τῶν Εὐβοέων ἐντὸς τῆς Νήσου Εὐβοίας, καὶ ἐκτὸς τῆς στερεᾶς Ἑλλάδος μετὰ τὴν καταστροφὴν τῆς Νήσου Εὐβοίας, τὰς ὁποίας εἶδεν αὐτόπτης καὶ ἐν ἰδίοις ὀφθαλμοῖς καὶ ἐγενήθη τὰς πικρίας καὶ τοὺς κινδύνους των.

Καὶ ὅτι ἀρχεται τὴν ἱστορίαν του ταύτην ἀπὸ τὴν πηγὴν τῆς φιλανθρωπικῆς μυστικῆς ἐταιρείας τοῦ «Φοῖνικος» τὴν κινήσαν τὸν ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας ἱερὸν ἀγῶνα, ἀρξάμενον κατὰ τὸ ἔτος 1821 Μαρτίου 25, καὶ ὅτι ἡ μυστικὴ φιλανθρωπικὴ αὕτη ἐταιρεία ἀρχεται πρὸ αἰῶνων καὶ διαμένουσα αἰεὶ ἐν ἀγνώστῳ διαμονῇ, ὡς τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἐνεφάνη ὀνόματι «Ἀξίνη τοῦ Προδρόμου» καὶ κατέλυσε τὴν τυραννίαν τῶν Ρωμαίων, καὶ ἤτις δὲν παύει ἀενάως κατὰ θεῖον ὄρισμὸν νὰ ἐπιβλέπῃ ἀπὸ τὰ οὐράνια δώματα μὲ ἀκοίμητον ὀφθαλμὸν μέχρι τῆς συντελείας τοῦ κόσμου τὰ καταπατηθέντα δίκαια τῶν ἐθνῶν καὶ νὰ καταδιώκῃ τοὺς πολιτικούς καὶ θρησκευτικούς τυράννους τῆς ἀνθρωπότητος. Αὕτη ἡ ἐταιρεία ὡς ἡ πηγὴ τῆς δικαιοσύνης, ἡ πρεσβεύουσα, «τὸ ὃ ἐστὶ μισεῖς ἐτέρῳ μὴ ποιήσης», βλέπουσα τὴν τυραννίαν τοῦ θρηϊώδους βαρβάρου, κατακτητοῦ ψευδοπροφήτου ἐθνάρχου ἀγαρινοῦ Μωάμεθ νὰ δεσπίζῃ τυραννικώτατα τὸ χριστιανικὸν ἑλληνικὸν ἔθνος ἐπὶ τετρακοσίων σχεδὸν ἐτῶν, ἤπλωσε τὴν χεῖράν της εἰς τὴν Ὀδυσσὸν τῆς Ρωσσίας τῷ 1814 καὶ ἴδρυσε τὸ προεδρεῖον της, ἐν ὀνόματι μυστικῆς φιλανθρωπικῆς ἐταιρείας τοῦ Φοῖνικος καὶ ἐσχημάτισε τὸν ἱερὸν λόγον προεδρεύων αὐτὸς ὁ Ἰωάννης Ἀντωνίου Καποδίστριας ὑπουργὸς τότε τῶν ἐξωτερικῶν τῆς Ρωσσίας. Ἴνα ἐκ τοῦ προεδρεῖου αὐτοῦ προετοιμαθῶσιν ἀπαντες οἱ κατηχηταὶ τοῦ ἱεροῦ αὐτοῦ λόγου καὶ διευθυνθῶ-

σι καὶ ἐπαναστατήσωσιν ἐν τῷ ὀρισμένῳ χρόνῳ 1831 τῆς Ἑλλάδα καὶ πάντα τὰ ὑπόδουλα μέρη καὶ τυραννούμενα τῶν ὑπὸ τὴν δουλείαν στεναζόντων χριστιανῶν, καὶ ὅτι ἡ προετοιμασία αὕτη τῆς μνησθείσης ἐταιρείας τοῦ ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας τῆς Ἑλλάδος γενησομένου ἱεροῦ ἀγῶνος ἐπρόδότη τῷ 1821 εἰς τὸν Σουλτάνον Μαχμούτην, βασιλεύοντα τότε εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, παρὰ τοῦ πατριαρχικοῦ διακίου Χριστοφόρου ἀναδεχθέντος τὸν ἰσλαμισμὸν ἐχειροτονήθη χόστιας, καὶ ἀπηγγονήσθη ὡς ἄπιστος ὑπήκοος ὁ ἐν Κων(στά-ντι) οἰκουμενικὸς πατριάρχης ἀείμνηστος Γρηγόριος, ὡς μύσσης τοῦ ἱεροῦ λόχου τῆς μυστικῆς φιλανθρωπικῆς ἐταιρείας τοῦ Φοίνικος παρὰ τοῦ Σουλτάνου Μαχμούτη. Ἀποῦ λοιπὸν ἐπρόδότη ἡ προετοιμασία τῆς μελλούσης ἐπαναστάσεως ταύτης κατὰ τοῦ Σουλτάνου, ἡ μυστικὴ φιλανθρωπικὴ ἐταιρεία τοῦ Φοίνικος, ἂν μὴ προώρως, διέταξε τὴν πρόσδον τοῦ ἐλληνικοῦ ἀγῶνος ἵνα ἀρξῆ τὸ 1821, ἤλλαξε δὲ καὶ τὴν ὀνομασίαν καὶ τὴν διαμονὴν τῆς ὀνόμασαν αὕτη μυστικὴν φιλανθρωπικὴν ἐταιρείαν τῶν φιλικῶν ἐδρεύουσαν ἐν Ἀθήναις, ὅπου διετηρήθη αὕτη μυστικὴ μέχρι τέλους τοῦ ἐλληνικοῦ ἀγῶνος, καὶ ὅτι ἡ ἐταιρεία αὕτη ἐκ τῶν προετοιμασθέντων παρ' αὐτῇ ἱερολογητῶν πολιτικῶν τε καὶ πολεμικῶν διήυθυνε προδρόμους εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ λοιπὰ μέρη χριστιανικὰ στεναζόντα ὑπὸ τὴν δουλείαν τοῦ τυράννου καὶ ἤνοιξε τὸν πόλεμον ἐν ἀρχῇ κατὰ τῶν ὀθωμανῶν με τοὺς ἀμαρτωλοὺς, με τοὺς Σουλιώτας καὶ με τὸν Ἀληπάσσά τῶν Ἰωαννίνων κατὰ τοῦ Σουλτάνου Μαχμούτη, ὡς προγυμναστικὸν εἰς τοὺς Ἕλληνας, ὅπως λάβωσι πείραν πολέμου ἐν καιρῷ ὑψώσεως τῆς ἱερᾶς σημαίας τοῦ ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας τῆς Ἑλλάδος ἱεροῦ ἀγῶνος, καὶ ὅτι ἐκ τῶν γυμνασθέντων ἐλεγκτοτέρων αὐτῶν μαχητῶν τε καὶ πολιτικῶν ἱερολογητῶν διεσπάρησαν εἰς ὅλην τὴν Ἑλλάδα καὶ λοιπὰ ὑπόδουλα μέρη καὶ διέπρεψαν ἅπαντες ὀπλαρχηγοί, ναύαρχοι, καὶ πολιτικοὶ διοικηταὶ διὰ θαλάσσης καὶ διὰ ξηρᾶς καὶ ὑψωσαν τὴν ἱερὰν σημαίαν τοῦ ἀγῶνος, τοῦ ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας τῆς Ἑλλάδος τῷ 1821 Μαρτίου εἴκοσι πέντε, καὶ ἤρχισεν ὁ πό-

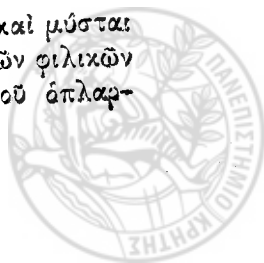

λεμος κατά τῆς Ἀσιατικῆς Ὀθωμανικῆς τυραννίδος, κρᾶζοντες οἱ Ἕλληνες ἐλευθερία ἢ θάνατος.

Καὶ πρῶτον ἀρχεται τὴν ἱστορίαν του ταύτην ὁ Ἰωάννης Ἀναστ. Μαυρομμάτης ἀπὸ τὴν Εὐβοίαν ἀπὸ τοῦ 1821 μέχρι τέλους τοῦ ἔτους 1823 πρὸ τῆς ἀλώσεως τῆς καταστροφῆς αὐτῆς παρὰ τῶν ὀθωμανῶν.

Καὶ ὅτι πρῶτοι ἐπαναστάται, οἱ ὑψώσαντες τὴν ἱεράν σημαίαν τῆς ἐλευθερίας ἐντὸς τῆς Νήσου Εὐβοίας κατὰ τῶν ὀθωμανῶν ὑπῆρξαν ὀπλαρχηγοὶ Ἕλληνες πρῶτοι καὶ δευτερεύοντες οἱ καπεταναεῖοι, Ἀγγελῆς Νικολάου Γοβιοῦ εἰς ἐκ τῶν Ἠρώων Ἑλλήνων τῶν παρευρεθέντων μετὰ τοῦ Ὀδυσσεως Ἀνδρούτσου εἰς τὴν γενομένην μάχην εἰς τῆς Γραβιάς τὸ Χάνι, κατὰ τῶν ὀθωμανῶν Ὁμερβρωῶν καὶ λοιπῶν πατσάδων, Ἀναγνώστης Νικολάου Γοβιοῦ ἀδελφὸς τοῦ Καπετᾶν Ἀγγελῆ καταγόμενοι ἐκ τῆς κωμοπόλεως Λίμνης τῆς Εὐβοίας, Κότσιος Γεωργίου μετὰ δύο ἀδελφούς του Μητάκη καὶ Γιαννάκη ἐκ τοῦ χωρίου Χάλια τῆς ἐπαρχίας Θηβῶν, Νικόλαος Τομαράς ἐξ Ἰωαννίνων, Γεώργιος Ἰατρός ἐκ Βάλτου, Ἀθανάσιος μετὰ δύο ἀδελφούς του Μπαλαλέδες καὶ Γιαννιὸς Χαλκιάς ἐκ τοῦ ἐξ Εὐβοίας χωρίου Χαλκιάδες, Ἀθανάσιος Σιούτας, Στάθης Ἀχάριστος, ὅστις ἐσκοτώθη εἰς τὴν μάχην τοῦ Καματηροῦ Ἀθηνῶν, Μιχαῆλ Νικολάου, ὅστις ἐσκοτώθη εἰς τοὺς Ναβαρίνους τῆς Πελοποννήσου, ἅπαντες οὗτοι ἐξ Ἀταλάντης, καὶ ὁ Βερούτης ὁ Τρέσας ἐκ Λιδανάτους τῆς Ἀταλάντης, οἱ Γεώργιος Κωνσταντῖνος καὶ Νικόλαος τρεῖς ἀδελφοὶ Ζορπάδες καταγόμενοι ἐκ τοῦ χωρίου Βίλου Βρομέρι, οἱ Δημήτριος Καρύδας, Ἰω. Ἀναστ. Μαυρομμάτης, Ἀναγνώστης Κρίτσαλης, Ἰωάννης Οἰκονόμου, Γεώργιος Ἀποστολίδης, Ἰωάννης Ματούρης, Ἀθανάσιος Χοντροβασίλης, Νικόλαος Στάμου, Βασιλείος Κόκαλης ἅπαντες ἐκ Χαλκίδος, Παππᾶ Σκιαδᾶς, Τάσιος Γκιστεργιάς, Ἀναγνώστης Πέπουλος ἐκ τοῦ χωρίου Ἀρράτι.

Ἄπαντες οὗτοι πρωταγωνισταὶ τῆς Εὐβοίας καὶ μύσται τοῦ ἱεροῦ λόγου τῆς μυστικῆς φιλαυθρωπικῆς τῶν φιλικῶν ἔδρευούσης εἰς Ἀθήνας, αἵτινες ἀρχηγούντος τοῦ ὀπλαρ-

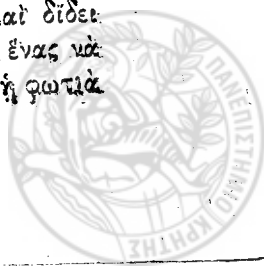

χηγοῦ Ἀγγελῆ Γοβιοῦ, κατέλαβον τὰ Βρυσάκια θέσιν παράλιον τῶν χωρίων Εὐβοίας Ψαχνῶν καὶ Καστέλλας καὶ ἀχυρώθησαν μὲ ὀλίγους στρατιώτας ἡμισοπλισμένους, κρατοῦντες τὴν πολιορκίαν τῆς Χαλκίδος.

Κατ' αὐτὰς ἦλθεν εἰς Βρυσάκια καὶ ὁ Νικέλαος Κριεζώτης, καταγόμενος ἐκ τοῦ χωρίου Εὐβοίας Κριεζᾶ, ἐξ Ἀνατολῆς ὑπηρετῶν εἰς τὸν Σατραπῆν τῆς Ἀνατολῆς Καρασμάνογλου, καὶ κατετάχθη στρατιωτικὸς ὑπὸ τὰς ὁδηγίας τοῦ ὀπλαρχηγοῦ Ἀγγελῆ Γοβιοῦ, ὅστις διέταξεν αὐτὸν νὰ μένη ὑπὸ τὰς ὁδηγίας Ἀθανασίου Εἰλούτα.

Πρὸς δὲ, διὰ περισσοτέραν ἐνίσχυσιν διὰ ξηρᾶς καὶ διὰ θαλάσσης τῆς πολιορκίας τῆς Χαλκίδος, διότι τὰ πλοῖα τὰ ὁποῖα συνάδουσι τὸν στρατὸν τοῦ ὀπλαρχηγοῦ Ἀγγελῆ Γοβιοῦ, δὲν ἦτον ἐκ τῶν πολεμικῶν, καὶ ὡς ἀδύνατα εἰς μάχην μετέβη ὁ Δημήτριος Καρύδας εἰς τὴν Ὑδραν καὶ μετέφερεν ἓνα πολεμικὸν πλοῖον ὑμβρῦκιον μὲ τὸν πλοίαρχον αὐτοῦ καπετᾶν Ἀλεξάνδρῃ Κριεζῇ εἰς τὰ Βρυσάκια νὰ πολιορκῇ καὶ διὰ θαλάσσης στενὰ τῆς Χαλκίδος,

Μετὰ δὲ τὴν ἔλευσιν τοῦ πλοίου ἐρχεται καὶ ὁ πασάς Ὁμερβρυώνης ἀπὸ τὴν Σπερειὰν Ἑλλάδα εἰς Χαλκίδα μὲ ἑπτὰ χιλιάδας Ἀλβανοὺς καὶ σκηνώνει ἀντίκρου τῶν Βρυσακίων ἐντὸς τοῦ κάμπου Καστέλλας καὶ Ψαχνῶν, ὁ ὀπλαρχηγὸς Ἀγγελῆς Γοβιοῦ ἔχων μόνον τριακοσίους ὡς ἕγγιστα στρατιώτας καὶ τὴν βοήθειαν τοῦ πολεμικοῦ πλοίου καπετᾶν Ἀλεξάνδρου, τὸ ὅποσον ἔχων πλησίον καὶ ἀπέναντί του τὰς τρεῖς παραλίους πλευρὰς τῶν Βρυσακίων (ἄρδιου) ἀχυρόνεται ὁ ὀπλαρχηγὸς Ἀγγελῆς εἰς τὰ Βρυσάκια μὲ διπλᾶ ἀχυρώματα μᾶλλον ἀπὸ τὴν ἀνατολικὴν πλευρὰν τῶν Βρυσακίων, ὅπου δὲν ἐκτύπουν αἱ σφαῖραι τῶν πυροβόλων τοῦ πολεμικοῦ πλοίου τὸν ἐχθρὸν, εἰς τὴν πλευρὰν αὐτὴν ὁ ὀπλαρχηγὸς Ἀγγελῆς κατατάσσει τοὺς τριακοσίους στρατιώτας του καὶ τοὺς ἀξιωματικούς του ἀναλόγως καθ' ἕξ εἰς ἓνα μασγάλι νὰ ὑπηρετοῦν εἰς τὴν φωτιάν τῶν ὀπλων καὶ δίδει διαταγὰς πέντε στρατιώται νὰ γερμίζουσι τὰ ὄπλα καὶ ἓνας νὰ πυροβολῇ ἀπὸ ἕκαστον μασγάλι τὸν ἐχθρὸν ὥστε ἡ φωτιά

των ὄπλων νὰ δουλεύη ἀκαταπαύστως) εἰς τὰς ὀρμάς τοῦ ἐχθροῦ, καὶ ὅτι νὰ μὴν ρίψη κανεὶς ὄπλον ἐκ τῶν στρατιω-
τῶν του, ὅσον νὰ κάμη τὴν ἀρχὴν νὰ ρίψη αὐτὸς ὅπου θὰ
ἔλθῃ ὁ ἐχθρὸς πλησίον νὰ πέφτουν τὰ βόλια εἰς τὸ κρέας του.

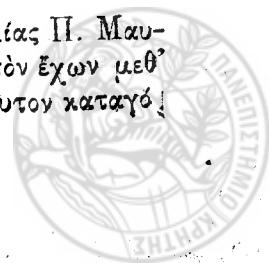
Ἄμα λοιπὸν ἐξημέρωσεν ἡ ἡμέρα, ρίχνεται ὁ Ὀμερβρυν-
νης πανσπρατιὰ ἐπάνω εἰς τὰ χαρακώματά μας μὲ συνεχεῖς
ὀρμάς ἀντικρούει ὁ ὄπλαρχηγὸς Ἀγγελῆς τὰς ὀρμάς τοῦ Ὀ-
μερβρυνῆ ἔχι μὲ ὀλίγην ἀνδρείαν καὶ ἴστατο εἰς τὴν διοί-
κησι τοῦ στρατοῦ του καὶ τῶν ὄπλαρχηγῶν του περιερχό-
μενος εἰς τὰ χαρακώματά του ὡς αἰτὸς. Ὁ πόλεμος πεισμα-
τώδης ἀκολουθεῖ ἀκαταπαύστως ἐξ ἀμφοτέρων τῶν μερῶν
καὶ οἱ κανονοβολισμοὶ τοῦ καπετᾶν Ἀλεξάνδρου ἀπὸ τὸ πο-
λεμικὸν πλοῖον του ἐγείνοντο κατὰ τοῦ ἐχθροῦ ἀδιακόπως.

Διήρησεν ἡ μάχη αὕτη ἐπὶ ὀκτῶ ὥρας, ἔγεινε μεγάλη
θραῦσις εἰς τὸν ἐχθρὸν, ὀπισθοχωρεῖ κατασυντριμμένος ὁ Ὀ-
μερβρυνῆς καὶ μεταβαίνει ὀπίσω εἰς Χαλκίδα καὶ ἀφήνει εἰς
τὸ πεδῖον τῆς μάχης πλέον τῶν διακοσίων νεκρῶν, μεταξύ
αὐτῶν καὶ τῶν ὄπλαρχηγῶν των καὶ τὸν ἀρχηγὸν τῶν ἀρβα-
νιτᾶδων Τεγλᾶ.

Καὶ ἀφοῦ ἐρθασεν εἰς Χαλκίδα ὁ Ὀμερβρυνῆς ἐμέμφετο
τοὺς Χαλκιδεῖς Μπέηδες, ὅτι τὸν ἠπάτησαν τοῦ εἶπαν ὅτι
οἱ ἐπαναστᾶται Εὐβοεῖς ἦτον παρπάτσιδες καὶ ἔχι ὅτι ἦτον
Σουλιώτικον ντουφέκι καὶ ἔχασε τὰ καλλήτερα παληκάρια
του, καὶ οἱ Μπέηδες φοβούμενοι τὴν ἔργῃ του, δὲν τὸν ὑ-
πεδέχθησαν, ἀλλ' ἐκλείσθησαν ἐντὸς τοῦ φρουρίου Χαλκίδος
καὶ αὐτὸς μὲ ὅλον τὸν στρατὸν του ἐπέρασεν εἰς τὴν ρούμε-
λην μὲ πλοῖα καὶ ἀνεχώρησεν.

(Ἐκ δὲ τῶν Ἑλλήνων δὲν ἐφρονεῦθη οὐδεὶς, μόνον ἕνας
στρατιώτης κυριευθεὶς ἐκ φόβου δειλίας, τοῦ ἦλθεν ὀλιγοθυ-
μία καὶ ἔπεσε κάτω ὡς νεκρὸς, τὸν ὅποιον ἐσχέπασε ὁ ὄπλαρ-
χηγὸς Ἀγγελῆς Γοβιοῦ μὲ μία καπότα καὶ μετὰ τὴν λήξιν
τῆς μάχης ἐπανῆλθεν ἐν τῇ ζωῇ)

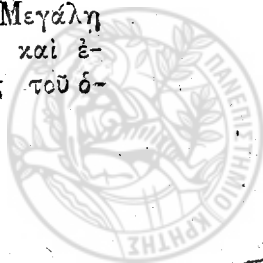
Ἐπειτα μὲ ὀλίγας ἡμέρας ὁ Μπεηζαδὸς Ἡλίας Π. Μαυ-
ρομιχάλη ἔρχεται ὡς ἀρχηγὸς μὲ ὀλίγον στρατὸν ἔχων μεθ'
ἑαυτοῦ καὶ τὸν Δεσπότην τῆς Καρυστίας Νεόφυτον καταγῶ!

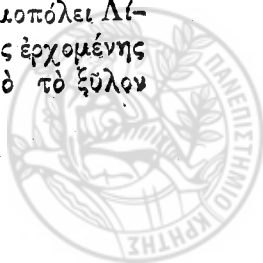
μενον ἐκ τοῦ χωρίου Εὐβοίας Φύλλα διὰ νὰ ἐπαναστατήσῃ τὴν ἐπαρχίαν Καρυστίας τῆς Εὐβοίας καὶ νὰ πολιορκήσῃ τὴν Κάρυστον, ἐξῆλθεν ἐκ θαλάσσης εἰς τὸ χωρίον Καρύστου Στούρα καὶ ἐπαναστατεῖ τὴν ἐπαρχίαν Καρύστου, καὶ διευθύνει ἀπεσταλμένον μὲ ἐπιστολὴν εἰς τὸν ὄπλαρχηγὸν Ἀγγελῆν Γοβιῶ εἰς Βρυσακία καὶ ζητεῖ παρ' αὐτοῦ βοήθειαν ἐκ στρατοῦ.

Ὁ ὄπλαρχηγὸς προσκαλεῖ τοὺς καπετανέους του καὶ τοὺς προτείνει, ποῖος ἐξ αὐτῶν εἶναι ἱκανὸς καὶ νὰ γνωρίζῃ καὶ τὸν τόπον τῆς Καρυστίας, νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸν Μπετζαδὲ, ἀναδέχεται νὰ ὑπάγῃ ὁ καπετὰν Γεώργιος Ἰατρὸς Βαλτινός, ἀλλὰ δὲν γνωρίζει τὸν τόπον, ὁ Νικόλαος Κριεζώτης, ἂν καὶ ἀπλοῦς στρατιώτης παρουσιάζεται εἰς τὸν ὄπλαρχηγὸν Ἀγγελῆ καὶ ζητεῖ νὰ στείλῃ καὶ αὐτὸν ὁμοῦ μὲ τὸν Γεώργιον Βαλτινὸν εἰς τὴν βοήθειαν τοῦ Μπετζανδέ καὶ ὅτι αὐτὸς γνωρίζει καλῶς τὸν τόπον ἐκεῖνον τῆς Καρυστίας, ὁ ὄπλαρχηγὸς Ἀγγελῆς εἶδεν τὸν Κριεζώτην εἰς τὴν μάχην τοῦ Ὀμερβρυῶνῃ ὅτι ἐμάχετο μὲ γενναϊότητα, ἔδωκεν αὐτῷ εὐνοίαν τῆς ἀνδρείας του καὶ ἐνέδωκεν εἰς τὴν ἀπαίτησίν του, καὶ διεύθυνεν αὐτὸν ὁμοῦ μὲ τὸν καπετὰν Γεώργη τὸν Βαλτινὸν μὲ ἐβδομήκοντα στρατιώτας εἰς βοήθειαν τοῦ Μπετζαδὲ, ἀλλὰ δυστυχῶς μόλις ἐφθασεν ἡ βοήθεια αὕτη εἰς τὸ χωρίον Στούρα, εὗρίκαν τὸν Μπετζαδὲ κατανικημένον καὶ φρονεμένον ἐντὸς τῶν ἀνεμομύλου Στυρῶν, καὶ οὕτω ἐπέστρεψαν ὁ καπετὰν Γεώργιος Βαλτινός καὶ ὁ Νικόλαος Κριεζώτης μετὰ τοῦ στρατοῦ των εἰς Βρυσακία ἄπρακτοι καὶ μᾶς ἀνήγγειλαν τὰς λυπηρὰς εἰδήσεις, τὸν θάνατον τοῦ Μπετζαδὲ καὶ τὸν χαλασμὸν τοῦ στρατοῦ του καὶ τῆς ἐπαρχίας ἐκείνης τὴν καταστροφὴν ἀπὸ τὸν Ὀμέρμπη, ὁ Νικόλαος Κριεζώτης ἐσχημάτισε μὲ ὀλίγους ὄπλαρχηγία.

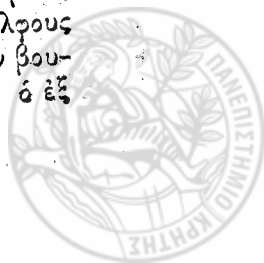
Ὁ δὲ ὄπλαρχηγὸς Ἀγγελῆς, μὲ τοὺς συναγωνιστὰς του καπετὰν Κώστα καὶ λοιποὺς, ἐπισυνάπτουν μὲ τοὺς ὀθωμανοὺς δευτέραν μάχην τὴν 28 Μαρτίου 1822 τῇ Μεγάλῃ Τρίτῃ, ἐντὸς τοῦ Κάμπου Καστέλλας καὶ Ψαχνῶν καὶ ἐφρονεῦθησαν ἀμφότεροι αὐθημερὸν ὡς καὶ ὁ ἀδελφὸς τοῦ ὀ-

πλαρχηγού Ἀγγελῆ, Ἀναγνώστης Γοβιού, ἐπομένως εἰς ἀντικατάστασιν τῶν φονευθέντων αὐτῶν ὀπλαρχηγῶν, ἐρχεται εἰς τὰ Βρυσάκια ἡ καπετᾶν Διαμαντῆς Νικολάου Ὀλύμπιος μὲ ἐπτακοσίους στρατιώτας καὶ πιάνει τὰ Βρυσάκια καὶ λαμβάνει τὴν ἐξουσίαν τῆς ἡμισείας πλευρᾶς τῆς Νήσου Εὐβοίας ἀπὸ Βρυσάκια μέχρι Ἐηροχωρίου, καὶ ἀφήνει ἐν ἀπόσπασμα στρατιωτῶν του εἰς τὰ Βρυσάκια ἕως τριακοσίους μὲ ἓνα ὀπλαρχηγόν του ὀνόματι Γούδα, νὰ βαστᾷ δῆθεν εἰς κράτησιν τὴν πολιορκίαν τῆς Χαλκίδος καὶ οἱ ὀθωμανοὶ ἐξερχόμενοι συχνάκις ἐκ Χαλκίδος κατέστρεφαν τὰ πρὸς ἀνατολὰς βλαχοχώρια, ἤτοι Καστέλλα, Ψαχνᾶ, Τριάδα, Καθεινοῦς, Λούτσα, Θεολόγον, Στενῆ, Καμπία, Μῆστρον καὶ λοιπὰ ἀνεμποδίστως ἀνεμ αὐδεμιᾶς ἀντιστάσεως κατ' αὐτῶν ἐκ τῶν Διαμαντιδῶν. Ὁ δὲ Διαμαντῆς ἔλαβε τοὺς τετρακοσίους ὑπολοίπους ἐκ τῶν ἐπτακοσίων ὅλων στρατιωτῶν του, καὶ μετέβη εἰς Ἐηροχώριον, καὶ ἐκεῖ ἔστησε τὴν ἑδραν του, καὶ ἐκάθησε μὲ τοὺς περὶ αὐτοῦ στρατιώτας καὶ τῆς οἰκογενείας του ἀσαλευτος καὶ ἔστειλεν ἀποσπάσματα δι' ὅλα τὰ χωρία τῆς ἐπαρχίας Ἐηροχωρίου καὶ λοιπὰ χωρία τῆς Εὐβοίας μέχρι τοῦ χωρίου Πύλι Κακῆς Ἀσκάλας, καὶ ἐπιανε καὶ ἔδανε ὅλους τοὺς χωρικοὺς, στρατιωτικοὺς, πολιτικοὺς καὶ λοιποὺς Εὐβοεῖς, ἀφοῦ τοὺς ἐγύμνωναν ἀπὸ ὅ,τι καὶ ἂν εἶχαν τοὺς ἐζητοῦσε νὰ τοῦ δώσουν καὶ χρήματα καὶ τοὺς ἐφυλακίζεν εἰς δεσμὰ, καὶ ἐσχότοσεν ὅχι ὀλίγους ὑποκάτω ὑπὸ τὸ ξῆλον, ὅσοι δὲν εἶχον νὰ τοῦ δώσουν χρήματα, μετὰξὺ αὐτῶν συλλαμβάνει καὶ τὸν Δημήτριον Καρύδα, τὸν γυμνώνει τοῦ πέρνει τὰ ἄρματα καὶ ὅ,τι ἂν εἶχε, τοῦ ἐζήτει ἔτι νὰ τοῦ δώσῃ καὶ ἓνα σπαθὶ ταπάνι τὸ ὅποσον ἐπῆρεν ὁ Καρύδας εἰς τὴν γενομένην μάχην θέσιν χωρίου Ἀφράτη Φαμόμουλα φονεύσας τὸν Ζεῖρμπουλούμπαση, τοῦ ἐζήτει νὰ τοῦ δώσῃ καὶ ἓνα δυσάκι φλωριά, καὶ καθὸ ταμίας καὶ γραμματικὸς τοῦ ὀπλαρχηγοῦ Ἀγγελῆ Γοβιού, τὸν δένει τὸν βάλλει εἰς τὰ σίδηρα καὶ τὸν τὸν φυλακίζει ἐν τῇ κωμοπόλει Λίμνη, τὸν βασανίζει σκληρὰ, καὶ τὴν πρωίαν τῆς ἐρχομένης ἡμέρας ἐτοίμασε νὰ τὸν σκοτώσῃ ὑπὸ κάτω ἀπὸ τὸ ξύλον

ἂν δὲν τοῦ δώσῃ τὸ σπαθί τὸ ταπάκι, καὶ τὸ δισάκι μὲ τὰ
 φλωριά, ὁ Δημήτριος Καρύδας ἀπελπισθεῖς, μὴ ἔχων χρήμα-
 τα νὰ δώσῃ, ἵνα σωθῇ, τὴν νύκτα σπάξει τὰ σίδηρα καὶ τὴν
 κλειθραν τῆς φυλακῆς, ἐξέρχεται ἐκ τῆς φυλακῆς. **Ο**ραμβάνει
 τὸν ἀνεψιὸν του Ἰωάννην Ἀναστασίου Μαυτοματῆ, τὸν
 ἐξάδελφόν του Ἀναγνώστην Κρίτσαλη, καὶ τὸν ψυχουῖόν
 του Βασίλειον Χατοιστάμου, καὶ ὁλονοκτὶς ἀπὸ Λίμνην ἐ-
 ξημερώνεται εἰς τὸ χωρίον Βλαχίαν τῆς Εὐβοίας ἕως ἐκεῖ
 ὅπου δὲν ἔφθανεν ἡ ἐξουσία τοῦ Διαμαντῆ, καὶ ἐκεῖθεν ἀνα-
 χωρῶν ὁ Καρύδας μὲ τοὺς τρεῖς αὐτοὺς εἰδικούς του ἔρχεται
 εἰς τὸ χωρίον Κουτουρλομετόχι καὶ ἐκεῖ εὐρίσκει τὸν Νικό-
 λαον Κριεζώτην φεύγοντα καὶ αὐτὸν τὸν κατατρεγμὸν τοῦ
 Διαμαντῆ ὅπου ἔκαμνεν εἰς τοὺς Εὐβοεῖς, ἔχων ὑπὸ τὴν ὁδη-
 γίαν τοῦ στρατιώτας ἑνδεκά, τὸν ἐξάδελφόν του Νικόλαον
 Βυριώτην, τὸν Γιάντσα Βούργαρη, τὸν Γιοβάνη Βούργαρη,
 τρεῖς ἀδελφοὺς Κάργιδες, ἀπὸ Μισοχώρια, τὸν ἀνεψιὸν του
 Γιαννέλη, τὸν Ἀγγελὴν Γκουγκούνην Μετοχιάτην, δύο ἀ-
 δελφοὺς Δήμιον καὶ Ἀντώνιον Θάνου, ἐκ χωρίου Κάμπια,
 καὶ τὸν Δημήτριον Τσότσην, καθήμενον ὑπὸ τὴν σκιάν ἐνὸς
 πλατάνου, ἅμα εἶδεν ὁ Κριεζώτης τὸν Δημήτριον Καρύδα
 καὶ τοὺς οἰκείους του, ἀμέσως ἐσηκώθη τὸν ἀγκάλιασε καὶ
 τὸν ἐφίλησε καὶ τοῦ εἶπε πῶς τὸ ἔπαθε Καρύδα καὶ ἦλθε
 ἐδῶ νὰ εὕρῃς ἐμένα, καὶ διηγήθη ὁ Καρύδας, ὅτι ὁ κατα-
 τρεγμὸς τοῦ Διαμαντῆ μᾶς ἔφερε καὶ μᾶς ἀντάμωσε, διὰ νὰ
 γενῶμεν ὅλοι οἱ πατριῶται ἓνα σῶμα καὶ νὰ πεθάνωμεν μαζὺ
 ὑπὲρ Πίστεως καὶ ὑπὲρ Πατρίδος, διότι οἱ ξένοι μᾶς κατα-
 τρέχουν μέχρι θανάτου, καὶ ἀποκρίνεται ὁ Κριεζώτης, ὅτι
 καλὰ μᾶς ἔκαμνεν ὁ Διαμαντῆς καὶ μᾶς κατέτρεξεν, ἄλλως
 δὲν ἠθέλαμεν ἡμεῖς ἀνταμωθῆ ποτέ, ἀλλὰ τί ἡμποροῦμεν νὰ
 κάμωμεν ἡμεῖς δέκα ἄνθρωποι ἀπαντᾶ ὁ Καρύδας, τοὺς
 καπετανέους μᾶς Ἀγγελὴ καὶ Κώστα τοὺς ἐχάσαμεν, τῶρα
 εἰς ἐσένα καὶ εἰς ἐμένα κρέμαται ἡ σωτηρία τῆς πατρίδος
 μᾶς, ὅτι ἐγὼ θὰ γράψω ἱερολοχίτης εἰς τοὺς συναδέλφους
 μου ἀποσπάσματα τῆς βουλῆς μᾶς καὶ εἰς τὴν ἰδίαν βου-
 λὴν εἰς Ναύπλιον, ὅπου μέλος τῆς ὁποίας εἶναι καὶ ὁ ἐξ

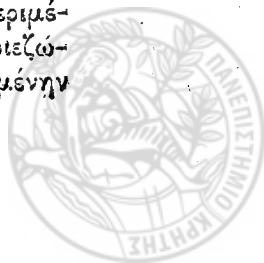
Εὐβοίας ἀπεσταλμένος ἀντιπρόσωπος Γεώργιος Ἀποστολίδης, ἵνα δοθῇ εἰς ἐσένα Κριεζιώτῃ ἢ ἀρχηγίᾳ τῆς ἐπαρχίας Καρύστου καὶ νὰ μᾶς στείλουν ὅσῃν βοήθειαν ἤμπορουν ἀπὸ στρατιώτας καὶ πολεμοφόδια, νὰ γράψωμεν καὶ εἰς ὅλα τὰ μέρη τῆς Εὐβοίας μὲ ἀπεσταλμένους νὰ στρατολογήσωμεν, ὡς τοῦτο ἐκάμαμεν καὶ μὲ τὸν καπετᾶν Ἀγγελῆ εἰς τὰ Βρυσάκια καὶ μάλιστα τῶρα ὅπου τοὺς κατατρέχει ὁ Διαμαντῆς ὅλους τοὺς ἐδικούς μας τοὺς Εὐβοεῖς, καὶ θὰ μᾶς ἐλθουν ἐδῶ ὅλοι οἱ κατατρεγμένοι, αὐτὸ θὰ κάμωμεν καὶ εἶμαι βέβαιος ὅτι θὰ ἐπιτύχωμεν τοῦ σκοποῦ τῆς ἐπιθυμίας μας.

Λοιπὸν σπουδαίως τὴν σκέψιν των ταύτην τὴν ἔβαλαν εἰς ἐνέργειαν καὶ μετ' ὀλίγων συναθροίζονται περὶ τὸν Κριεζιώτην εἰς τὸ Κουτουρλό Μετόχι· ἑξακόσια παλικάρια ὅλοι ἐκ τῶν κατατρεγμένων Εὐβοέων ὡς καὶ οἱ ἀπορφανισθέντες τοῦ καπετᾶν Ἀγγελῆ καὶ Κώστα στρατιωτικοί, κατὰ τύχην τότε τὸν Ἰαῦνιον 1822 ἐξήρχετο καὶ ὁ Ὁμέρβης ἐκ Καρύστου, καὶ ὁ Τσαρκασιᾶς ἐξήρχετο ἐκ Χαλκίδος, ἀνταμώνονται οἱ δύο πασιᾶδες Τσαρκασιᾶς καὶ Ὁμέρμπης καὶ ἔρχονται μὲ ὅλον τὸν στρατὸν των περίπου τῶν πέντε χιλιάδων νὰ εἰσβάλουν, πρῶτον νὰ χαλάσουν τὰ πρὸς ἀνατολὰς βλαχοχώρια, ἀρχίζοντες ἀπὸ τὸ Κουτουρλό Μετόχι καὶ ἔπειτα νὰ πάρουν σβάρνα νὰ καταστρέψουν καὶ ὅλα τὰ ἄλλα χωρία τῆς ἡμίσειαν Εὐβοίαν ἀπὸ Καρύστου μέχρι Χαλκίδος.

Ὁ Κριεζιώτης μανθάνει τὸν ἐρχομὸν τοῦ Ὁμέρμπη μετὰ τοῦ Τσαρκασιᾶς ὀχυρώνεται μετὰ τοῦ συναγωνιστοῦ του Δημητρίου Καρυῶδα εἰς θέσιν Κανάλη τοῦ χωρίου Μετόχι, μὲ διπλᾶ ὀχυρώματα σύμφωνα μὲ τὸ σχέδιον τοῦ ὀπλαρχηγοῦ Ἀγγελῆ εἰς τὰ Βρυσάκια ὅπου κατέστρεψεν τὸν Ὁμέρβην, κατατάττει τοὺς στρατιώτας καὶ τοὺς ἐπ' αὐτῶν ἀξιωματικούς των ἀναλόγως ἐπτὰ ἕως ὀκτῶ εἰς ἕκαστον μασγάλι καὶ δίδει ὁδηγίας νὰ μὴν ρίψῃ κανεὶς ὄπλον εἰς τὸν ἐχθρὸν ὅσον νὰ ρίψῃ αὐτὸς πρῶτον, καὶ ὅτι ἐπτὰ θὰ γαμίζουσι τὰ ὄπλα καὶ ἕνας θὰ πυροβολῇ ἀπὸ ἕκαστον μασγάλι, ὥστε ἡ φωτιὰ τῶν ὄπλων ἀπὸ τὰ μασγάλια εἰς τὰς ὁρμᾶς τῶν ἐχθρῶν νὰ δουλεύῃ ἀκαταπαύστως. Λοιπὸν ἔρχεται ὁ Ὁμερ-

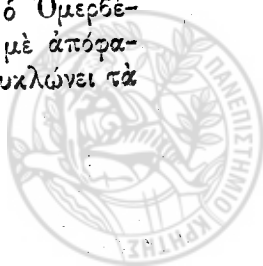
Εἴης μετὰ τοῦ Τσαρκασιᾶ πασιᾶ νὰ εἰσβάλουν μέσα εἰς τὸ χωρίον Μετόχι μὲ ὅλους τοὺς στρατοὺς των, ἀντικρούονται ἀπὸ τὸν Κριεζώτην, ρίχνονται οἱ ὀθωμανοὶ μὲ μεγάλας ὀρμὰς ἐπάνω εἰς τὰ χαρακώματα τοῦ Κριεζώτη νὰ τὸν καταστρέψουν τὸν πολέμῳ ὁ Κριεζώτης τὸν ἐχθρὸν ὄχι μὲ ὀλίγην ἀνδρείααν. Ἐπὶ τριῶν ἡμερῶν γενομένης τῆς μάχης, ὁ ἐχθρὸς κατανικημένος ὀπισθοχωρεῖ καὶ ἀρίνει ἑκατὸν πεντήκοντὰ νεκροὺς ἐξῶθεν εἰς τοὺς προμαχῶνας μας καὶ ἀναχωρεῖ. Εἰς τὴν μάχην ταύτην ὁ Ἀγγελῆς Γκουσκούνης Μετοχιάτης (ὅστις ἐσκοτώθη εἰς Πειραιᾶ τῶν Ἀθηνῶν) ἐπιάσεν ἕνα τούρκον ὀνόματι Μεχμέτην Καρυστινὸν ζωντανὸν ὅστις εἶχεν τὸ ὄπλον του δίκανον, καὶ πρώτην φοράν εἶδαμεν ἡμεῖς εἰς τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ὄπλον δίκανον, οὕτω καταστραφεῖς ὁ ἐχθρὸς ὁ Ὁμέρβης κατασυντριμμένος ἐπῆγεν εἰς τὴν Κάρυστον, καὶ ὁ Τσαρκασιᾶ πασιᾶς εἰς Χαλκίδα, ἐπομένως ὁ Κριεζώτης λαμβάνει τὸ δίπλωμα ἀρχηγοῦ τῆς ἐπαρχίας Καρυστίας ἀπὸ τὴν Βουλὴν μας ἀπὸ τὸ Ναύπλιον.

Ὁ Κριεζώτης ἐρχεται μὲ χιλίους στρατιώτας τὸ φθινόπωρον 1822 Ὀκτωβρίου 20 καὶ ὀχυρώνεται μὲ τὸν ἐράμιλλον συναγωνιστὴν τοῦ Δημήτριον Καρούδαν εἰς τὸν Παλιόχωρι ἀπέναντι τοῦ χωρίου Κριεζιά τῆς Εὐβοίας, καὶ στρατολογεῖ μὲ ἀπεσταλμένους εἰς τὴν Στερεὰν Ἑλλάδα καὶ λοιπὰ μέρη ὅλον τὸν χειμῶνα, μεταβαίνει καὶ ὁ Δημήτριος Καρούδας εἰς τὴν Ἰθάκην καὶ φέρνει ἕνα πολεμικὸν πλοῖον ὑμβρικόιον ὀμοῦ μὲ τὸν πλοίαρχόν του Ἰωάννην Κριεζῆν, εἰς πολιορκίαν τῆς Καρύστου διὰ θαλάσσης, ἔφερε συνάμα καὶ τὸν ἀδελφὸν τοῦ Ἰωάννου Κριεζῆ καπετὰν Θεοδωράκη μὲ πενήντα στρατιωτικούς ὑδραίους, ὅστις ἐτάχθη ὑπὸ τὰς ὀδηγίας τοῦ Ν. Κριεζώτη ἐτοιμασθέντος τοῦ Κριεζώτου εἰς τὸ Παλιόχωρι ὅλον τὸν χειμῶνα, τὴν ἀνοιξιν τὸν Μάρτιον 1823 μετὰ τοῦ Δημ. Καρούδα ἀπαριθμοῦν τὸν στρατὸν των εἰς τὸ Παλιόχωρι καὶ ἔκριναν νὰ ἐκστρατεύσουν νὰ μεταβοῦν νὰ πολεμήσουν τὸν Ὁμερβῆν εἰς τὴν Κάρυστον, καὶ ὄχι νὰ περιμένουν νὰ ἔλθῃ αὐτὸς νὰ τοὺς πολεμήσῃ καὶ δίδει ὁ Κριεζώτης διαταγὴν εἰς τοὺς καπετανέους του, ὅτι τὴν ἐρχομένην

ἔσπεραν αὐρίον, νὰ εἶναι ὅλος ὁ στρατός ἐτοιμος θὰ ἐκστρά-
 τεύσωμεν νὰ ὑπάγωμεν πλησίον τῆς Καρύστου καὶ νὰ κτυ-
 πήσωμεν τὸν Καρυστινὸν Ὁμέρβην, διότι εἶναι κρίμα νὰ κα-
 θήμεθα ἐδῶ νὰ τρώμεν τὸ ψωμί χαράμι, μεταβαίνει λοιπὸν
 ὁ Κριεζώτης ἀφ' ἐσπέρας καὶ ὀλονυκτῶς μὲ ὅλον τὸν στρα-
 τὸν του, καὶ ἐξημερώνεται εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ ὄρους Στυ-
 ρῶν Διακόφτι, καὶ μονοημερῆς μὲ διπλὰ ὄχυρώματα μετὰ
 τοῦ Καρύδα, τὴν δευτέραν ἡμέραν μετὰ τὴν ἀφίξιν τοῦ Κριε-
 ζώτου καὶ ὄχυρωσιν του εἰς τὸ Διακόφτι, (ἔρχεται ὁ Ὁμέρβε-
 ης μὲ ὅλον τὸν στρατὸν του ἔχων καὶ ἓνα πυρόβολον, φέρων
 ἔτι μεθ' ἑαυτοῦ καὶ μίαν γυναῖκα μάγισσαν ἔχουσαν μαζί
 τους ἓνα πτηνὸν πελαργὸν (καλαμκαναν) τὸν ὁποῖον ἐξαπέ-
 τησεν ἅμα ἐπλησίασεν ἀπέναντι τῶν χαρακωμάτων μας, ὡς
 οἰωνὸν νίκης τοῦ Ὁμέρβεη, ὁ δὲ καλαμκανᾶς ἅμα ἐπέταξε ἔ-
 καμε τὸν ὄρομον του ὀπίσω εἰς τὴν Κάρυστον, βλέπων ἰ
 Κριεζώτης τὴν ὀπισθοχωρησιν τοῦ καλαμκανᾶ εἶπεν εἰς τὸν
 στρατὸν του. Παιδιᾶ! θὰ καταστρέψωμεν σήμερον τὸν ἐχθρὸν,
 εἴμεθα νικηταὶ τῆς γενησομένης μάχης καὶ θὰ ὀπισθοχωρή-
 τουν εἰ Καρυστινοὶ κατασυντριμμένοι εἰς τὴν Κάρυστον ὡς
 ὁ καλαμκανᾶς των τὸ ἀπέδειξεν μὲ τὴν ὀπισθοχώρησιν του.
 Ὁ Ὁμέρβεης ἀμέσως φέγγεται εἰς τὰ χαρακώματά μας καὶ
 ὀρμᾶ ἐπάνω εἰς τὰ ταμπούριά μας τετρακίς ἐπὶ ἑξ ὥρων πό-
 λεμον, ὁ Κριεζώτης ἀντικρούει γενναίως τὸν Ὁμέρβεη καὶ τοῦ
 κάμνει μεγάλην θραῦσιν καὶ ἐπὶ τέλος ἐξέρχεται θυφίρης μὲ
 ὅλον τὸν στρατὸν του ἐκ τῶν χαρακωμάτων του καὶ τὸν πέρ-
 νει σβάρνα, ὁ Ὁμέρβεης ἀρίνει εἰς τὸ παιδίον τῆς μάχης
 ἑκατὸν περίπου νεκροὺς καὶ ἐπήγεν εἰς τὴν Κάρυστον κατα-
 συντριμμένος.

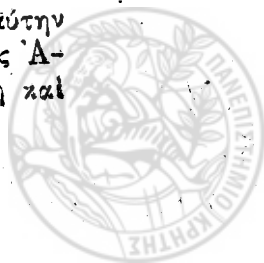
Καὶ μετὰ ἓνα μῆνα τῆς μάχης ταύτης, ὁ Κριεζώτης ἀ-
 φίνει τὸ Διακόφτι καὶ μεταφέρει τὸν στρατὸν του καὶ ὄχυρώ-
 νεται μετὰ τοῦ Καρύδα εἰς τὴν θέσιν Βατίσι πλησιέστερα
 τῆς Καρύστου, καὶ τὴν δευτέραν ἡμέραν μετὰ τὴν ὄχυρω-
 σιν τοῦ Κριεζώτου εἰς τὸ Βατίσι, πάλιν ἔρχεται ὁ Ὁμέρβε-
 ης πανστρατιᾶ μὲ γέρους καὶ νέους Καρυστινοὺς μὲ ἀπόφα-
 σιν νὰ χαλάσῃ τὸν Κριεζώτην, καὶ ἀμέσως περικυκλώνει τὰ

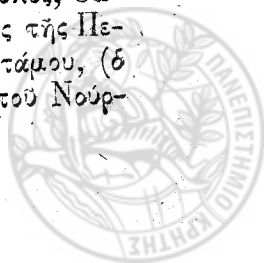
χαρακώματά μας και αρχίζει να ρίχνεται με μεγάλας και συ-
νεχείς όρμάς επάνω εις τὰ χαρακώματά μας και μᾶς ἐπλη-
σίασαν οἱ Καρυστινοὶ και τραβῦσαν ἀπὸ τὰ μασγάλιά μας
τὰς μπούκας τῶν ὄπλων μας νὰ μᾶς πάρουν ἀπὸ τὰς χεῖράς
μας, τὸ ντουφέκι ἔβραζε και ὁ καπνὸς κατέκλειε τὰ ὀχυρώ-
ματά μας και δὲν ἐβλέπαμεν μήτε ἀκούαμεν τί γίνεται παρὰ
μία βοή τῶν ὄπλων ὡς ἀνάβρασμοῦ ὑπεστίου ἐπεριφρόνου
τὸν θάνατον οἱ Καρυστινοὶ νὰ φοιεύωνται ὀριδὸν και νὰ ἐ-
φορμούν ἀδιακόπως νὰ ὑπερπηδήσουν νὰ ἔμβουν μέσα εις τὰ
χαρακώματά μας.

Ὁ Κριεζώτης ἀντικρούει τὸν ἔχθρον ὄχι με ὀλίγην ἀνδρεί-
αν και γενναϊότητα ἐπὶ ὀκτῶ ὤρωνμάχην, ἐπὶ τέλους ἐξέρχεται
ξιφίρης ἐκ τῶν χαρακωμάτων του με ὄλον τὸν στρατὸν
του κατατσακίζει τὸν Ὁμερβέη και τὸν κινήγα σφάζοντες
τοὺς Καρυστινοὺς ἐπὶ μιᾶς ὥρας ἀπόστασιν, και λαμβάνει ἐκ
τῶν φονευθέντων εις τὴν μάχην ταύτην κεφαλὰς 300 τοῦ ἐ-
χθροῦ, ἐπίασε και 3 ἐκ τῶν σημαντικωτέρων Καρυστινῶν ζυν-
τανούς, τὸν Καράμπανπαν, τὸν Χαμπίπην και Μειμέτην ὀλίγον
ἐλειψε νὰ πιάσῃ και αὐτὸν τὸν Ὁμερβέην ἐὰν δὲν ἀπέριπτε
τὰς γούνας του και τὰ παπούτσά του και νὰ φύγῃ ἐξυπόλυτος
με τὴν ψυχὴν του εις τὸ ἀγέλι, φεύγων λοιπὸν ὁ Ὁμέρ-
βεης με τὰ συντρίμματά του ἐπῆγε και ἔλει ἠμέσα εις τὸ
φρούριον τῆς Κάρυστου, ὁ Κριεζώτης ἐσύναξεν ὄλα τὰ ὀθω-
μανικὰ κεφάλια και τὰ ἐπισώφρευσεν εις τὴν μίσην τοῦ ὀρδίου
και ἔχαιρε με τὸν στρατὸν του τοὺς θριάμβους και νίκας του,
και ἐκ τῶν κεφαλῶν αὐτῶν ὁ Κριεζώτης ἐστειλε σαράντα κε-
φαλάς και τοὺς τρεῖς αἰχμαλώτους και τὴν περιγραφὴν τῆς
μάχης, ἦν ἔκαμεν ὁ Δημήτριος Καρύδας με τὸν ἀνεψιὸν του
Δ. Καρύδα, Ἰωάννην Ἀναστασίου Μαυρομαμάτην, με τὸν Πέ-
τρον τὸν Σρακιανὸν και με τὸν Νικόλαον Ἀἰβαλιώτην κλπ.
και τὰ ἐπῆγαν εις τὰς Ἀθήνας εις τὸν στρατάρχην Ὁδυσσεᾶ
Ἀνδρουτσον, ἵνα συγχαρῇ και αὐτὸς τὰς νίκας και τοὺς
θριάμβους τοῦ Κριεζώτου, και ὄπι εις τὴν μάχην ταύτην
ἐκ τῶν ἡμετέρων στρατιωτῶν ἐπληρώθη ὁ Ἀναστάσιος Ἀ-
λημπινησῆς ἐκ τοῦ χωρίου Κύμης Πυρνάκη. ἐσκοτώθη και

ὁ Θεοδωράκης Κωνσταντινουπολίτης, ὅστις πρὸ δέκα ἡμερῶν εἶχε ἔλθει ἐκ Κωνσταντινουπόλεως πρὸς βοήθειάν μας.

Μετ' οὐ πολὺ ὁ Κριεζώτης ἀφήσας τὸ Βατίσι καὶ μεταβαίνει μὲ ὅλον τὸν στρατὸν του καὶ ὀχυρώματα μετὰ τοῦ Καρύδα εἰς χωρίον Χατζάνιον καὶ πλησιάζει καὶ πολιορκεῖ τὸν Ὁμερβέη ἐντὸς τοῦ φρουρίου τῆς Καρύστου στενά, καὶ ἐνῶ ἔμελλε νὰ παραδοθῇ ὁ Ὁμέρβεης εἰς τὸν Κριεζώτην διότι εἶχε σώσει τὰς τροφάς του, πολεμοφόδιά του καὶ λοιπά, ἐρχεται ὁ τουρκικὸς στόλος τὴν 23 Ἰουλίου 1823 εἰς τὸ Μπούρτσι παραλία τῆς Καρύστου καὶ ἐκβαρκαρεῖ δέκα χιλιάδας ὀθωμανοὺς γιανιτσάρους πρὸς βοήθειαν τοῦ Ὁμέρβεη, ὁ Κριεζώτης ἀτρόμητος ἄρχισε νὰ δυναμόνη τὰ ὀχυρώματά του διὰ νὰ πολεμήσῃ μὲ τοὺς γιανιτσάρους, δυστυχῶς ἐνῶ ἐκαταγίνετο εἰς τὴν διπλὴν ὀχύρωσιν τῶν χαρακομάτων του σφαῖρα πυροβόλου διευθύνεται ἀπὸ τὸ φρούριον τῆς Καρύστου ἐντὸς τῶν χαρακομάτων μας, καὶ τσακίζει τὰ δύο ποδάρια τοῦ καπετᾶν Νικόλα ὀπλαρχηγοῦ τῶν Κυμαίων καὶ κηρύττεται λόγος, ὅτι ἐσκοτώθη ὁ καπετᾶν Νικόλαος ὁ Κριεζώτης. Καθὼς ἀκούσθη εἰς τὸ Ὄρθι εἰς ὅλον τὸν στρατὸν ἡ εἰδησις αὕτη ὁ θάνατος τοῦ Κριεζώτου, ἀρίουν ἅπαντες οἱ στρατιῶται τὰ ψητὰ εἰς τὰς σούβλας ὅπου εἰτοίμαζαν διὰ νὰ φάνε καὶ χωρὶς νὰ περιμένουν δευτέραν εἰδησιν καὶ τὸ δίδουν εἰς τὴν φυγὴν, βλέπει ὁ Κριεζώτης, ὅτι σκρῶρει τὸ Ὄρθι, μανθάνει τὴν αἰτίαν τῆς διαλύσεως του, τρέχει φωνάζει ὅτι εἶναι ψεύματα παιδιὰ ἢ εἰδησις αὕτη, δὲν ἐσκοτώθηκα γυρίζετε ὀπίσω, ἀλλὰ οὐδεὶς τῶν στρατιωτῶν ἐπίστρεφεν, ἐσκρῶρησε τὸ Ὄρθι, ἔμεινεν ὁ Κριεζώτης τελευταῖος μὲ μόνον διακοσίους περίπου στρατιῶτας, ἀνώτεροι τούτων δευτερεύοντες ὀπλαρχηγοὶ ἦτον Δημήτριος Καρύδας, Ἰωάννης Ἀναστ. Μαυρομαμάτης, Ἀναγνώστης Κρίτσας, Γεώργιος Ντερτλής, Δημήτριος Σιμιτῆς, Ἰωάννης Μασούρης, Βασίλειος Κόκαλης, Ἀθανάσιος Χοντροβασίλης, Σπύρος Ἐξαδάκτυλος, Θωμᾶς Κονίδης (ὅστις ἐσκοτώθη εἰς τοὺς Ναβαρίνους τῆς Πελοποννήσου) Βασίλειος καὶ Κωνσταντῖνος Χατζηστάμου, (ὁ Κωνστ. ἐσκοτώθη εἰς Τρίκερι εἰς τὴν μάχην κατὰ τοῦ Νούρ-

κα) Νικόλαος Μπέλλου και Ἀντώνιος Κοκόνης ἀδελφοί, Θωμάς Δούλης, Γιαννάκης και Θανάσης ἀδελφοί Μαρμαρά, Τάσος Θεοδοσίου, ἅπαντες ἐκ Χαλκίδος, Ἀντώνιος Καλιβιάρης, Ἀθανάσιος Κόντος, Θωμάς Νικολάου, ἐκ χωρίου Βασιλικοῦ Χαλκίδος, Κώστας Ραγγος, Τάσος Μάγος, Χρήστος Γουρνῆς, Ἀντώνιος Καραγάλιος, Τάσος Πασιαλῆς, ἐκ τῶν ἀμπελιῶν Χαλκίδος, Παππᾶ Σκιαδάς, Δημ. Τσανῆς Τάσος Γκεσπεμπές, Ἀναγνώστης Πεπούλας, ἐκ χωρίου Χαλκίδος Ἀφράτι, Βασίλειος Κοροπίτσας, Ζήσης και Δημητριος Καραναστάσου, Μιχαῆλης Κασάπης, Τάσος Κούρτης, Κωνσταντῆς Κούρτης ἐκ χωρίου Φύλλα, Σύρος Μιστριώτης, Ἀγγελῆς Γκουσκούνης, και Βλαχαντώνης Μετοχιάται, Δήμος και Ἀντώνιος Θάνου Καμπιώται, Ἰω. Κασικογιάννης ἐκ Μαντουδίου, Δημ. Μπιρμπίλης Ξηροχωριτῆς, Θεοδωρῆς Καζάνης, Τόλιας Νικολάου, Πέτρος Τότσικας, Στουραίταις, Κάργιδες τρεῖς ἀδελφοί ἀπὸ Μισοχώρια, Ντελιγεώργης Καρύστιος, Ντελισταμάτης Κυμαῖος, ἅπαντες οὗτοι Εὐβοεῖς, Νικόλαος Τομαράς ἐξ Ἰωαννίνων, Ἀθανάσιος Φίλων ἐξ Ἡπείρου, Παναγῆς Ἰγκλέζης ἐπτανήσιος, Ντελιγεώργης ἐξ Ἄνδρου, Μητάκης Γεωργίου ἐκ χωρίου Θησῶν Χάλια, Πέτρος Σφακιάνης Κρητικὸς, Νικόλαος Αἰθαλιώτης Ἀθανάσιος Σιούτας, Στάθης Ἀχάριστος, και Μιχαλῖος, Νικολάου, ἐξ Ἀταλάντης ἅπαντες.

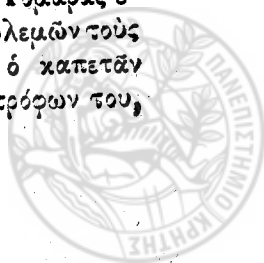
Ὁ Κριεζώτης ἐγκαταλειφθεὶς ἐκ τοῦ στρατοῦ του, ἀρῶν ἔμεινε τελευταῖος μὲ ὀλίγην δύναμιν στρατοῦ, ἀπέναντι τοῦ πλήθους τῶν Γιενιτσάρων, ἀναχωρεῖ ἐκ Καρύστου, ὄχι μὲ ὀλίγην λύπην του, ὅπου δὲν ἠλλάξεν ὄπλον μὲ τοὺς Γιενιτσάρους, ἔρχεται και ὀχυρώνεται εἰς τὸ χωρίον Κήπους τῆς ἐπαρχίας Κύμης Εὐβοίας ὡς κεντρικὸν τὸ μέρος νὰ ἐμποδίσῃ τὴν διάβασιν τῶν Γιενιτσάρων και τοῦ Ὁμερβέη, νὰ μὴν περάσουν και χαλάσουν τὰ βλαχοχώρια Μετόχι και λοιπὰ.

Οἱ Γιενιτσάροι ὁμοῦ μὲ τὸν Ὁμερβέη ἐξέρχονται ἐκ Καρύστου, καταστρέφοντες και καίοντες ἅπαντα τὰ χωρία, σκλαβόνοντες και σφάζοντες ἅπαντας τοὺς κατοίκους τῆς ἐπαρχίας ἐκείνης, ἔφρασαν εἰς τὸ χωρίον Ὀρίον, εὐρίσκουν τὸν

Κριεζώτην ἐντὸς τοῦ χωρίου Κήπους ὠχυρωμένον, ἐπιτήθενται κατ' αὐτοῦ ἅπαντες οἱ ὀθωμανοί, καὶ περικυκλόνουν γύρωθεν οἱ Γιενιτσάρου τὸ χωρίον, κάμνουν πολλὰς ὀρμὰς νὰ ἐμβοῦν μέσα εἰς τὸ χωρίον νὰ καταστρέψουν τὸν Κριεζώτην, πολεμᾷ τοὺς Γιενιτσάρους καὶ τὸν Ὀμερβέη ὁ Κριεζώτης, ἔχι μὲ ὀλίγην ἀνδρείααν καὶ γενναϊότητα ἀπὸ τὸ πρῶν μέχρι τὸ ἑσπέρας, καὶ κάμνει μεγάλην θραῦσιν τοῦ τουρκικοῦ στρατοῦ, ἔπου μέχρι σήμερον μάρτυρες εἶναι τὰ καίμενα περίξ τοῦ χωρίου Κήπους τὰ τουρκικὰ κόκκαλα.

Ἄμα λοιπὸν ἐφθασεν τὸ ἀμυδρὸν φῶς τῆς ἑσπέρας, ὁ ἔχθρὸς ἐσήμενε μὲ τὸ ταμπλαμποῦσι του (ταμποῦρλο) κάτωθεν εἰς τοὺς λόφους τοῦ χωρίου ἄθροισιν τοῦ στρατοῦ του, οἱ ὀθωμανοὶ ἀφίνουν τὴν δυνατὴν πολιορκίαν ὅπου εἶχεν ἡ καθαλαρία καὶ τὸ πεζικὸν ἀπὸ τὸ ὀρινὲν μέρος τοῦ χωρίου καὶ τρέχουν εἰς τὴν ἄθροισιν, ὁ Κριεζώτης μὴ ἔχων ἀνάλογον στρατὸν καὶ ἐτοιμασίαν νὰ κρατήσῃ τὴν θέσιν του, ἀπέναντι τῶν Γιενιτσάρων, ἐγκρίνει τὸν καιρὸν κατάλληλον νὰ ἀναχωρήσῃ, εἰδοποιεῖ τοὺς ὀπλαρχηγούς του, εἰς ἄθροισιν, καὶ ἐξέρχεται ἐκ τῆς πολιορκίας μὲ ὄλον τὸν στρατὸν του ξιφίρης, κάμνει μεγάλην θραῦσιν εἰς τὸν ἔχθρὸν καὶ ἀναχωρεῖ

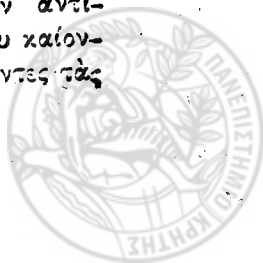
Τὴν πρωΐαν ὁ Κριεζώτης ἐφθασεν μὲ τοὺς περι αὐτοῦ διασωθέντας εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ ὄρους Μετόχι, καὶ ἰστάμενος ἐκεῖ, ἐπιθεώρει τὸν στρατὸν του, ἂν τις ἐξ αὐτῶν λείπη, εἶδεν ὅτι ἔλειπαν οἱ καπετανεῖοι Νικόλ. Τομαράς καὶ ὁ Σύρος, καὶ ἐνῶ ἐπερίμενον ὁ Κριεζώτης νὰ ἔλθουν καὶ αὐτοί, ἐρχεται, ὁ Ἄγγελῆς Γκουσκούνης, φορῶν τὰ ὄπλα τὰ ἀργυρὰ τοῦ Νικολάου Τομαρά, καὶ μᾶς ἀνήγγειλεν ὅτι ὁ καπετὰν Νικόλαος ὁ Τομαράς, καὶ ὁ καπετὰν Σύρος, ὅσοι εἴμεθα εἰς τοὺς πρώτους κεντρικοὺς προμαχῶνας ἐντὸς τοῦ χωρίου, δὲν ἐπροφθάσαμεν νὰ ἐξέλθωμεν τὸ βράδι μὲ τὴν ἐξοδὸν, διότι οἱ ὀθωμανοὶ ἐπέπεσον καθ' ἡμῶν ὡς χεῖμαρροι μὲ τὸ ἵππικὸν καὶ πεζικὸν καὶ μᾶς ἐκλείσαν ἐντὸς τοῦ χωρίου Κήπους, καὶ ὅτι ὁ Τομαράς ἐσκοτόθη εἰς τὸ ματγάλι ἐντὸς τοῦ χωρίου Κήπους πολεμῶν τοὺς ὀθωμανοὺς καὶ ἐγὼ ἐπῆρα τὰ ὄπλα του καὶ ὅτι ὁ καπετὰν Σύρος πρὶν τὸν καταλάβῃ ἡ ἡμέρα μετὰ τῶν συντρόφων του,

δεκαεπτὰ τὸν ἀριθμὸν, ἐξώρμησε ξιφίτης καὶ ἐπέταμεν ἐπάνω εἰς πολιορκίαν ὀθωμανοὺς ὅποιος ὑπάγει καὶ ὅποιος ἀπομείνει ἐν τῇ ζωῇ, καὶ ὅτι δὲν ἤξεύρω τί ἐγείναν οἱ συντρόφοι μου, οὔτε αὐτοὶ ἤξεύρουν τί ἐγείνα ἐγώ, ὥστε ἀπωλέσθησαν ἅπαντες. (Ἐπὶ τέλους ὁ Κριζώτης ἔμεινε μόνος με τοὺς ὡς ἄνω ἀναφερομένους ὀπλαρχηγούς του, καὶ με τὴν οἰκογένειάν του, οἱ δὲ λοιποὶ πάντες στρατιῶται διελύθησαν, μετέβη ἕκαστος νὰ σώσῃ τὴν οἰκογένειάν του, ὁ δὲ Κριζώτης ἦλθεν εἰς τὸ παράλιον τῆς μονῆς Χιλιαδοῦς καὶ ἐμβαρκάρισε με τὴν συντροφίαν του μέχρι τῶν 60 ἀτόμων καὶ ἐπῆγεν εἰς τὴν Σκόπελον.)

Οἱ δὲ Γιενιτσαροὶ ὁμοῦ με τὸν Ὀμερβέη ἀφοῦ ἐκατέστρεψαν ὅλην τὴν ἐπαρχίαν Καρυστίας καὶ τὰ πρὸς ἀνατολὰς τῆς Εὐβοίας βλαχοχώρια, ἐβασαν εἰς τὴν Χαλκίδα καὶ ἠνταμώθησαν με τὸν Μπερκόρτσαλή Ἰσοῦφ πασσᾶ, ὅστις ταυτοχρόνως ἐποῦ ἦλθεν ἡ ἀρμάδα ἡ τουρκικὴ με τοὺς Γιενιτσαροὺς εἰς τὴν Κάρυστον καὶ εἰς ὅλα τὰ παράλια τῆς Εὐβοίας μέχρι Χαλκίδος ἦλθεν καὶ ὁ Μπερκόρτσαλης Ἰσοῦφ πασσᾶς με εἴκοσι γιλιὰδας στρατὸν διὰ ξηρᾶς εἰς τὴν Χαλκίδα καὶ ὅλα τὰ στρατεύματα τὰ τουρκικὰ ἠνταμώθησαν εἰς τὴν Χαλκίδα, καὶ ἐκίνησαν καὶ ἐπῆραν σβάρνα καὶ αὐτὴν τὴν ἡμισίαν πλευρὰν τῆς Εὐβοίας ὅλην, ἀπὸ Βρυσᾶκια μέχρι Ἐηροχωρίου, καὶ κατέστρεψαν ὅλην τὴν Εὐβοίαν

Ὁ δὲ Διαμαντῆς Νικολάου Ὀλύμπιος, ἄρισε τὰ Βρυσᾶκια, ἄρισε καὶ τὸ στενὸν τοῦ ἁγίου τὴν Σιδερόπορτα, χωρὶς νὰ ριφῆ οὔτε ἓνα ὄπλον εἰς τὸν ἐχθρὸν, ἐπῆρε τοὺς στρατιώτας του ὅλους, ὁμοῦ καὶ τὴν οἰκογένειάν του, καὶ ἀπὸ Ἐηροχωρίου ἐπέρασεν εἰς τὴν Σχιάθου, καὶ ἀμέσως ἐπολιορκίσε τὸ φρούριον τῆς Σχιάθου πρὸς ἄλωσιν, νὰ τὸ λεηλατήσῃ καὶ νὰ ἀρπάσῃ τῶν Σχιαθιτῶν τὰ ἐνυπάρχοντα, τὰ ὅποια εἶχαν ἅπαντες οἱ Σχιαθῖται μεταφέρει, ὅπως τὰ προφυλάξωσι καὶ τὰ σώσουν ἀπὸ τοὺς ἄρπαγας ἐκ τῶν ληστοκαπετανῶν, οἱ δὲ τοῦρκοι ἀμαχητὶ χωρὶς νὰ εὔρουν τὴν παραμικρὰν ἀντίστασιν ἐμβῆκαν μετὰ εἰς τὴν ἐπαρχίαν Ἐηροχωρίου καίοντες τὰ χωρία, σφάζοντες τοὺς χριστιανοὺς, σκλαβόνοντας τὰς

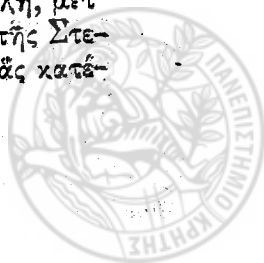

επιγονείας των άπαντας, έπου μέχρι τέλους του έτους 1823 έσπειραν άλατι άπασαν την Εύβοϊαν οι όθωμανοί και άνεχώρησαν. Μόνον δέ τό χωρίον Εύβοίας Βλαχιά έμεινεν άκυριεύτον από τους όθωμανούς, διότι ο καπετάν Άθανάσης Χοντροβασίλης, και ο καπετάν Βασίλης Κόκκαλης άμρότεροι Χαλκιδείς, άρου είδον ότι ο καπετάν Διαμαντής Νικολάου Όλύμπιος δέν εστάθη νά αλλάξει όπλον μέ τους όθωμανούς του Μπερκόρτσαλη Ίσοφ πασιιά και Γιενιτσάρων και νά κρατήγη τάς θέσεις του, αλλά άφισε τά Βρουσάκια και τό στεγόν του άγίου την σιδερόπορτα και έπέϊρεν όλον τόν στρατόν του και έφυγε και άφησε την Εύβοϊαν άπασαν εις την αιχμαλωσίαν και κυριότητα των Όθωμανών.

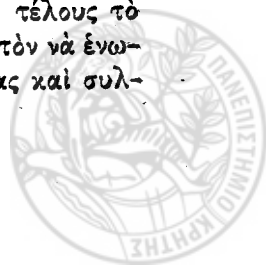
Ούτοι δέ οι δύο καπετανέροι Άθανάσιος και Βασίλειος μετέβησαν με 400 άνδρείους Εύβοείς και κατέλαβον την θέσιν Τριαλλά και ώχυρώθησαν διά νά έμποδίσουν τόν Ίσοφ πασιιά και Γιενιτσάρους νά μη περάσουν και χαλάσουν τά προς βορράν της Εύβοίας κείμενα βλαχοχώρια ήτοι άγία Σοφία, Τσεργαίς, Κοτσίκια, Βλαχιά κλπ. Έρχεται λοιπόν ο Ίσοφ πασιιάς με όκτώ χιλιάδας όθωμανούς, ίνα διαβή και καταστρέψη τά βλαχοχώρια αυτά, εύρίσκει τους καπετανέους Άθανάσιον και Βασίλην ώχυρωμένους νά κρατούν την διάβασην της όδοϋ εις τά Βλαχοχώρια αυτά, ρίχεται ο Ίσοφ με όλον τόν στρατόν του επάνω εις τά χαρακώματα των καπετανέων Άθανάσιου και Βασιλείου, όρμα άννατά και συνεχώς, ίνα χαλάση αυτούς, και νά εισβάλη και καταστρέψη τά ως ειρηται Βλαχοχώρια, ούτοι δέ οι καπετανέροι Άθανάσιος και Βασίλειος πολεμοϋν τόν έχθρόν όχι με όλίγην άνδρείαν και γενναϊότητα, και κάμνουν εις τους όθωμανούς μεγάλην θραϋσιν. Έρονεϋθησαν όθωμανοί έξωθεν των χαρακωμάτων του καπετάν Άθανάση και καπετάν Βασιλη, περι τους τετρακοσίους και μεταξύ των φρονεθέντων αυτών, έπεσε θύμα και ο Μευ ελιγας των Άλλης, ο άγιος των όθωμανών ο άπρόσβλητος εκ σφίρας όπλου, ως έφρόνουν οι όθωμανοί, και ότι αυτόν τόν άγιον τόν είχε μαζί του ο Ίσοφ πασιιάς εις βοήθειαν αυτού και του στρατού του, εν καιρῷ πολέμου, και επειδή οι

ὄθωμανοὶ ἐπὶ τριῶν ἡμερῶν γενομένης μάχης κρατερᾶς κατὰ τῶν δύο καπετανέων Ἀθανασίου καὶ Βασιλείου καὶ μὴ δυνάμενοι οἱ ὄθωμανοὶ νὰ νικήσουν τοὺς ἀπίστους, τίθεται ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ ὄθωμανικοῦ στρατοῦ αὐτὸς ὁ Μεβλιᾶς ὁ ἅγιος τῶν ὄθωμανῶν, ὁ ἀπρόσβλητος σφαιρας ὅπλου καὶ προπορευόμενοι μὲ ὄλον τὸν ὄθωμανικὸν στρατὸν ὁρμᾶ ἐπάνω εἰς τὰ ὀχυρώματα τοῦ καπετᾶν Ἀθανάση καὶ καπετᾶν Βασιλῆη ἵνα νικήσῃ καὶ καταστρέψῃ καθ' ὀλοκληρίαν αὐτοὺς, σφαῖρα ἑλληνικὴ κτηπᾶ εἰς τὸ μέτοπον τὸν Μεβλιᾶ τὸν ἅγιον καὶ πίπτει κάτω νεκρὸς.

Μὲ τὴν ἀποτυχίαν τῆς νίκης των διαρκούσης τῆς μάχης ἐπὶ 6 ἡμερῶν οἱ καπετανεοὶ οὗτοι Ἀθανάσιος καὶ Βασιλείος, μὴ ἔχοντες ἀνάλογον στρατὸν καὶ ἐτοιμασίαν ἀπέναντι τοῦ ἐχθροῦ νὰ κρατήσουν τὴν θέσιν των καὶ διὰ νυκτὸς ἀφίπνουν τὰ χαρκαλώματά των καὶ μεταβαίνουν μὲ ὄλον τὸν στρατὸν των καὶ πᾶνουν τὰ δύο ντιρβένια κακαῖς σκαλαῖς, ἤτοι τὰ δύο στενὰ τοῦ χωρίου Εὐβοίας Βλαχιά, τὸ ὁποῖον χωρίον φυσικῶς περιφρουρεῖται ἀπὸ ὄρη κρημνώδη ἄβατα, καὶ ὅτι ἀπὸ τὰ δύο στενὰ αὐτὰ ἕνας ἕκαστος ἠδύνατο νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὸ χωρίον Βλαχιάν, καὶ ἐκεῖ ἐστάθησαν οἱ καπετανεοὶ Ἀθανάσιος καὶ Βασιλείος καὶ ἐκράτησαν ὄλους τοὺς χειμᾶρρους στρατοὺς μέχρι τῶν τριάντα χιλιάδων ὄθωμανῶν τοῦ Ἰσοῦφ πασιᾶ καὶ Γιενιτσάρων τοὺς πλημυρίσαντας καὶ καταστρέψαντας ἅπασαν τὴν Εὐβοίαν, καὶ ἔσωσαν τὸ χωρίον Βλαχιάν μετὰ τῶν συνόρων του, ἐν τὸς τοῦ ὁποῖου δὲν ἐπάτησε ποὺς ὄθωμανικὸς, καὶ ὅτι ἐκ τῶν Εὐβοέων ὅσοι ἐδυνήθησαν καὶ κατέφυγον, ἐμβόησαν ἐν τὸς τῶν ὄριων αὐτοῦ τοῦ χωρίου Βλαχιά αὐτοὶ ἐσώθησαν, καὶ ὅτι ὁ καπετᾶν Βασιλῆης Κόκκαλης ἐσκωπώθη πολεμῶν μὲ τοὺς ὄθωμανοὺς εἰς τὸ πρὸς ἀνατολὰς στενὸν τῆς κακῆς σκάλας τοῦ χωρίου Βλαχιάς τοῦ ὁποῖου τὸ πτώμα ἔπεσεν ἐκ τοῦ στενοῦ εἰς τὴν θάλασσαν καὶ ἔγεινεν ἀφαντον, βορᾶ τῶν ἐχθρῶν, τὸν δὲ καπετᾶν Ἀθανάση Χοντροβυσίλη, μετ' οὐ πολὺ ὁ Ὀδυσσεὺς Ἀνδρουτσοῦς ὡς ἀρχηγὸς τῆς Στερεᾶς Ἑλλάδος, ἤκουσε τὰς μάχας καὶ νίκας του, ὡς κατὰ

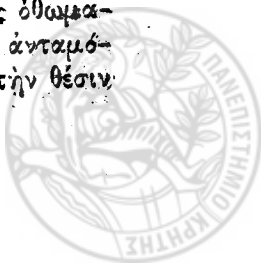
φερε κατὰ τῶν ὀθωμανῶν ἦλθεν εἰς τὴν Εὐβοίαν νὰ γνωρίσῃ αὐτὸν προσωπικῶς καὶ νὰ τὸν συγχαρῇ διὰ τὰς μάχας καὶ νίκας του, ἃς ἔκαμε κατὰ τῶν ὀθωμανῶν, καὶ τὸν ἐφαρμάκωσεν εἰς τὸ χωρίον Μῆστρον τῆς Εὐβοίας μετὰ τὴν πρώτην συνέντευξίν του, ὡς ἐρόνευσε καὶ τὸν Χρῆστον Μπαλάσκαν εἰς τὴν Λεβαδείαν, ὡς ἦλθεν καὶ εἰς τὴν κωμόπολιν Λίμνην τῆς Εὐβοίας μετὰ τὸ πρόσχημα τῆς δολιότητος ἵνα συγχαρῇ τὸν καπετὰν Ἀγγελῆν διὰ τὴν μάχην καὶ νίκην, ἣν ἔκαμεν εἰς τὰ Βρυσακία κατὰ τοῦ πασιᾶ Ὀμερβρυῶνη, νὰ τὸν φαρμακώσῃ, (ἀλλ' ὁ καπετὰν Ἀγγελῆς ἐγνώριζε τὰς ἀληπασιότικας προδιαθέσεις καὶ πανουργίας τοῦ Ὀδυσσεῶς, ἐπροφυλάχθη, ὅστις ἦλθεν καὶ εἰς τὴν Κάρυστον μετὰ τὸ αὐτὸ πρόσχημα τῆς πανουργίας καὶ δολιότητος νὰ γνωρίσῃ προσωπικῶς καὶ συγχαρῇ τὸν Κριεζώτην διὰ τὰς μάχας καὶ νίκας του, ἃς ἔκαμε κατὰ τῶν ὀθωμανῶν Ὀμέρμπετη καὶ λοιπῶν πασιᾶδων, ἵνα τὸν φαρμακώσῃ, ἀλλ' ὁ Κριεζώτης ἐγνώριζε τὰ προηγούμενά του, καὶ ἐπροφυλάχθη. Ὁ Ὀδυσσεὺς Ἀνδρόυττος ἔτρεφεν εἰς τὴν ψυχὴν του ἀπαραμειώτως τὰ σατραπικὰ φρονήματα τῆς ἀρχομανίας τοῦ Ἀληπασσᾶ, ἃς ἐπορίσθη παρ' αὐτοῦ χρηματίσας, δὲν εἶχε ἐπάνω του οὔτε ἱερόν, οὔτε ὄσιον, πίστιν, φιλίαν, ἀγάπην πρὸς τοὺς ὁμοίους του, δὲν ἤξευρε ποτέ, ἴδιον ἑαυτοῦ ἦτο νὰ ἐπαχρυπνῇ ὡς ὄφις, μὴ ποτὲ τις ἐπιβουλευθεῖς τὴν ἀρχομανίαν του καὶ γίνῃ ἐκπτωτος αὐτῆς, ἢ τάσις του ἦτο εἰς ὄλην τὴν ζωὴν του νὰ θεωρῇ ἐχθροὺς ἀσπόνδους τῆς ἀρχομανίας του, τὰ ἀνδειχθέντα ὑπέρτερα πρόσωπα καὶ ἀποκατασταθέντα ὀνομαστά διὰ τὰς ἐξόχους σωματικὰς ἀνδρείας των καὶ ψυχικὰς ἀρετὰς των θυσιάζοντα τὰ πάντα καὶ ἴδιους ἑαυτοὺς, μαχόμενοι ὑπὲρ τοῦ κοινοῦ ἀγαθοῦ, πατριδος καὶ πίστεως. Αὐτὰ τὰ πρόσωπα τὰ κατέτρεχε μέχρι θανάτου, φοβούμενος μὴ τις ἐξ αὐτῶν ὑπερβῇ τὴν ἀρχομανίαν του καὶ γίνῃ ἀνώτερος του, τοιοῦτος φανατισμὸς ἐβίβρωσκε τὴν κακὴν ψυχὴν του καὶ ἐρόνευσε τοὺς ὑπόπτους του, αὐτὸ ἐπὶ τέλος τὸ φρόνημά του τὸ ἄπιστον καὶ δόλιον, ἐσπρόξεν αὐτὸν νὰ ἐνωθῇ μετὰ τοὺς ὀθωμανικοὺς νὰ πολεμᾷ τοὺς Ἕλληνας καὶ σὺλ-

ληρθείς εις Ἀταλάντην ἐφυλακίσθη παρὰ τῆς Ἑλληνικῆς Ἐξουσίας, ἐντὸς τῆς Ἀκροπόλεως τῶν Ἀθηνῶν, ὅπου καὶ εἰς τὸν θάνατον τῆς ἀγχόνης κατέληξεν. Ὁ δὲ Διαμαντῆς Νικολάου Ὀλύμπιος χωρὶς νὰ φανῇ ἀπ' ἀρχῆς μέχρις τέλους τοῦ Ἑλληνικοῦ ἀγῶνος νὰ ῥίψῃ οὔτε ἓνα ὄπλον κατὰ τῶν ὀθωμανῶν, μόνον νὰ γυμνώσῃ τοὺς χριστιανοὺς καὶ νὰ τοὺς σκωτώσῃ ὑποκάτω ἀπὸ τὸ ξύλον, ἐκεῖνους ὅπου δὲν εἶχαν νὰ τοῦ δώσουν χρήματα ἐλευσθῆ ἀγωνιστῆς ἀπὸ τὰς πράξεις του ταῦτας, ἀπὸ τῆς κακοποιᾶν ἐκεῖνην Εὐρωπαϊκὴν σπείραν, τὴν τουρκίζουσαν ὀπλωματίαν, ἰσχύουσαν τότε εἰς τὴν Κυβέρνησιν μας, τοῦ ἔδωκε βαθμὸν ἀγωνιστοῦ, τὸν ἔκαμεν καὶ γερουσιαστὴν, καὶ ἕως ἐδῶ ἱστοροῦνται αἱ μεγάλαι μάχαι καὶ ἥρωισμοὶ ἐντὸς τῆς νήσου Εὐβοίας γενόμεναι κατὰ τῶν ὀθωμανῶν παρὰ τῶν μεγαθυμόνων Εὐβοέων ἀρχηγούτων τῶν ὀπλαρχηγῶν Ἀγγελῆ Γοβιοῦ, Κώτσου Γεωργίου, Νικολάου Κριεζώτου, Ἀθανασίου Χοντροβασίλη καὶ Βασιλείου Κίκακῆ, καὶ λαϊτῶν προμνησθέντων δευτερευόντων ὀπλαρχηγῶν.

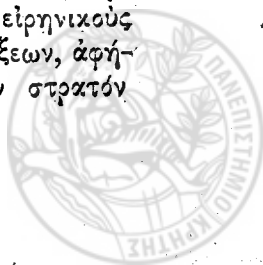
Ἐπομένως ὁ Κριεζώτης μὲ τοὺς ὀλίγους μείναντας περὶ αὐτὸν ὀπλαρχηγοὺς ἀναχωρεῖ ἀπὸ τὴν Σκόπελον ἔχων καὶ τὴν οἰκογένειάν του ὁμοῦ, καὶ μεταβαίνει εἰς Σκῦρον καὶ ἔπειτα εἰς Αἴγιναν καὶ ἐκεῖθεν μὲ τοὺς ἀκολουθοῦντας αὐτὸν ἀξιωματικούς του, ἐπήγευε συχνά εἰς τὴν Εὐβοίαν, καὶ ἐκτυποῦσε τοὺς ὀθωμανοὺς καὶ τοὺς ἔκαμε μεγάλας καταστροφάς, ἔπιασε καὶ τὸν ἀρχηγὸν τῆς Καρύστου Ἀχμέτη Κιαχαγιά καὶ ἄλλους πολλοὺς ὀθωμανοὺς ζωντανούς καὶ τινὰς ἐξ αὐτῶν, ἐπήγευε εἰς τὴν Αἴγιναν ἐνόσῃ κατοικεῖ ἐκεῖ, ἐπομένως μετέβη εἰς Ἀθήνας μὲ ὄλους τοὺς ἀκολουθοῦντας αὐτὸν καὶ μὲ τὴν οἰκογένειάν του, καὶ ἐκεῖ συσσωματωθεὶς πάλιν μέχρι τῶν 2 χιλιάδων στρατιωτικῶν διασωθέντων Εὐβοέων ἐκ τῆς καταστροφῆς τῆς Εὐβοίας καὶ δικοῦ μετὰ τῶν δευτερευόντων ὀπλαρχηγῶν του τῷ 1824 μεταβαίνει ἀπὸ Ἀθῆνας εἰς Σάλωνα, καὶ διέρχεται πολεμῶν τοὺς ὀθωμανοὺς εἰς Ἀμπλιαναν, Χρυσῶ, ἅγιον Ἥλιον καὶ ἐκεῖ ἀνταμύβεται μὲ τὸν Καραϊσκάκη καὶ μεταβαίνουν εἰς τὴν θέσιν

Ρουσάλι, και Σχάλα Σαλώνου και εκεί κάμνουν δύο μάχας κρατεράς κατά των ὀθωμανῶν Δερβίση πασσά κλπ. και τοὺς καταστρέφουν κατά κράτος και κατασυντριμμένοι οἱ ὀθωμανοὶ διεσκορπίσθησαν. Ὁ Κριεζώτης εἰς τὰς μάχας ταύτας ἔχασε τὸν ἀνεψιὸν του Γιαννέλην, και ἔμεινε εἰς τὸ Στεβενίκον και Χρυσῶ, και μετὰ τοῦ στρατοῦ του ὁ Κριεζώτης ἔως τρεῖς μῆνας ἔπειτα ἐπιστρέφει εἰς τὰς Ἀθήνας και εὐρίσκει τὴν σύζυγόν του ἄρρωστην εἰς κίνδυνον θανάτου, και μετὰ ὀλίγας ἡμέρας ἀπέθανεν, και ἔθαψεν αὐτὴν ὁ Κριεζώτης εἰς τὴν ἐκκλησίαν τῶν Ἀθηνῶν Ἀσωμάτων, και ἄφησεν εἰς τὸν Κριεζώτην ἓνα τέκνον θύλεον ὀνόματι Κυρατσού, μετὰ ταῦτα ἐτοποθέτησεν ὁ Κριεζώτης τὴν κόρην του και πενθεράν του εἰς τὸ χωρίον ἐντὸς τῆς Σαλαμίνας Ἀμπελάκι και ἐξέρχεται μὲ τοὺς δευτερεύοντας ὀπλαρχηγούς του Βάσιον Μαυροβουνιώτην και λοιπούς και μὲ ὅλον τὸν στρατὸν του, ἅπαντες Εὐβοεῖς, εἰς χωρίον Ἀθηνῶν Κερατιά.)

Και ἐκεῖθεν τὸν Ἀπρίλιον 1825 μὲ πλοῖα Παριανὰ ὁ Κριεζώτης ἀναχωρεῖ μὲ τὸν περὶ αὐτοῦ στρατὸν του και διευθύνεται εἰς τὴν Ἀνατολὴν πρὸς ἄλωσιν τοῦ Βερούτιου και παραλαβὴν ἐκ τῶν ὀθωμανῶν λαφύρων, ἐξέρχεται ὁ Κριεζώτης μὲ τὸν στρατὸν του και ἀμέσως πολιορκεῖ τὸ φρούριον τοῦ Βερούτιου κάμνει ρεσάλτον, ἐμβαίνει μέσα και κυριεῖ τοῦ φρουρίου τὴν ἀνατολικὴν πλευρὰν και πολεμᾷ μὲ τοὺς ἐντὸς τοῦ φρουρίου κλεισθέντας εἰς τὰς οἰκίας των ὀθωμανούς, και ὡς ἔγγιστα νὰ κυριεύσῃ αὐτοὺς ἅπαντας παρ' ἐλπίδα φθάνει βοήθεια και εἰς τοὺς ὀθωμανούς ὁ πασσιᾶς Ὁμερβεσίρης χριστιανὸς μὲ δεκαπέντε χιλιάδας στρατὸν Ἀνατολίτας πεζικὸν και ἵππικὸν.

Βλέπων ὁ Κριεζώτης τὴν ὑπέροχον δύναμιν τοῦ ἐρχομένου τουρκικοῦ στρατοῦ ἀναλόγως τοῦ ἐδικοῦ του και εἰς ξένην γῆν ἀντι τινὸς προσδωκομένης βοήθειας, και πρὶν συγκρουσθῶσι μετὰ τοῦ Κριεζιώτου οἱ ὀθωμανοὶ, ἐρχεται ὁ Ὁμερβεσίρης μετὰ τοῦ Κριεζιώτου εἰς εἰρηνικοὺς λόγους και ἐξέρχεται ὁ Κριεζώτης ἐκ τῶν ἐπάλλεων, ἀφήνει τὴν ἄλωσιν τοῦ φρουρίου, και ἐρχεται μὲ τὸν στρατὸν

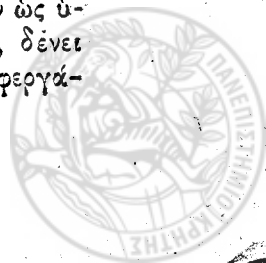

του και έμβαίνει εις τὰ πλοῖα του, και περιήλθεν σκυλεύσας
— ὅλας τὰς παραλίαις τῶν παρισσαμίων, και επιστρέφει εις τὴν
Ἑλλάδα.

Και πρὶ ἐξέλη τῶν πλοίων του μανθάνει εις τὴν Τίνον,
ὅτι ὁ Φαβίης ἀρχηγὸς τοῦ ἑλληνικοῦ τακτικοῦ στρατοῦ,
εἶναι πολιορκημένος εις τὴν Κάρυστον και κινδυνεύει, τὸν
ἔχει εις τὴν παραλίαν Πεταλιούς ὁ Ὁμερπασσᾶς πρῶτῃν ὀ-
μερμπέτης κλεισμένον, και εἶναι χωρὶς τροφᾶς και πολεμι-
φόδια, και σήμερον αὐριον παραδίδεται, και θὰ περάσῃ ἐκ-
στόματος μαχαίρας παρὰ τῶν ὀθωμανῶν ἅπας ὁ τακτικὸς
στρατὸς.

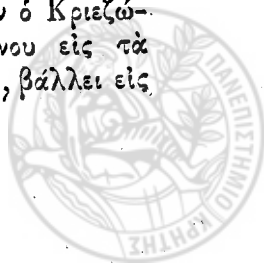
Ὁ Κριεζιώτης δὲν χάνει καιρὸν ἀμέσως ἐξεκινᾷ μὲ τὸν
στρατὸν του ἐντὸς τῶν πλοίων του ὡς εὕρισκετο και ἐ-
ξέρχεται εις τὴν Κάρυστον πολεμᾷ τὸν Ὁμερπασσιᾶ τὸν κα-
τασκαίξει και λύει τὴν πολιορκίαν τοῦ Φαβιᾶ και σώζει
αὐτὸν μὲ τοὺς διασωθέντας τακτικοὺς μέχρι τῶν ἡμισέων ἐν
τῇ ζωῇ, τοὺς πλέον φονευθέντας. Ἀναχωρῶν ἐκ τῆς Καρύ-
στου ὁ Κριεζιώτης ἐρχεται εις τὰ Τρίκερι, ὅπου ὁ Καρατά-
σος εἶχε τὰ ἡμισυ Τρίκερι πιασμένα και τὰ ἄλλα ἡμι-
συ οἱ ὀθωμανοὶ και ἐπολέμουν, ἐξέρχεται ὁ Κριεζιώτης εις
τὰ Τρίκερι πρὸς βοήθειαν τοῦ Καρατάτου και ἀμέσως ῥί-
χνετε, και πέρνει σβάρνα τοὺς ὀθωμανοὺς, σκοτώνει τὸν ἀρχι-
γόν των Νούρκα Ζέρβα πασσᾶ, συλλαμβάνει και ἑκατὸν πε-
νήντα ὀθωμανοὺς αἰχμαλώτους και τοὺς καταστρέφει καθ' ὀ-
λοκληρίαν, ἔπειτα ἀφήνει τὸν Καρατάσον κύριον εις τὰ Τρί-
κερι και τοὺς αἰχμαλώτους, και ὁ Κριεζιώτης, μετὰ τοῦ
στρατοῦ του ἐπανέρχεται ἐντὸς τῶν πλοίων του, ἵνα μεταβῇ
εἰς Σαλαμίνα.

Ἐρχόμενος ἐξωθεν τῆς Νήσου Ἄνδρου, συλλαμβάνει αὐ-
τὸν ὁ ναύαρχος Ἀμελτὸν Ἄγγλος, τὸν ὁποῖον εἶχαν στείλ-
λει εις τὰς ἑλληνικὰς θαλάσσας αἱ τρεῖς δυνάμεις Ἄγγλια
Γαλλία και Ρωσία, ἵνα καθάρισῃ τὸ Αἰγαῖον πέλαγος ἀπὸ
τοὺς πειρατοληστὰς, ὅστις συλλαμβάνει τὸν Κριεζιώτην ὡς ὑ-
πῆρχεν ἐντὸς τῶν πλοίων του μετὰ τοῦ στρατοῦ του, δένει
τὰ πλοῖα εις τὴν πρῶμνην τοῦ πολεμικοῦ τοῦ πλοίου φεργά-

δας, ένα κατόπιν του άλλου, και ζητῶν νὰ βυθίστη αὐτανδρά, ὡς πειρατικά, λαμβάνει τὸν Κριεζώτην μετὰ τοὺς ὀπλαρχηγούς του, ἐπάνω εἰς τὸ πολεμικὸν πλοῖον του τοὺς ἐξετάζει και μανθάνει ὅτι εἶναι στρατοὶ τῶν Ἑλλήκων πολεμισαὶ κατὰ τῶν ὀθωμανῶν, ὅτι εἶναι ὁ ἀρχηγὸς Νικόλαος Κριεζώτης μετὰ τὸν στρατὸν του, και ὄχι πειρατοληστὰι, ὅστις μετέβη τῶρα και ἔσωσε τὸν Φαβιῆ ὀπού τὸν εἶχε πολιορκημένον μετὰ τὸν στρατὸν του ὁ Ὀμερπασιάς εἰς τὴν Κάριστατον, και ἐκεῖθεν μετέβη εἰς βοήθειαν τοῦ Καρατάσου και ἐπολέμησε μετὰ τὸν Νοῦρκα Ζάρβα πασσᾶ ἀρχηγὸν τῶν ὀθωμανῶν εἰς τὰ Τρίκερι και τὸν κατέστρεψε καθολοκλησίαν, τῶρα δὲ μεταβαίνει εἰς Ἀθήνας πρὸς βοήθειαν τῶν Ἀθηνῶν, κατὰ τῆς πολιορκίας τοῦ πασσᾶ Κιοτάγια. Τότε ἀφήνεται ἐλεύθερος παρὰ τοῦ ναυάρχου τῆς φεργάδας Ἀμελτῶνος, ὁ Κριεζώτης και ἔρχεται μετὰ ὅλον τὸν στρατὸν του εἰς τὴν Σαλαμίνα, και ἐκεῖθεν μεταβαίνει εἰς τὴν ρούμελην τὸν Μάρτιον 1826, και ἐχυρώνεται εἰς τὴν Ἐλευσίνα, και ἐν ὀλίγῳ διαστήματι ἐσυνάχθησαν περὶ τὸν Κριεζώτην εἰς τὴν Ἐλευσίνα ὄλοιοι οἱ διασκορπισμένοι στρατιωτικοὶ σπερесоλαδίται, και κατετάχθησαν εἰς τὰς ὀδηγίας τοῦ Κριεζώτου, ὅιον οἱ Βάσιος Μαυροβουνιώτης, Γεώργιος και Ἀθανάσιος δύο ἀδελφοὶ Σκουρτανιώται, Λένας Μενιδιάτης, Ἰωάν. Κλήμμακας Θηβαῖος, και λοιποὶ ὀπλαρχηγοὶ, και ἐντὸς τριῶν μηνῶν διαστήματι, συγκροτεῖται ὁ Κριεζώτης εἰς τὴν Ἐλευσίνα μετὰ πέντε χιλιάδας στρατὸν, μανθάνει ὁ πολιορκητὴς τῶν Ἀθηνῶν πασιᾶς Κιοτάγιας, ὅτι οἱ ἔλληνες ἀρχηγούντος τοῦ Κριεζώτου κατέλαβον τὴν Ἐλευσίνα μετὰ Ἑλληνικὸν στρατὸν, και ὁ Κιοτάγιας χωρὶς νὰ βραδύνη ἀμέσως διευθύνει τὸν ὀπλαρχηγὸν τοῦ Ἀσλάμπεη μετὰ ἑπτὰ χιλιάδας ὀθωμανοὺς πεζικὸν και ἰππικὸν νὰ ὑπάγη νὰ καταστρέψῃ τὸν Κριεζώτην.

Ἐρχεται λοιπὸν ὁ Ἀσλάμπεη τὴν 10ην Ἰουλίου 1826 μετὰ ὅλον τὸν στρατὸν του και ἐξημερόνεται εἰς τὸ χωρίον Καλύβια ἀπέναντι τῆς Ἐλευσίνας. Βλέπων τὴν πρῶϊαν ὁ Κριεζώτης τὸ πλῆθος τοῦ τουρκικῆῦ στρατοῦ ἐρχομένου εἰς τὰ Καλύβια ταχτοποιεῖ τὰ ὀχυρώματά του, ὡς εἶθε, βάλλει εἰς

τάξιν τοὺς στρατιώτάς του καὶ τοὺς ἐπ' αὐτῶν ἀξιωματικοὺς των, δίδει τὰς ἀπαιτουμένας διαταγὰς καὶ ὁδηγίας εἰς αὐτοὺς καὶ ἀρῆνει τὸν Βάσιον Μαυροβουნიώτην καὶ λοιποὺς ὀπλαρχηγοὺς νὰ κρατοῦν εἰς τὴν Ἐλευσίνα τὰ ὀχυρώματά του καὶ αὐτὸς λαμβάνει μέχρι τῶν δύο χιλιάδων σχεδὸν ἅπαντας Εὐβοεῖς ἐκ τῶν ἐκλεκτοτέρων στρατιωτῶν του καὶ κατεβαίνει εἰς τὸν κάμπου τῆς Ἐλευσίνας, τακτοποιεῖ τὸν στρατὸν του αὐτῶν εἰς ἑπτὰ διαίρεσεις ὡς οἱ λόχοι τοῦ τακτικού στρατοῦ, ἰππεύσας τὸν Κυρκάσιον ἵππὸν του ὀνόματι Τσακάλι καὶ ὄρμα κατὰ τοῦ Ἀσλάμπεη, καὶ ὁ Ἀσλάμπεης ἀπὸ τὰ Καλύβια ὄρμα με ὅλον τὸν στρατὸν του κατὰ τοῦ Κριζώτου, συναπαντῶται ἀμφότερα τὰ στρατεύματα ἐν τῷ μέσῳ τοῦ κάμπου, μεταξύ τοῦ χωρίου Καλύβια καὶ Ἐλευσίνας, συγκρούονται τρομερὰ, μάχονται πεισματοδικῶς κατακαμπῆς, ἀπὸ τὴν αὐγὴν μέχρι τὸ ἑσπέρας, ὁ Κριζώτης καταστρέφει τὸν Ἀσλάμπεη, τοῦ κάμνει μεγάλας θραύσεις, ὁ Ἀσλάμπεης κατανικημένος ἀποσύρεται με τὸν στρατὸν του εἰς τὸ χωρίον Καλύβια, καὶ ἐκεῖνην τὴν νύκτα ἐκουβάλησεν ἀπὸ τὸ πεδίον τῆς μάχης πλέον τῶν χιλίων πτωμάτων φονευθέντων ὀθωμανῶν εἰς τὴν μάχην ταύτην, καὶ τὰ ἐπισώρευσεν ἐντὸς τῶν χαμογείων οἰκιῶν τοῦ χωρίου Καλύβια ἐν ἑκαστῷ ἐπάνω τοῦ ἄλλου καὶ τὰ ἐσκέπασεν ὅλα με τὰ ἄχυρα τοῦ χωρίου, καὶ ἔφυγεν κατασυντριμμένος καὶ κατέλαβε τὸ Μοναστήρι Δαρνίου, καὶ τὸ Μοναστήρι Πειραιῶς Ἀγίου Σπυρίδωνος, εἰς τὴν Μελισσόμανδρα μεταξύ Φαληρέως καὶ λόφου Πειραιῶς, θέσας εἰς ἕκαστον μέρος ἀνὰ τριακοσίους Ἀλβανοὺς πρὸς φύλαξιν τῶν τριῶν ὀπισθίων πλευρῶν τοῦ Κιοτάγια πασσᾶ, ἀπὸ τὰ ἑλληνικὰ στρατεύματα.)

Ὁ δὲ Κριζώτης ἐπιστρέφων ἐκ τῆς μάχης ταύτης εἰς τὴν Ἐλευσίνα με θρίαμβον ὡς νικητής, ἔχαιρε με τοὺς ἥρωας καπετανέους καὶ στρατιώτάς του τὰ τρόπαιά του, ἐπομένως ἐνῶ ἐκαταγίνετο ὁ Κριζώτης νὰ δυναμώσῃ ἀκόμη τὸν στρατὸν του καὶ νὰ ἀφήσῃ τὴν Ἐλευσίνα, καὶ νὰ ταμπουρωθῇ πλησίον εἰς τὸν πασσᾶ Κιοτάγια, παρ' ἐλπίδα, ἔργεται ὁ Γεώργιος Καραϊσκάκης

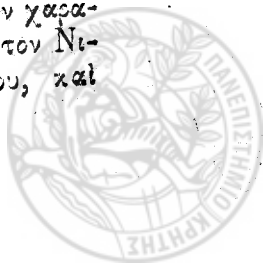
εἰς τὴν Ἐλευσίνα ἀπὸ τὴν καταστροφὴν τοῦ Μεσολογγίου, καὶ ἀνταμώνονται μὲ τὸν Κριεζώτην καὶ διηγούνται τὰς καταστροφὰς τὰς ὁποίας ἐπάβα τὸ ἑλληνικὸν γένος, τὴν πτώσιν τῆς Πελοποννήσου, ἀπὸ τὸν Μπραῆμ Μεημεταλῆ πασσά, τὴν πτώσιν τῆς Νήσου Ψαρρὰ ἀπὸ τὴν Τουρκικὴν ἀρμάδα ὑπὸ τοῦ καπετὰν Παπασά, τὴν πτώσιν τοῦ Μεσολογγίου ἀπὸ ὄλην τὴν καρὰ τουρκίαν, καὶ ὅτι τῶρα δὲν μᾶς ἔμεινε τίποτε ἄλλο, παρὰ μίαν Ὑδρᾶ, τὸ Ναύπλιον, καὶ ἡ Ἀκρόπολις τῶν Ἀθηνῶν καὶ αὐτὴ πολιορκημένη, ἀπὸ τὸν ἐχθρὸν, καὶ λέγει ὁ Κρραϊσκάκης, ὅτι ἡ Κυβέρνησις μᾶς ἔστειλε καὶ μὲ προσκαλεῖ νὰ ὑπάγω εἰς τὸ Ναύπλιον, φαίνεται ὅτι θέλει νὰ μού δώσῃ τὴν ἀρχιστρατηγίαν εἰς τὴν Ρούμελην, καὶ ὅτι εἰς ὄλην τὴν Ρούμελην ἐρχόμενος ἀπὸ Μεσολόγγι ἕως ἐδῶ, δὲν ἀπήντησα οὔτε ἓνα στρατιώτην Ἕλληνα, ὥστε ὅλοι οἱ στρατοὶ μᾶς κατεστράφησαν εἰς ὄλην τὴν Ρούμελην, μόνον ἐδῶ εὗρήκα ἐσὲ τὸν Κριεζώτην μὲ ἑλληνικὸν στρατὸν, τῶρα δὲ εἰς ἐσένα καὶ εἰς ἐμένα, ὡς βλέπω, κρέματα εἰς τὴν Ρούμελην τὸ γένος μᾶς, καὶ ὁ Κραϊσκάκης ἀναχωρεῖ ἀπὸ τὴν Ἐλευσίνα ἐσπευμένως καὶ μεταβαίνει εἰς Ναύπλιον καὶ ἐντὸς 8 ἡμερῶν πέρνει τὴν ἀρχιστρατηγίαν ἀπὸ τὴν βουλὴν μᾶς καὶ ἔρχεται εἰς τὴν Ἐλευσίνα.

Καὶ ἀμέσως μὲ τὸν Κριεζώτην σχεδιάζουν πῶς νὰ καταστρέψουν καὶ ἀποβάλλουν τὸν πασσά Κιοτάγια ἀπὸ τὰς Ἀθήνας καὶ ἀνοίξουν τὴν πολιορκίαν τῆς Ἀκροπόλεως τῶν Ἀθηνῶν καὶ ἀποφασίζουν, πρῶτον νὰ μεταβοῦν νὰ παρατηρήσουν ὅποιος θέσεις ἰσχυρὰς μποροῦν νὰ πιάσουν καὶ νὰ κατακρατήσουν ἐν καιρῷ τῶν δέοντι πλησίον τῶν Ἀθηνῶν, διὰ νὰ πολεμήσουν τὸν πασσά Κιοτάγια, καὶ ἀμέσως διὰ νυκτὸς μεταβαίνουν εἰς τὸν λόφον τοῦ Πειραιῶς καὶ εἰς τὰς θέσεις Τσερατσιῆς, Χαϊτάρι καὶ Καματερόν πλησίον τῶν Ἀθηνῶν καὶ ἐπιστρέφουν εἰς τὴν Ἐλευσίνα καὶ ἀπαριθμοῦν τὸν στρατὸν τῆς Ἐλευσίνας καὶ εὐρέθῃ ὅλος ἕξ χιλιάδες, καὶ ἀποφασίζουν νὰ πιάσουν τὴν θέσιν Χαϊτάρι τῆ 30 Ἰουλίου 1826 καὶ ὀχυρωθῆναι καὶ δακτυλίαν, πρῶτον τὰς δυνάμεις τοῦ πασσά.

οἱ Ἄ Κιοτάγια, καὶ διὰ νυκτὸς μεταφέρονται μὲ ὄλον τὸν στρατὸν τῶν καὶ ὀχυρώνονται μονονυκτὴς μὲ τρία χαρακώματα ἰσχυρά, ὥστε ἡ ὁρμὴ τοῦ ἐχθροῦ τοῦ πεζικοῦ καὶ ἰππικοῦ στρατοῦ του, νὰ μὴν δύναται νὰ τὰ ὑπερπιδῆσῃ πλησίον τὸ ἓνα ὀχύρωμα μετὰ τοῦ ἄλλου, ὡς τρίποδος, διὰ νὰ ἔχουν τὴν βοήθειαν τὸ ἓνα μὲ τὸ ἄλλο εἰς τὰς ὁρμὰς τοῦ ἐχθροῦ, τακτοποιοῦν τὸν στρατὸν καὶ τοὺς ἀξιωματικούς των εἰς τὰ ὀχυρώματα, ὡς ἀπαιτεῖται, καὶ περιμένουν τὸν ἐχθρόν.

Ὁ πασσαῖς Κιοτάγιας ἀμέσως ἔρχεται μὲ ὄλον τὸν στρατὸν του, κατὰ τοῦ Ἑλληνικοῦ στρατοῦ, καὶ διὰ μιᾶς ὁρμᾶς ὡς χεῖμαρρος ἐπάνω καὶ εἰς τὰ τρία χαρακώματά μας, τὴν πρώτην καὶ δευτέραν ἡμέραν ἀκαταπαύστως μὲ μεγάλας ὁρμὰς νὰ ὑπερπιδῆσῃ τὰ χαρακώματά μας νὰ ἐμβῇ μέσα νὰ μᾶς χαλάσῃ, ἀντικρούεται δεινῶς ἀπὸ τὸν Καραϊσκάκη καὶ Κριεζώτην. Τὴν τρίτην ἡμέραν ὁ Κιοτάγιας ἔφερε καὶ πυρὸβόλα γρανέτας καὶ ἐπυροβόλει εἰς τὰ χαρακώματα μας. Τὴν αὐτὴν ἡμέραν ἔρχεται ὁ Ὀμέρπασσα ἐκ Χαλκίδος πρὸς βοήθειαν τοῦ πασσαῖ Κιοτάγια μὲ τέσσαρες χιλιάδας στρατὸν πεζικὸν καὶ ἰππικόν, ἔρχεται καὶ πρὸς ἡμᾶς βοήθειαν ὁ Φαθιὲς μὲ δύο λόχους τακτικοῦ στρατοῦ ἀπὸ τὴν Τριζίνα καὶ ἀμέσως μὲ θερμὴν θέλησιν καὶ ἐπιμονὴν μεγάλην ἀνευ τῆς συγκαταθέσεως τοῦ Καραϊσκάκη καὶ τοῦ Κριεζώτου τοὺς κατεβάζει κάτω εἰς τὸν κάμπον νὰ πολεμήσουν μὲ τὸν στρατὸν τοῦ Κιοτάγια πασσαῖ, διὰ νὰ εἰδῇ ὁ Ἑλληνικὸς στρατὸς μὲ ποῖαν γεναιότητα πολεμοῦν οἱ τακτικοί. Ὁ πόλεμος ἀρχίζει μεταξύ ἑλλήνων καὶ ὀθωμανῶν καὶ ἐν πρώτοις ὁρμᾷ ἡ καθαλαρία ἢ τουρκικὴ ἐπάνω εἰς τὸν τακτικὸν μας στρατὸν, ἀντέκρουε τὸν ἐχθρόν ὁ τακτικὸς μας στρατὸς μὲ τὸν πρῶτον πυροβολισμόν, δεύτερον δὲν ἠδυνήθη νὰ καμῇ πυροβολισμόν, τὸν ἤρπασεν ἡ τουρκικὴ καθαλαρία ὀλόκληρον αἰχμάλωτον τὸν ἓνα λόχον, καὶ ἐτοιμάζετο νὰ ὀρμήσῃ ἢ τουρκικὴ καθαλαριακῆ ἐκ δευτέρου νὰ πάρῃ καὶ τὸν ἄλλον λόχον, ἀλλ' ὁ Καραϊσκάκης ἀρίνει τὴν διεύθυνσιν τῶν χαρακομάτων ὀλόκληρον τοῦ ἑλληνικοῦ στρατοῦ εἰς τὸν Νικόλοχον Κριεζώτην, καὶ αὐτὸς ἰππεύει τὸν ἵππον του, καὶ

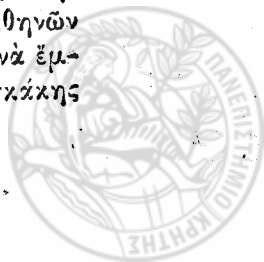
δραμόμοῦ μετὸ ἀτρόμητον ἑλληνικὸν ἱππικὸν συμβόλιον
κῶς μετὸν Χατζημιχαήλην καὶ Παππάζογλου κατὰ τῆς
καβαλαρίας τῆς ὀθωμανικῆς καὶ τὴν διαμελίζουσι, καὶ σώ-
ζουσι τὸν ὑπόλοιπον τακτικὸν στρατὸν ἕνα λόχον, τοὺς δὲ
αἰχμαλώτους τακτικούς οἱ τούρκοι ἀπέσυραν ἀντικρῦ μακ
καὶ ἀμέσως τοὺς ἐσφάζαν ἅπαντας.)

Διαρκούντος τοῦ πολέμου μέχρι ὀκτώ ἡμερῶν, ὁ Καραϊ-
σκάκης καὶ ὁ Κριεζώτης εἶδον, ὅτι ὁ ἑλληνικὸς στρατὸς ἀ-
πέναντι τῶν δυνάμεων τοῦ τουρκικοῦ στρατοῦ, καὶ τῶν προ-
παρασκευῶν τοῦ πολέμου, παντὶ μὴ ἀνάλογος διὰ τὰ κά-
μουν κατὰ τοῦ ἐχθροῦ ἀντιστάσεις μεγαλειτέρας καὶ διὰ νυ-
κτὸς ἀφήνουσι τὰ χαρακώματά των ἀναχωροῦν καὶ ἔρχονται
μετ' ὄλον τὸν στρατὸν τῶν εἰς τὴν Ἐλευσίνα. Ἐκεῖ περὶ τὰς
πέντε Ὀκτωβρίου 1826 ἔρχεται ἀποσταλμένος μετ' ἐπιστολὴν
ἐκ τῶν πολιορκουμένων τῆς Ἀκροπόλεως Ἀθηνῶν, καὶ φέ-
ρει τὴν εἶδησιν ὅτι ἐσκοτώθη ὁ καπετὰν Γούρας, καὶ τὰ
φθάσει τὰ ἔμβη ὀγρήγορα ἕνας ὄπλαρχηγὸς μέσα εἰς τὴν Ἀ-
κρόπολιν τὰ κρατήσῃ τὸ φρούριον, διότι ἄλλως ἐντὸς ὀλίγου
παραδίδεται εἰς τὸν πατσᾶ Κιστάγια. Ὁ Καραϊσκάκης καὶ
ὁ Κριεζώτης σκέπτονται μετὰ τοὺς περὶ αὐτῶν ὄπλαρχηγούς.
Λέγει ὁ Καραϊσκάκης εἰς τὸν Κριεζώτην. Τώρα εἰς ἐστὴν καὶ
εἰς ἐμένα κρέμαται τὸ γένος μας, ὅλην τὴν στερεὰν Ἑλλάδα
ἢ τουρκία μᾶς τὴν ἐπῆρε, μόνον αὐτὴ ἢ φωλιὰ ἀκόμη μᾶς
μένει ἢ Ἀκρόπολις τῶν Ἀθηνῶν, ἀνάγκη μεγάλη τὰ τὴν
κρατήσωμεν διότι ἂν μᾶς τὴν πάρουν καὶ αὐτὴν οἱ τούρκοι,
δὲν ἔχομεν πλέον τοῦ τὰ σταθῶμεν καὶ ἀμέσως προσκαλοῦν
ἔλους τοὺς καπετανέους τοῦ στρατοῦ των καὶ τοὺς προτεί-
νουν ποῖος ἐξ αὐτῶν ἢ μπορεῖ τὰ ὑπάγει τὰ ἔμβη μέσα εἰς
τὴν Ἀκρόπολιν τῶν Ἀθηνῶν μετ' στρατὸν, τὰ κρατήσῃ τὸ
φρούριον ἕως εἰς τὴν ἀνοιξιν, καὶ ὑπόσχεται ὁ στρατάρχης
Καραϊσκάκης, ὅτι τὰ φέρῃ τὴν ἀνοιξιν ὅλους τοὺς στρατοὺς
τοῦ πανελληνίου μας, τὰ πολεμήσῃ τὸν Κιστάγια, τὰ τὸν
καταστρέψῃ, καὶ ἀπελευθερώσωσι τὰς Ἀθήνας. Ἐκ δὲ τῶν
προσκληθέντων καπετανέων ἀναδέχεται τὰ ἔμβη εἰς τὴν Ἀ-
κρόπολιν τῶν Ἀθηνῶν ὁ καπετὰν Μαμούρης. Ἀμέσως ὁ Κα-

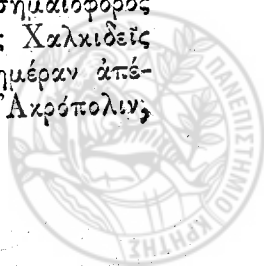

ραισκάκης και ὁ Κριεζιώτης, ἐφοδιάζουν αὐτὸν μὲ ὄλα τὰ ἀπαιτούμενα, και μὲ τριακοσίους στρατιώτας ἐκλεκτοὺς, και ἐμπαρκάρουν αὐτὸν ἀπὸ τὴν Ἐλευσίνα εἰς τρία καράβια και τὸν φέρουν τὸ ἡμισονύκτιον εἰς τὴν παραλίαν τοῦ Φαληρέως Τρεῖς Πύργους. Ἐξέρχεται ὁ Μαμβούρης μὲ τὸν στρατὸν του ἔξω εἰς τὴν ξηρὰν και βυθίζει μὲ ταχύτητα πρὶν τὸν καταλάβῃ ἡμεῖς· να φθάσῃ και ἐμβῇ μέσα εἰς τὴν Ἀκρόπολιν; ἔρχεται πλησίον εἰς τα τεῖχη τοῦ φρουρίου και εὐρίσκει αὐτὸ τὸ φρούριον δυνατὰ περιφραγμένον γύρωθεν μὲ τρεῖς χάνδακας ἀδιαβάτους, ἐνῶ αὐτὸς ἐκαταγίνετο μὲ τὸν στρατὸν του να διαβῇ τοὺς χάνδακας, οἱ πολιορκηταὶ ὀθωμανοὶ τοὺς πέρνουν εἰδήσιν, τοὺς ρίχνονται και τοὺς πέρνουν κινήγοντα τοὺς φέρνουν μέχρι τῆς παραλίας τοῦ Φαληρέως μὲ μικρὰν ζημίαν τοῦ στρατοῦ του, ὅπου ἐμβῆκεν εἰς τὰ ἴδια πλοῖα μὲ ὄλον τὸν στρατὸν του και ἦλθεν εἰς τὴν ἐλευσίνα ἀπρακτος.

Και γίνεται και δευτέρα πρόσκλησις τῶν καπετανέων εἰς τὴν Ἐλευσίνα, ποῖος ἡμπορεῖ να ἐμβῇ μέσα εἰς τὴν Ἀκρόπολιν τῶν Ἀθηνῶν και ἀναδέγεται να ἐμβῇ μέσα ὁ καπετὰν Γεώργιος Σκουρτανιώτης. Ἀμέσως ἐφοδιάζεται και αὐτὸς λαμβάνει ἐκλεκτοὺς τριακοσίους στρατιώτας, ἐμβαίνει εἰς τὰ ἴδια πλοῖα και ἐξέρχεται περὶ τὸ ἡμισονύκτιον εἰς τὸν Φαλιρέα, και ἐκεῖνα ὁ Σκουρτανιώτης μὲ ὄλον τὸν στρατὸν του να φθάσῃ ὅσον τάχιστα να ἐμβῇ εἰς τὴν Ἀκρόπολιν ἔρχεται πλησίον τοῦ φρουρίου και εὐρίσκει αὐτὸ στενὰ περιφραγμένον γύρωθεν μὲ τρεῖς χάνδακας παλουκομένους ἕνα μέσα τοῦ ἄλλου ρίχεται να ἐκβάλῃ τὰ παλουκία να ὑπερηδίσῃ τὸν πρῶτον χάνδακα ὁ Σκουρτανιώτης, τὸν πέρνουν εἰδήσιν ἀπαντες οἱ πολιορκηταὶ ὀθωμανοὶ και ἐπιπίπτουν κατ' αὐτοῦ και τὸν κινήγουν μέχρι θαλάσσης, ἐμβαίνει εἰς τὰ ἴδια πλοῖα ὁ Σκουρτανιώτης μὲ τὸν στρατὸν του και ἔρχεται εἰς τὴν Ἐλευσίνα. Βλέπουν ὁ Καραϊσκάκης και ὁ Κριεζιώτης τὴν τόσῃν στενὴν πολιορκίαν τῆς Ἀκροπόλεως τῶν Ἀθηνῶν παρὰ τοῦ πασσᾶ Κιοτάγια, ὅπου δὲν ἡδύνατο πουλὶ να ἐμβῇ μέσα εἰς τὴν Ἀκρόπολιν, ἀποτείνεται ὁ Καραϊσκάκης

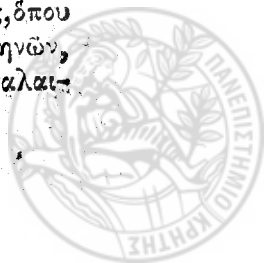

καὶ λέγει· Κριεζιώτη—δὲν ἤμπορεῖ νὰ ἔμβῃ, εἰς τὴν Ἀκρό-
 πόλιν μέσα ἄλλος ἢ ἐσὺ θὰ ἔμβῃς ἢ ἐγώ.— Ἀπαντᾷ ὁ Κρι-
 εζιώτης εἰς τὸν Καραϊσκάκη, τοῦ λέγει.— Ὅτι ἐσὺ εἶσε στρα-
 τάρχης δὲν ἤμπορεῖς νὰ ἔμβῃς μέσα εἰς τὴν Ἀκρόπολιν, —
 ἂν ἔμβωμεν, θὰ ἔμβῳ ἐγώ!—ἀλλὰ ποῖος θὰ μὲ ἐκβάλῃ; Ἐγὼ
 λέγει ὁ Καραϊσκάκης εἰς τὸν Κριεζιώτην. θὰ σὲ ἐκβάλω—ἂν
 ἀποθάνω δὲν θὰ σὲ ἐκβάλω! καὶ ἐγὼ λέγει ὁ Κριεζιώτης τῷ
 Καραϊσκάκῃ, —ἂν ἀποθάνω δὲν θὰ ἔμβῳ μέσα εἰς τὴν Ἀκρό-
 πόλιν τῶν Ἀθηνῶν.—Καὶ ἀμέσως ὀρκίζονται εἰς τὸ εὐαγ-
 γέλιον ἀμφότεροι, ὅπως αἱ ἀποφάσεις των αὐτὰι τῶν ὑποσχέ-
 σεων των νὰ ἴναι ἱεραὶ ἀπαράβατοι ἐνώπιον Θεοῦ καὶ ἀνθρώ-
 πων. Καὶ ἀμέσως λαμβάνει ὁ Κριεζιώτης 300 στρατιώτας
 ἐκλεκτοὺς σχεδὸν ἅπαντας ἐδικοὺς τοῦ εὐβοεῖς, ἐμβαίνει ἀπὸ
 τὴν Ἐλευσίνα εἰς τρία πλοῖα καὶ ἐξέρχεται περὶ τὸ ἡμερο-
 νύκτιον εἰς τὸν Φαλιρέα καὶ ἐξέρχόμενος ὁ Κριεζιώτης ἐκ
 τῶν πλοίων μὲ ὄλον τὸν στρατὸν του, καὶ ἀμέσως διόχγει
 τὰ πλοῖα ἐκ τῆς παραλίας ἐνώπιον τῶν στρατιωτῶν του καὶ
 λέγει ὁ Κριεζιώτης εἰς τοὺς στρατιώτας του, ὅτι Παιδιά! Ὅ-
 πῃ δὲν εἶνε νὰ γυρίσῃ κανεὶς ἐξ ἡμῶν! ἢ ὄλοι θὰ ἔμβωμεν
 μέσα εἰς τὸ φρουρίον τῆς Ἀκροπόλεως τῶν Ἀθηνῶν ἢ
 ὄλοι θὰ χαλῶμεν! Ὁ Κριεζιώτης βάλλει εἰς τάξιν ἀμέσως
 τὸν στρατὸν του καὶ ἱππεύει τὸν πολεμικὸν ἵπποντου
 ὀνόματι τσακάλι καὶ ἐξεκινᾷ περιστοιχισμένος ἐν τῷ
 μέσῳ ἀπὸ τοὺς στρατιώτάς του, ὡς τὸ μελίτσι περιστοιχι-
 ζεὶ τὸν βασιλέα του, φθάνει ἔξωθεν τοῦ φρουρίου τῶν Ἀθη-
 νῶν, καὶ διὰ μιᾶς μὲ ἀκράτητον ὀρμὴν, ὅσον νὰ λάβουν οἱ
 ὀθωμανοὶ εἰδήσιν, ὑπερπηδᾷ ὁ Κριεζιώτης ὡς λέοντας καὶ τὰ
 τὰ τρία χαρακώματα, καὶ ἐμβαίνει ἡρωικῶς εἰς τὴν Ἀκρό-
 πόλιν, χωρὶς νὰ ματώσῃ μῆτη τινος ἐκ τῶν στρατιωτῶν
 του μόνον εἰς τῶν στρατιωτῶν του Δ. Χλιαχλᾶς ἐπληγῶθη
 καιρῶς εἰς τὸ τελευταῖον χαρακῶμα πλησίον τοῦ φρουρίου
 ἔλαβον αὐτὸν καὶ ἔφερον εἰς τοὺς ὄμους των ὁ σημαιοφόρος
 μας Α. Φωτσάρας, ὁ Διάκος, καὶ Γ. Ντερλῆς Χαλκιδεῖς
 ἐντὸς τῆς πόλεως ζωντανόν, ἀλλὰ τὴν ἄλλην ἡμέραν ἀπέ-
 θανεν,) ὁ Κριεζιώτης ἅμα ἐμβῆκε μέσα εἰς τὴν Ἀκρόπολιν,

ὁ Καραϊσκάκης ἀφίνει τὸν Βάσον Μαυροβουνιώτην ἀρχηγὸν εἰς τὸ στρατόπεδον τῆς Ἐλευσίνας, καὶ αὐτὸς μετέβη νὰ στρατολογήσῃ. Ἐπομένως ὁ Βάσος Μαυροβουνιώτης ὡς ἀρχηγὸς τοῦ στρατοῦ τῆς Ἐλευσίνας ἀμέσως σηκώνει τὸν στρατὸν ἀπὸ τὴν Ἐλευσίνα καὶ τὸν μεταφέρει εἰς τὴν θέσιν Καματερὸν πλησιέστερα τῶν Ἀθηνῶν, καὶ ὀχυρώνεται μὲ ὀχυρώματα ἀδύνατα.

Ὁ πολιορκητὴς τῶν Ἀθηνῶν ὁ πασσᾶς Κιοτάγιας, ἐξέρχεται μὲ ὅλον τὸν στρατὸν τοῦ πεζικὸν καὶ ἰππικὸν περίπου τῶν εἴκοσι χιλιάδων στρατῶν, καὶ ἐπιπίπτει κατὰ τοῦ Βάσιου Μαυροβουνιώτου, καὶ μὲ δύο δυνατὰς μίαν κατόπιν τῆς ἄλλης ὁρμᾶς μὲ ὅλον τὸν στρατὸν του, ἐμβαίνει μέσα εἰς τὰ χαρακώματα τὰ ἐλληνικὰ, καὶ πέρνει σθάρνα τοὺς Ἕλληνας κυνηγώντας καὶ σφάζοντας, καὶ πέρνει χίλια κεφάλια τῶν ἑλλήνων, πιάνει καὶ αἰχμαλώτους καπετανούς ἐβδομήκοντα, μεταξύ αὐτῶν καὶ τὸν φιλλέληνα Γάλλον Μπόλπαχην τοὺς ὁποίους αἰχμαλώτους ὁ πασσᾶς Κιοτάγιας ἔφερον ἀντικρῦ τοῦ φρουρίου τῆς Ἀκροπόλεως Ἀθηνῶν ἄνωθεν τοῦ ναοῦ τοῦ Θησέως εἰς τὸν λόφον, καὶ ἐπαρουσίασεν εἰς τὸν Κριεζώτην νὰ ὁμολογήσῃ τὴν καταστροφὴν πάντων τῶν ἐλληνικῶν στρατευμάτων, συνάμα ὁ πασσᾶς Κιοτάγιας προτείνει εἰς τὸν Κριεζώτην νὰ παραδώσῃ τὸ φρούριον τῆς Ἀκροπόλεως, διότι τὴν βοήθειαν τὴν ὅποιαν περιμενε τὴν κατέστεψεν, καὶ ὅτι θὰ τὸν κάμῃ, ρουμελιβαλεσῇ· ὁ Κριεζώτης τοῦ ἀπαντᾷ ὅτι δὲν γίνομαι ἀρνησιβησικός ὡς ἐσὺ πασσᾶ υἱὸς ρουμελιβαλεσῇ, μὲ ἔχει τὸ ἔθνος μου, μόνον ἐὰν θέλῃς νὰ ἀλλάξωμεν τοὺς σκλάβους, ἔχω καὶ ἐγὼ τριάντα αἰχμαλώτους ὀθωμανούς. Ὁ πασσᾶς Κιοτάγιας μὴ ὑποφέρων τὴν γενναίαν ἀπάντησιν τοῦ Κριεζώτου, πιάνει καὶ σφάζει ἐνώπιον τοῦ Κριεζώτου ἅπαντας τοὺς αἰχμαλώτους. Ὁ Κριεζώτης μετὰ ὀλίγων ἡμερῶν πρὸς ἐκδίκησιν τοῦ Κιοτάγια πασσᾶ, λαμβάνει ἑκατὸν ἀνδρείους στρατιώτας του, καὶ διὰ σκοτεινῆς νυκτὸς ἐξέρχεται ἐκ τῆς Ἀκροπόλεως, ὅπου εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ φρουρίου ἐντὸς τῆς πόλεως Ἀθηνῶν, κάτωθεν τῆς θέσεως Λεοντάρει ὑπῆρχεν ἓνας λουτρὸς παλαι-

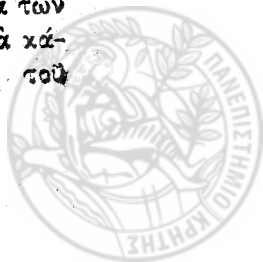
ες θολοτάς, τὸν ὁποῖον δὲν διαπερούσαν αἱ σφαῖραι ἐκ τοῦ φρουρίου αἱ ἑλληνικαί, καὶ τὸν ὁποῖον οἱ πολιορκηταὶ ὀθωμανοὶ εἶχον μεταποιήσαι εἰς καφρνεῖον, καὶ εἰσῆρχοντο κάθε ἑσπέρας ὅλοι οἱ ἀξιωματικοὶ τῶν φρουρῶν τῆς πολιορκίας καὶ διενυκτέρευον ἐκεῖ. Ὁ Κριεζώτης διὰ τῆς σκοτεινείας ἐκείνης νυκτός, ἐπιπίπτει αἰφνηδῶς ἐπάνω των καθὼς ἦτον ἐξενιασμένοι καὶ τοὺς συλλαμβάνει ἅπαντας αἰχμαλώτους ἐβδομήκοντα τὸν ἀριθμὸν καὶ τοὺς μεταφέρει εἰς τὴν Ἀκρόπολιν, καὶ ἐκείνην τὴν νύκτα ἀφοῦ ἐπῆραν εἰδήσιν οἱ τούρκοι τοῦ γεγονότος τούτου παρὰ τοῦ Κριεζώτου, ἔκαμαν ἐντὸς τῶν Ἀθηνῶν τὸ ἀνάστα ὁ θεὸς, ἔτρεχον ἅπαντες ἀπὸ ὅλα τὰ περίξ μέρη τῶν Ἀθηνῶν οἱ εὐρισκόμενοι στρατοὶ τοῦ πασσᾶ Κιοτάγια, διὰ νὰ δώσουν βοήθειαν εἰς τὸν ἑαυτὸν των, νομίζοντες ὅτι τοὺς ἐπλάκωσαν αἰφνηδῶς ἔξωθεν ἑλληνικὰ στρατεύματα, καὶ ἐγένετο αὕτη ἡ καταστροφή, καὶ ὄχι ἀπὸ μόνον τὸν Κριεζώτην, καὶ ὅτι τοὺς ἐβδομήκοντα αὐτοὺς αἰχμαλώτους καὶ τριάντα σκλάβους ὅπου εἶχε ἐντὸς τοῦ φρουρίου ὀθωμανοὺς, τὴν ἰδίαν νύκτα ὅπου τοὺς συνέλαβεν ὁ Κριεζώτης, τοὺς ἐκρέμασεν ἅπαντας καὶ τοὺς ἑκατὸν αἰχμαλώτους ὀθωμανοὺς, εἰς τὰς ἐπάλξεις τοῦ φρουρίου γύρωθεν, καὶ ἐκρέμοντο ὄχι ὀλίγον καιρὸν εἰς τὰς ὄψεις τοῦ πασσᾶ Κιοτάγια, ὅσον ὅπου ἐτάπισαν καὶ ἔπεσαν κάτω τὰ πτώματά των, καὶ οὕτω ὁ Κριεζώτης ἐκδικήθη τὸν Σερασκέρην τῆς Ρούμελης πασιᾶν Κιοτάγια τὸν πολιορκητὴν τῆς Ἀκροπόλεως τῶν Ἀθηνῶν, διὰ τὴν σφαγὴν τῶν αἰχμαλώτων ὅπου συνέλαβεν εἰς τὴν μάχην τοῦ Καυατεροῦ, τὸν Μπολιπαχῆ καὶ λοιποὺς ἑλληνας καὶ ἀπεκεφάλισεν ἐνώπιον τοῦ Κριεζώτου.

Ὁ δὲ Καραϊσκάκης ἀφοῦ μετῴθη νὰ στρατολογήσῃ ἤρχησεν τὴν στρατολογίαν του ἀπὸ τὰ μέρη τοῦ Μεσολογγίου καὶ διήρχετο στρατολογῶν εἰς τὴν Στερεὰν Ἑλλάδα, καὶ φθάνει εἰς τὸν Ζεμενὸν τὴν 16 Νοεμβρίου 1826 περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ χειμῶνος μὲ τρεῖς χιλιάδες στρατὸν, καὶ ἐμβαίνει μέσα εἰς τὴν Ἀράχωβαν μὲ ὅλον τὸν στρατὸν του καὶ πιάνει ὅλας τὰς οἰκίας τοῦ χωρίου καὶ μένει ἐκεῖ.

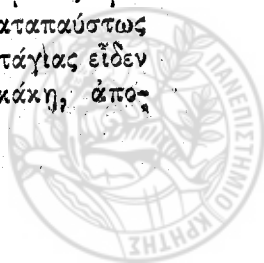

Ὁ Μουσταάμπεης ἀρχηγὸς τῶν Ἀλβανῶν διευθυνόμενος ἀπ' Ἀθήνας με ὀκτὼ χιλιάδας στρατὸν ἀλβανόους διὰ τὴν πατρίδα του μεταβαίνων εἰς Κεράτι, τὸν ὁποῖον πιάνει εἰς τὸν δρόμον ἓνα δυνατὸν χιόνι, ἐρχεται νὰ ἐμβῆ μέσα εἰς τὸ χωρίον Ἀράχωβα με ὄλον τὸν στρατὸν του νὰ σωθῆ, ὁ Καραϊσκάκης ἔχων τὴν Ἀράχωβα πιασμένην, κτυπᾷ τὸν Μουσταάμπεην, γίνεται μάχη δυνατὴ ἐπὶ τριῶν ἡμερῶν, ὁ Μουσταάμπεης ἐν ὑπαίθρῳ με τὸν στρατὸν του ἀπαντα, μῆτε ἐμπρὸς ἠμπορεῖ νὰ ὑπάγῃ, μῆτε ὀπίσω, τὸ χιόνι πίπτει ἀδιακόπως, ὁ Μουσταάμπεης καὶ ὄλος ὁ στρατὸς του τοὺς ἐπλάκωσε τὸ χιόνι καὶ ἐκοκκάλοσαν ἀπαντες μέσα εἰς τὸ χιόνι. Ὁ Καραϊσκάκης ἐξέρχεται ἐκ τοῦ χωρίου Ἀράχωβα με ὄλον τὸν στρατὸν του καὶ ἐπετίθεται κατὰ τοῦ Μουσταάμπεη καὶ ὄλου τοῦ στρατοῦ του, καὶ τοὺς ἐπέρασεν ἀπαντας ἐν στόματι μαχαίρας, καὶ ἔκτισεν ὁ Καραϊσκάκης ἓνα πύργον καυμεγέθη ἐντὸς τοῦ χωρίου Ἀράχωβα με τὰ κεφάλια τῶν ἀλβανῶν, εἰς τρόπαιον τῆς νίκης του, τὸ δὲ κεφάλι τοῦ Μουσταάμπεη τὸ ἔγδαρε τὸ ἀλάτισε καὶ τὸ ἐγέμισεν ἄχυρα καὶ τὸ ἔστειλεν εἰς τὸ Νεῦπλιον εἰς τὴν Βουλὴν μας τὴν προσωρινὴν διοίκησιν τῆς Ἑλλάδος.

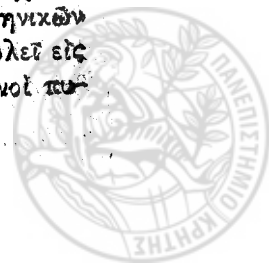
Κατὰ δὲ τὰς 10 Φεβρουαρίου 1827 ἐρχεται ὁ Καραϊσκάκης εἰς τὴν Ἐλευσίνα καὶ ὄλα τὰ στρατεύματα τὰ ἑλληνικὰ ἀπὸ ὄλην τὴν Ἑλλάδα, συγκροτούμενος ὁ Καραϊσκάκης με δέκα ἐξ χιλιάδας στρατὸν, ἐφοδιασμένον καὶ ἔτοιμον διὰ στρατιάν, καὶ πρῶτον με πλοῖα διευθύνει τὸν Ἀρχοντόπουλον, τὸν Καλέργην, τὸν Ι. Κοταρᾶ, Μακρυγιάννην, Ἰγγλέσην κλπ. ὄπλαρχηγούς, με ἐξ χιλιάδας στρατιώτας προετοιμασμένους με τσαπιά καὶ με φτιάρια καὶ λοιπὰ ἀναγκαῖα τοῦ πολέμου, νὰ μεταβοῦν διὰ νυκτὸς νὰ πιάσσουν τὸν λόφον τοῦ Πειραιῶς πλησίον τῆς Μονῆς τοῦ Ἀγίου Σπυριδῶνος, (διότι τὴν Μονὴν τὴν εἶχε πιασμένην ὁ Κιοτάγιας πασσᾶ) καὶ τοὺς ὀδηγεῖ νὰ χαρακωθοῦν με τρία χαρακώματα διπλὰ τὸ ἓνα μέσα τοῦ ἄλλου, καὶ νὰ ἦναι βαθυὰ τὰ πρόσωπα τῶν χαρακωμάτων ἀπὸ τὰ μέρη ὅπου ὁ ἐχθρὸς θὰ ἐρχεται νὰ κάμνη τὰς ὀρμάς του, ὥστε ἡ καθαλαρία καὶ τὸ πεζικὸν τοῦ

ἐχθροῦ νὰ μὴ δύναται εἰς τὰς ὁρμάς των νὰ τὰ ὑπερπιδή-
 σουν, καὶ τοῦ κάθε ὀχυρώματος ἓνα ἕκαστον μασγάλι νὰ ὑπη-
 ρετῆται ἀναλόγως ἀπὸ στρατιώτας, ὥστε ἓνα νὰ πυροβολῇ
 τὸν ἐχθρὸν καὶ ὅλοι οἱ ἄλλοι νὰ γεμίζουσι τὰ ὄπλα, ὅπου οἱ
 πυροβολισταὶ ἑκάστου ταμπουρίου νὰ μὴ παύουν τὴν φω-
 τιάν κατὰ τὰς ὁρμάς τοῦ ἐχθροῦ, καὶ ἔρχεται ὑπ' ὄψιν σας
 ὅτι ἔχομεν νὰ κάμωμεν μὲ μεγάλον ἐχθρὸν, καὶ ὁ Καραϊ-
 σκάκης μὲ δέκα χιλιάδες στρατὸν μικροῦς-μεγάλους, ἐξεκινᾷ
 ἀπὸ τὴν Ἐλευσίνα διὰ νυκτὸς καὶ ἔρχεται καὶ ὀχυρώνεται
 εἰς τὴν θέσιν Τσερατσίνι, πλησίον τῆς παραλίας ἀντικρῦ τοῦ
 Πειραιῶς, μὲ τρία χαρακώματα ἰσχυρά, τὸ ἓνα πλησίον τοῦ
 ἄλλου ὡς τρίποδος, καὶ τοποθετεῖ τοὺς στρατιώτας τοῦ πεζι-
 κοῦ του καὶ ἵππικοῦ καὶ τοὺς ἐπ' αὐτῶν ἀξιοματικούς του
 ἐπὶ πᾶν ὀχυρώματων καὶ δίδει εἰς τοὺς ὀπλαρχηγούς ἀξιο-
 ματικούς Β. Μαυροβουνιώτην, Θ. Γαρδικιώτην, Γ. Σκουρ-
 τανιώτην, Ρούκην, Κλήμακα, Χατζῆ Μιχάλην, Παπάζο-
 γλου κλπ. τὰς ἀπαιτουμένας ὁδηγίας τοῦ πολέμου, καὶ αὐ-
 τὸς ὁ Καραϊσκάκης ἴστατο ὡς ἀετὸς εἰς ὄλην τὴν διοίκησιν
 ἐπὶ κεφαλῆς καὶ τῶν τριῶν ὀχυρωμάτων τοῦ στρατοῦ του.
 Ὁ πασσᾶς Κιοτάγιας ἔρχεται πανστρατιά, μὲ πυροβολικὸν
 καὶ μὲ πλέον τῶν πενήντα χιλιάδων στρατοῦ, φέρων μεθ'
 ἑαυτοῦ ὅλας τὰς τουρκικὰς φυλάς, ἑκάστη φυλὴ χωριστὰ μὲ
 τοὺς ἀξιοματικούς των, ἤτοι Ἀλβανούς, Γκέγκιδες, Χαλ-
 ποῦπιδες, Ντουντούμιδες, καὶ ἅπασαν τὴν καβαλαρίαν του,
 καὶ ῥίχνεται λυσσαλέως καὶ εἰς τὰ δύο στρατόπεδά μας Τσε-
 ρατσίνη καὶ Πειραιῶς, μὲ ὁρμάς ἑκάστη ἰδίως φυλὴ ἀλ-
 λεπαλλήλους καὶ δυνατὰς, μία φυλὴ κατόπιν τῆς ἄλλης
 χωρὶς νὰ ψηφοῦν τὸν θάνατον, μὲ ἀπόφασιν νὰ μᾶς κατα-
 στρέψουν καὶ νὰ μᾶς ρίψουν εἰς τὴν θάλασσαν, ὁ Καραϊσκά-
 κης ἀντικρούει ἀνδρείως τὰς γενομένας ὁρμάς τοῦ ἐχθροῦ εἰς
 τὸ Τσερατσίνη, ὁμοίως καὶ τὸ Ἀρχοντόπουλον, Καλέργης,
 καὶ λοιποὶ ὀπλαρχηγοὶ εἰς τὸν Πειραιᾶ τὰς γενομένας ἐφθ-
 δους τοῦ πασσᾶ Κιοτάγια, ἐπὶ ὀκτῶ ἡμερῶν ἀκαταπαύστως
 ἐπάνω εἰς τὰ χαρακώματα τῶν Ἑλλήνων, ὁ Κιοτάγιας εἶδεν
 ἐπὶ τέλους τὰς ἀνικητὸς δυνάμεις τοῦ Καραϊσκάκη, ἀπο-

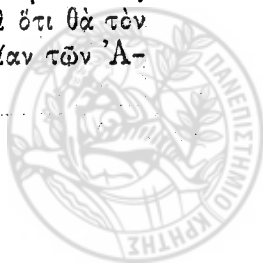

σύρεται ἐκ τῶν μεγάλων ὀρμῶν του καὶ ἀφήνει εἰς τὸ πεδίον τῆς μάχης ἀπειροπληθῆ πτώματα βορᾶν τῶν ὀρμῶν. Ἄφου ἐξέβαλον οἱ Ἕλληνες καὶ τοὺς ὀθωμανοὺς ἀπὸ τὴν Μονὴν Πειραιῶς διὰ τῆς βοήθειας τοῦ πολεμικοῦ τοῦ ἀτμοκινήτου τοῦ Ἄστιγκος καὶ ἀπὸ τὴν μάνδρα, τὰ ὅποια ἐκράτει ὁ Κιοτάγιας, τότε ὁ Κιοτάγιας ἐπεριόρισθη ἀπέναντι τῶν χαρακωμάτων μας, ἐχάραξεν ὀχυρώματα, ἐστησε πυρόβολα γρανέτας καὶ ἐπυροβολεῖ εἰς τὰ χαρακώματά μας, βλέπων ἐπὶ τέλος ὁ Κιοτάγιας τὴν ἡτταν του, ἔκαμεν τριάντα χαρακώματα ἕνα κατόπιν τοῦ ἄλλου ἀπὸ ἐξωθεν τοῦ Πειραιῶς μέχρι τῶν Ἀθηνῶν, καὶ ἐντὸς αὐτῶν ἐτοποθέτησε τὸν στρατὸν του καὶ ἔμεινε ἀκίνητος ἐκ τῶν ὀρμῶν του, μένων ἐντὸς τῶν χαρακωμάτων του. Ὁ Καραϊσκάκης ὡς νικητὴς κατὰ τοῦ Κιοτάγια πασσα, διάταξε τὸν στρατὸν του νὰ μὴν ρίψη κανεὶς ὄπλον κατὰ τῶν ὀθωμανῶν καὶ ἀνοιχθῆ πόλεμος, καὶ ὁ Καραϊσκάκης ἐλάμβανεν ὡς ἐγγιστα χίλια πεντακόσια παλληκάρια διάλεκτά, εἰς σκοτεινὰς νύκτας καὶ ὀρμοῦσεν αἰφνιδίως εἰς τὰ ὀθωμανικὰ ταμπούρια καὶ τοὺς ἐπλάκωνε τοὺς τούρκους ἐπάνω εἰς τὸν ὕπνον ἐξενκαμένους εἰς τὴν σφαγὴν, καὶ οὕτως ἀκολουθῶν ὁ Καραϊσκάκης ἐπῆρεν ἀπὸ τοὺς ὀθωμανοὺς δέκα τέσσαρα ταμπούρια, τοὺς ἔκαμε καὶ μεγάλας θραύσεις, καὶ ἐφθασεν ὁ Καραϊσκάκης μὲ τὸ στρατήγημά του αὐτὸ, μεταξὺ Ἀκροπόλεως τῶν Ἀθηνῶν καὶ Πειραιῶς εἰς τὰ ἡμισυ τοῦ δρόμου νὰ ἔμβη εἰς τὴν Ἀκρόπολιν τῶν Ἀθηνῶν, καὶ νὰ ἀνοίξῃ τὴν πόλισκιάν χωρὶς πόλεμον καὶ νὰ καταστρέψῃ τὸν πασσά Κιοτάγια, ἀλλὰ τὴν διαταγὴν του ταύτην ὅπου εἶχε δώσει ὁ Καραϊσκάκης εἰς τὸν στρατὸν του νὰ μὴν δώσῃ κανεὶς ἀφορμὴν καὶ ἀνοιχθῆ πόλεμος μὲ τὸν ἐχθρὸν, δὲν ἐφυλάχθη, διότι ἕνας στρατιώτης ὀνόματι Κολέτης ἀστειδῶς κατηγορηθεὶς παρὰ τῶν συντρόφων του, ὅτι εἶναι χιοτὴς (δειλὸς), αὐτὸς ἐξάπτεται μὴν ὑποφέρων τὴν κατηγορίαν του, ἀμέσως δὲν χάνει καιρὸν ἀρπάζει τὸ ὄπλον του καὶ ἐφέρχεται τῶν ἑλληνικῶν χαρακωμάτων εἰς τὸ πεδίον τῆς μάχης, καὶ πυροβολεῖ εἰς τὰ ὀθωμανικὰ χαρακώματα, ἐξέρχονται καὶ οἱ ὀθωμανοὶ πυ-

ροβολούν τὸν Κολέτην, ἐξέρχονται οἱ Ἕλληγες πρὸς βοήθειαν τοῦ Κολέτη πυροβολούν τοὺς ὀθωμανοὺς, ἀνοίγουν τὸν πόλεμον, ἀκούει ὁ Καραϊσκάκης ὅτι γίνεται πυροβολισμὸς, ἐξέρχεται ἀπὸ τὴν σκηνὴν του, βλέπει ὅτι ὁ στρατὸς του ἀνοίξεν πόλεμον, φωνάζει, ἀποτείνεται εἰς τὸν στρατὸν του, διατὶ νὰ μὴ φυλάξουν τὴν διαταγὴν του νὰ μὴ ἀνοίξουν πόλεμον, ἀλλ' ὁ πόλεμος ἤνοιγθη, ὁ Καραϊσκάκης ἰππεύσας τὸν ἵππον του καὶ μετὰ τοῦ ἑλληνικοῦ ἰππικοῦ καὶ ἄλλοι τοῦ στρατοῦ του ἐξέρχεται εἰς τὸ πεδῖον τῆς μάχης καὶ μόλις εἶχε ἀρχίσει μικρὸς πυροβολισμὸς μετὰξὺ ἑλλήνων καὶ ὀθωμανῶν, ὁ Καραϊσκάκης, ἂν καὶ ὀπισθεν πορευόμενος ἔριππος τοῦ στρατοῦ του ὀμοῦ καὶ μετὰ τὸ ἑλληνικὸν ἰππικὸν τοῦ Χατζῆ Μιγάλη καὶ Παπάζογλου (ὅστις ἐσκοτώθη εἰς τὰς Θήβας), ὁ δὲ ~~Μιγαλῆς~~ ἐσκοτώθη εἰς τὴν Κρήτην, σφαῖρα ὀπλοῦ κτύπη τὸν Καραϊσκάκην τὴν 22 Ἀπριλίου 1827 ἀνωθεν τοῦ ὑπογαστρίου του καιρίως, (πῶθεν ἦλθεν ἡ σφαῖρα ἐκ τῶν ἐχθρῶν ἢ ἑλλήνων ἀγνωστον), ἀμέσως ὁ Καραϊσκάκης ἐκλίνε τοῦ ἵππου του νὰ πέσῃ, τὸν ὁποῖον ἐπίασαν δύο στρατιῶται εἰς χεῖρας των καὶ τὸν κατέβασαν ἐκ τοῦ ἵππου του, καὶ μετὰ τεσσάρων ὥρῶν ἀπεβίωσεν ὁ Καραϊσκάκης, τὸν ὁποῖον μεταφέραμεν τὴν ἐρχομένην ἡμέραν ὀρηνολογούντες καὶ ἐβάψαμεν εἰς τὴν Σαλαμίνα ἐντὸς τοῦ προαυλίου τοῦ Ἀγίου Δημητρίου καὶ ὅτι ἐσκοτώθη ὁ Καραϊσκάκης μέσα εἰς τὴν Ἐλαιῶνα εἰς τὸ δεξιὸν μέρος τοῦ δρόμου τοῦ τότε γενικοῦ ἐρχομένου ἀπὸ Ἀθήνας εἰς Πειραιᾶ.

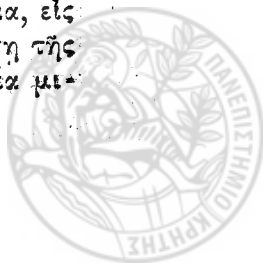
Τὴν δὲ ἀρχηγίαν τοῦ ἑλληνικοῦ στρατοῦ τὴν ἔλαβεν ὁ Κίτσιος Τσαβέλας, ὁ ὁποῖος μεθ' ἡμέρας τρεῖς λαμβάνει ἀπαντα τὸν ἑλληνικὸν στρατὸν ἀπὸ Τσερατσίνι καὶ Πειραιᾶ καὶ στρατοπεδεύει διὰ νυκτὸς καὶ ἐρχεται ἀνωθεν τοῦ Φαληρέως ἀπέναντι τοῦ μνημείου τοῦ Φιλοπάππου εἰς θέσιν Ἀνάλατον καὶ ὀχυρόνεται μετὰ ἀδύνατα χαρῶματα, ἔχοντες τὴν τολμὴν οἱ ὀπλαρχηγοὶ Ἕλληγες ὡς καὶ ἐπὶ Καραϊσκάκῃ ὅτι εἶναι νικηταὶ κατὰ τοῦ Κιοτάγια πασσᾶ, καὶ ὅτι θὰ τὸν καταστρέψουν ἐξάπαντὸς νὰ λύσουν τὴν πολιορκίαν τῶν Ἀθηῶν.

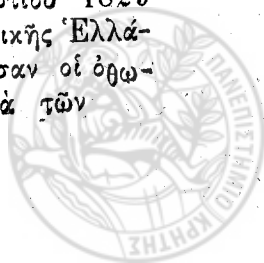
Ὁ Κριεζώτης βλέπων τὴν πρωίαν ἐκ τοῦ φρουρίου τῆς Ἀκροπόλεως τὰ ἑλληνικὰ στρατεύματα ὅτι κατέλαβον τὴν θέσιν Ἀνάλατον, ἀπέναντί του παρατηρεῖ μὲ τὸ μακροσκόπιον καὶ λέγει εἰς τοὺς στρατιώτας του: παιδιὰ! σήμερον ὁ Κιο τάγίας θὰ τοὺς χαλάσῃ τοὺς ἐδικούς μας, διότι εἶναι ἄτακτα ὀχυρωμένοι. Λοιπὸν ὁ πασσᾶς Κιοτάγίας ἀμέσως ἔρχεται μὲ ὄλον τὸν στρατὸν του πλέον τῶν πενήντα χιλιάδων πεζικὸν καὶ ἵππικὸν καὶ πέρτει ἐπάνω εἰς τὰ χαρακώματα τοῦ ἑλληνικοῦ στρατοῦ μὲ μεγάλας ἀλεπαλλήλους, οὐνάμα καὶ συνεχεῖς ὀρμάς, ὑπερπηδᾷ τὸ πεζικὸν καὶ τὸ ἵππικὸν τὰ ἑλληνικὰ χαρακώματα, ἐμβαίνουν οἱ ὀθωμανοὶ μέσα καὶ μᾶς ἐπήραν σβάρνα, κινήγοντες ἀπὸ τὰ ὀχυρώματά μας, σφάζοντες τοὺς ἑλληνας μέχρι τῆς παραλίας τοῦ Φαληρέως καὶ μᾶς ἔρριψαν ἅπαντας εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ χάρις τῶν ἐκεῖ εὐρισκομένων πλοίων ἑλληνικῶν διὰ τῶν κανονοβολισμῶν των, ἔσταμάτισαν τοὺς ὀθωμανοὺς μακρὰν καὶ ἔσωσαν τοὺς ἑλληνας μισοπνιγμένους εἰς τὴν θάλασσαν καὶ ὅτι εἰς τὴν μάχην ταύτην ἐπίασαν οἱ ὀθωμανοὶ τὸν Καλέργην ζωντανόν, τὸν Ἀρχοντίπουλον καὶ λοιποὺς καπετανέους τοὺς ἐφόνευσαν, καὶ ἐχάθησαν ἑλληνες εἰς τὴν μάχην ταύτην χίλιοι 500, τῶν ὁποίων τὰς κεφαλὰς ἔλαβεν ὁ πασσᾶς Κιοτάγίας τὰς ἐγδαρε καὶ τὰς ἐγέμησεν ἄχυρα καὶ τὰς ἔστειλεν εἰς τὸν Σουλτάνον Μαχμούτην Κωνσταντινουπόλεως, καὶ εἰς τὰ πτώματα τῶν φονευθέντων ἑλλήνων, ἔπεσαν τὰ ὄρνεα σύννεφον καὶ ἔτρωγαν τὰς σάρκας των ἐπὶ δύο μῆνας, καὶ οὕτω ὁ ἑλληνικὸς στρατὸς νικηθεὶς εἰς τὴν τελευταίαν μάχην ταύτην τῶν Ἀθηνῶν, ἐγκατέλειπε τὰς θέσεις Πειραιῶς καὶ Τσερατσίνι, καὶ διελύθη παντελῶς.

Ὁ δὲ Κριεζώτης μένει ἐγκλειστος εἰς τὴν Ἀκρόπολιν τῶν Ἀθηνῶν ἐπὶ ὀκτὼ μῆνας, νὰ πολεμᾷ μὲ τὰς πόμπας καὶ μὲ τὰς ὑπονόμους τοῦ Κιοτάγία πασσᾶ ἄνευ οὐδενιαίας ἐλπίδος βοηθείας, ἔχων δὲ μαζύ του καὶ τὸν Φαβὶ ὅστις ἐμβήκεν εἰς τὴν Ἀκρόπολιν μὲ ἑκατὸν πενήντα στρατιώτας τακτικοὺς, μετακομίζοντες εἰς τὰς πλάτας των ἐντὸς ὡς σακίδια, εἰς τὸν Κριεζώτην πολεμοφόδια, ἐν τῇ ἀπελπησίᾳ ταύτῃ τῆς βοηθείας τῶν πολιορκουμένων, ἔρχεται εἰς τὸν Φαληρέα μι-

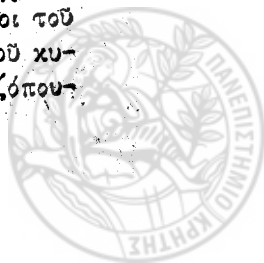
πρὸς στολίσκος γαλλικός, ἔχων ἐντὸς των στόλαρχον τὸν Ριγνὴν, ὅστις ἐξῆλθεν εἰς Ἀθήνας πρὸς επίσκεψιν τοῦ Κιοταγῆ πασσά, μᾶλλον πρὸς διάσωσιν τοῦ Κριεζώτου, καὶ μεσολάβησε μεταξύ τοῦ Κιοτάγια πασσά, καὶ τοῦ Κριεζώτου, καὶ ἐξῆλθεν ὁ Κριεζώτης μὲ ὄλον τὸν στρατὸν του ἐνοπλος, καὶ μὲ ὅλα τὰ γυκαικόπαιδα, καὶ παρέδωκε τὸ φρούριον τῆς Ἀκροπόλεως τῶν Ἀθηνῶν εἰς τὸν Κιοτάγια, τὴν 24 Μαΐου 1827 καὶ αὐτὸς ὁ Γάλλος φιλέλλην, ἔλαβε τὸν Κριεζώτην καὶ τὸν Φαβιὲ μὲ ὄλους τοὺς στρατοὺς των καὶ γυκαικόπαιδα ἐντὸς τῶν πλοίων του, καὶ τοὺς μετέφεραν εἰς τὸ Ἀμπελάκι χωρίον τῆς νήσου Σαλαμίνας. Μετ' οὐ πολὺ ὁ Κριεζώτης ἐξῆλθεν ἐκ Σαλαμίνας μὲ ὄλον τὸν στρατὸν του εἰς τὴν Ἐλευσίνα, καὶ ὀχυρώθη μένων ἐκεῖ, μέχρι τῆς ἐλευτέως εἰς τὴν Ἑλλάδα 7 Ἰανουαρίου 1828 τοῦ ἀειμνήστου Κυβερνήτου Ἰωάννου Ἀντωνίου Καποδίστρια, ὁ ἐρχομὸς τοῦ ὁποίου ἔδωκε ζωὴν εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ ἄρχησαν οἱ Ἕλληνας νὰ ἐμφυχώνονται καὶ νὰ κινουῦνται καὶ νὰ κινουῦνται κατὰ τῶν ὀθωμανῶν, καὶ ἐσυνάχθησαν ἅπαντα τὰ διασκορπισμένα ἑλληνικὰ καπετανάτα εἰς τὴν Ἐλευσίνα μὲ ὄλους τοὺς στρατοὺς των.

Ὁ δὲ Κυβερνήτης τῆς Ἑλλάδος Ἰωάννης Καποδίστριας ἀναλαβὼν τὰς ἡνία τῆς διοικήσεως τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἔθνους, ἤρχησε νὰ τακτοποιῇ τὴν ἐλευσινήν κατάστασιν τῶν ἑλλήνων τοῦ στρατιωτικοῦ καὶ τοῦ πολιτικοῦ καὶ διορίζει τὸν Δημ. Ὑψηλάντην ἐπὶ ὄλων τῶν στρατιωτικῶν τῆς Σπερεᾶς Ἑλλάδος ἐπὶ κεφαλῆς Στρατάρχη, καὶ δίδει βαθμοὺς εἰς τοὺς καπετανέους σύμφωνα μὲ τὰς συστάσεις τῆς ἀξίας τοῦ καθ' ἑνός, κάμνει εἰκοσιπεντάρχους, πενητάρχους, ἑκατοντάρχους, πεντακοσιάρχους καὶ χιλιάρχους ἀρχηγούς ἀνωτέρους, καὶ ἐσχημάτισε τὰς χιλιαρχίας αὐτῆς εἰς τὴν Ἐλευσίνα. Καὶ ἐκεῖθεν ὄλος ὁ ἑλληνικὸς στρατὸς ἔχων ἐπὶ κεφαλῆς των τὸν στρατάρχην Ὑψηλάντην, ἐξεστράτευσεν μὲ τοὺς ἀρχηγούς του τὴν 1 Μαρτίου 1829 ἀπὸ Ἐλευσίνας εἰς Θήβας καὶ λοιπὰ τῆς Ἀνατολικῆς Ἑλλάδος μέρη κατὰ τῶν ὀθωμανῶν, τὰ ὁποῖα κρατοῦσαν οἱ ὀθωμανοὶ, καὶ ἤρχισαν οἱ Ἕλληνας τὰς μάχας κατὰ τῶν

μανῶν, οἱ τούρκοι ἐντὸς τῶν Θηβῶν, Διστόμου, Λεβαδείας, Ὠρωποῦ Σαλῶνου καὶ λοιπὰ μέρη τῆς ἀνατολικῆς Ἑλλάδος τὰ κρατοῦσαν, οἱ Ἕλληες ἐξῶθεν καθημερινῶς ἐπολέμουν τοὺς τούρκους ἀδιακόπως, ἵνα λάβωσι τὰ μέρη ταῦτα καὶ ἀποδιώξουν τοὺς ὀθωμανοὺς ἀπὸ τῆν ἀνατολικὴν Ἑλλάδα, οἱ ὀθωμανοὶ λαμβάνοντες τροφὰς καὶ πολεμοφόδια καὶ ἐπικουρίαν στρατοῦ ἀπὸ τῆν Χαλκίδα ἀντεῖχον νὰ κρατοῦν τὸν πόλεμον ἐντὸς τῶν Θηβῶν καὶ λοιπὰ μέρη ὀχυρωμένοι. Ὁ Κριεζώτης λαμβάνει τὴν ἀδειαν ἀπὸ τὸν στρατάρχην Ὑψηλάντην, ἀρίνει τοὺς ἄλλους ἀρχηγοὺς Κλήμακαν Σκουρτανιώτην, Στυρομήλιον Χατζημιχάλην κλπ. νὰ πολεμοῦν εἰς τὰς Θήβας καὶ λοιπὰ μέρη καὶ αὐτὸς μετὰ τοῦ στρατοῦ του ἐπὶ κεφαλῆς ἕως δύο χιλιάδες Εὐβοέων ὡς ἔγγιστα μεταβαίνει τὴν 30 Μαΐου 1829 καὶ ὀχυρόνεται εἰς τὸν Ἀνηφορίτην, ἐξῶθεν ἐν τέταρτον τῆς ὥρας μακρὰν ἀπὸ τῆν Χαλκίδα, καὶ πιάνει τὸν δρόμον, τὸν ἀπὸ Χαλκίδα εἰς Θήβας καὶ ἐμποδίζει τοὺς Χαλκιδεῖς ὀθωμανοὺς νὰ δώσουν βοήθειαν καὶ τροφὰς εἰς τὰς Θήβας, τότε ὁ Ὁμέρ. πασσιᾶς καὶ Ἰζάμ. πασσᾶς Σατραπῆς τῆς Ρούμελης ἐξέρχονται ἐκ Χαλκίδος μὲ ὀκτῶ χιλιάδες στρατῶν ὀθωμανοὺς πεζικὸν καὶ ἱππικὸν καὶ διευθύνονται νὰ καταστρέψουν τὸν Κριεζώτην.

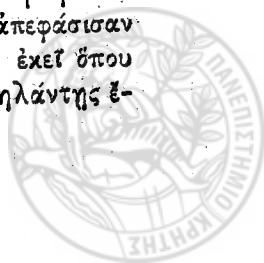
Ἐρχονται οἱ πασσάδες μὲ τοὺς στρατοὺς των καὶ περικυκλώνουν γύρωθεν τὰ ὀχυρώματα τοῦ Κριεζώτου καὶ ἀρχίζουν οἱ ὀθωμανοὶ τὸν πόλεμον καὶ τὰς συνεχεῖς ὀρμάς των, ἐπάνω εἰς τὰ χαρακώματα τοῦ Κριεζώτου, ὁ πόλεμος γίνεται λυσσαλέος ἐπὶ 8 ὥρων διάρκειαν, ὁ Κριεζώτης ἀντικρούει τοὺς ὀθωμανοὺς ὀχι μὲ ὀλίγην ἀνδρείαν καὶ γενναϊότητα, καὶ ἐπὶ τέλους ἐξέρχεται ξιφίρης ἐκ τῶν χαρακωμάτων του μὲ ὀλον τὸν στρατὸν του, καὶ τοὺς καταδιώκει σφάζοντας, ἕως τοὺς πρόποδας τοῦ ὄρους ἀνηφορίτου, ὀλίγον ἔλειψε νὰ συλλάβῃ ζωντανὸν τὸν Ὁμέρ πασσᾶ, ἐὰν δὲν τὸν ἤρπαζον εἰς τοὺς ὀμους των οἱ εὐρισκόμενοι μετ' αὐτοῦ δύο μπολουχξίδες του Ἕλληες, διέφυγον εἰς αὐτὸν θεωροῦντες ἀδίκημένοι τοῦ βαθμοῦ των εἰς τὸν σχηματισμὸν τῶν χιλιαρχιῶν, τοῦ κυβερνήτου ὁ Κώστας Στυλιδιώτης καὶ ὁ Λιόλιος Λαζόπου-

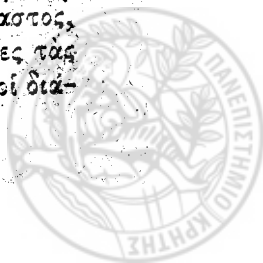
λος ἄλβανός, τὸν ὁποῖον ἔφερον καβάλα ἐπάνω εἰς τὴν ῥάχην τῶν ἑως εἰς τὸ χωρίον Χάλια ξεψυχισμένοι καὶ τὸν ἔσωσαν καὶ οὕτω οἱ ὀθωμανοὶ νικηθέντες μὲ μεγάλην τῶν καταστροφῆν ἐγκατέλειπον εἰς τὸ πεδίον τῆς μάχης φονευμένους ὀθωμανοὺς πλέον τῶν τριακοσίων πτωμάτων βορὰ τῶν ὀρνέων καὶ κατασυντριμμένοι ἐμβῆκαν καὶ ἐκλείσθησαν εἰς τὴν Χαλκίδα, ἐξ ἡμῶν δὲ τῶν ἐλλήνων εἰς τὴν μάχην ταύτην ἔσχω τῶθι ὁ Μπακαυβγᾶς ἐκ τοῦ χωρίου Χαλκίδος Βασιλικὸ ἐπληγῶθι εἰς τὸ ποδᾶρι καὶ ὁ πεντακοσιάρχης Τόλιας Νικολάου Στουραιῆς. Μετ' ὀλίγον ὁ Κριεζῶτης μανθάνει ὅτι ὁ Ἰζάμ πασσᾶς ὁ Σερασκέρης καὶ ὁ Σατράτης τῆς Ἑλλάδος ἀναχωρεῖ ἀπὸ τὴν Χαλκίδα μὲ ὄλον τὸν στρατὸν του, καὶ μεταβαίνει εἰς Ἰωάννινα, ἅμα ἔλαβε τὴν εἰδήσιν ταύτην ὁ Κριεζῶτης αὐτογνωμόνως καὶ ἀνευ ἀδείας τοῦ στρατάρχου Ὑψηλάντου, ἀμέσως ἀφίνει τὸν Ἀνηφορίτην λαμβάνει τὸν στρατὸν του καὶ μεταβαίνει καὶ καταλαμβάνει τὸ στενὸν τῆς Πέτρας εἰς τὴν Λεβαδείαν καὶ ὀχυρώνεται ὁ Κριεζῶτης.

Ὁ Ὑψηλάντης κατέκρινε τὸ κίνημα τοῦ Κριεζῶτου ἀνευ τῆς διαταγῆς του ὅπου μετέβη καὶ ἐπίασε τὴν Πέτραν καὶ ἄφισε τὸν Ἀνηφορίτην. Ὁ δὲ Ἰζάμ πασσᾶς ἔρχεται νὰ περάσῃ ἀπὸ τὴν Πέτραν μὲ ὄλον τὸν στρατὸν του καὶ εὕρισκει τὸ στενὸν πιασμένον ἀπὸ τὸν Κριεζῶτην, καὶ πολέμου γινομένου τὴν 12 Σεπτεμβρίου 1829 καὶ μὴ δυναθεὶς νὰ περάσῃ ὁ Ἰζάμ πασσᾶς συνθηκολογεῖ μὲ τὸν Κριεζῶτην καὶ ἀναγνωρίζει ἅπαντα τῆς ἀνατολικῆς Ἑλλάδος μέρη κατεχόμενα παρὰ τῶν ἐλληνικῶν στρατευμάτων, καὶ τὸν ἄφισε τὸν Σερασκέρην Ἰζάμ πασσᾶ ὁ Κριεζῶτης καὶ ἐπέρασαν ἀπὸ τὴν Πέτραν, καὶ μέχρι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἔπαυσαν αἱ μάχαι μεταξὺ ὀθωμανῶν καὶ ἐλλήνων εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ ἐκλείσεν ἡεῖρήνη.

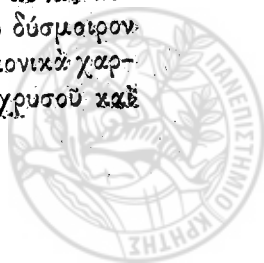
Καὶ ὅτι ἡ συτήκη αὕτη τοῦ Κριεζῶτου ἐστάλη παρὰ τοῦ Κυβερνήτου τῆς Ἑλλάδος Ἰωάννου Ἀντωνίου Καποδίστρια εἰς τὸ ἐν Λονδίῳ συμβούλιον τῶν τριῶν μεγάλων δυνάμεων Ἀγγλίας, Ρωσσίας καὶ Γαλλίας, καὶ ἀπεφάσισαν εἰς τὴν Ρούμελην τὰ σύνορα τῆς Ἑλλάδος, ἕως ἐκεῖ ὅπου ἐπολέμησαν οἱ Ἕλληνες, ἔπειτα ὁ Δημήτριος Ὑψηλάντης ἐ-

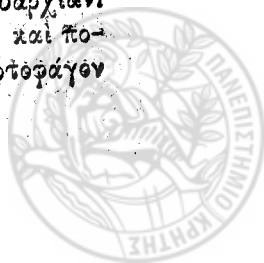
οἶδεν εὐχὰς τοῦ Κριεζώτη ὅπου ἐσπευσεν καὶ ἐπίασε τὸ στέ-
νον τῆς Πέτρας ἄνευ τῆς διαταγῆς του. Ἀλλὰ μετὰ ταῦτα
ἐπὶ τῆς συστάσεως τοῦ Βασιλείου μας ἅμα ἔφθασεν εἰς τὴν
Ἑλλάδα ὁ νεαρὸς Βασιλεὺς μας ὁ Ὄθων τὴν 25 Ἰανουα-
ρίου 1833 ἔτρεξεν ὅλον τὸ σμῆνος τῶν κηφῆνων τῆς τουρ-
κιζούσης διπλωματίας καὶ λοιπῶν νόθων ἐλλήνων αὐλοχο-
λακῶν ἀπὸ διάφορα μέρη ἐξωτερικὰ καθήμενοι χωρὶς νὰ
συμμεθέξουν ποτὲ εἰς τὸν ἀγῶνα τῶν ἐλλήνων καὶ ἐφώνησον
μακρόθεν ἢ ὅλοι νὰ χαθῆτε ἢ ὅλοι νὰ ἐλευθερωθῶμεν καὶ
περιστοίγισαν τὸν Ὄθωνα ὅλον αὐτὸ τὸ κηφηναρῖον καὶ
ἤρπασαν ἀπάσας τὰς ἡνίας τοῦ ἐλληνικοῦ ἔθνους καὶ ἐκά-
θεξαν ὅλας τὰς ἀρχὰς τῆς διευθύνσεως αὐτοῦ καὶ γινόμενοι
κύριοι ἀρχόντες καὶ διοικηταὶ ὅλου τοῦ ἐλληνικοῦ κράτους
δὲν ἐβράδυναν νὰ ἀρπάξουν καὶ τὸ βιβλίον τὸ μητρῶον ἐν-
τὸς τοῦ ὁποίου ἦτον ἐγγεγραμμένα ἅπαντα τὰ ὀνόματα τῶν
ἀγωνιστῶν τῶν γνησίων ἐλλήνων μαχιτῶν ἀπογόνων τοῦ
Θεμιστοκλέους, Ἀριστείδου, Μιλτιάδου Περικλέους καὶ
λοιπῶν ἡρώων ἐνδόξων ἐλλήνων καταταχθέντων ἐν τῷ μη-
τρῶῳ ἐπὶ τοῦ γενομένου σχηματισμοῦ τῶν χιλιαρχιῶν τοῦ
ἀειμνήστου Κυβερνήτου τῆς ἐλλάδος Ἰω. Ἄν. Καποδίστρια.
ὅλον αὐτὸ τὸ βιβλίον τὸ ἐνόθευσαν, ἐσθεσαν ἀλλοῦ τὰ ὀνό-
ματα καὶ ἀλλοῦ τὰ ἐπίθετα τῶν γνησίων ἀγωνιστῶν τὰ με-
τέπλασαν καὶ τὰ οικειοποιήθησαν εἰς τὰ ὀνόματα τὰ ἐδικά
των καὶ φίλους των ὡς νὰ εἶναι αὐτοὶ οἱ καὶ αὐτοὶ γνήσιοι
ἀγωνισταὶ καὶ καταμουζούρωσαν ὅλον τὸ μητρῶον ὅπου δὲν
ἤμπορεῖ νὰ τὸ εἶδῃ ὀφθαλμὸς γνησίου Ἑλληνοῦ καὶ νὰ μὴ
δακρῦσῃ καὶ οὕτως ἅπαντες σχεδὸν οἱ Ἕλληνες οἱ πραγμα-
τικοὶ ἀγωνισταὶ οἱ κτίσαντες τὸ ἐλληνικὸν αὐτὸ ἔθνος μὲ
λάσπην ζηνομένην ἀπὸ τὰ αἵματά των καὶ μὲ λίθους κτι-
ρίου αὐτοῦ ἀπὸ τὰ κόκκαλά των, οἱ στρώσαντες τὸ αἵμο-
σταγῆς αὐτὸ τραπέζι νὰ τὸ τρώγουν οἱ κηφῆνες, καὶ ἅπαν-
τες οὗτοι οἱ ἀληθινοὶ ἀγωνισταὶ οἱ διασωθέντες ἐν τῇ ζωῇ
μὲ ὄχι ὀλίγας πληγὰς εἰς τὰ σώματά των φέροντες ἕκαστος,
ἀδικήθησαν ἐξωθέντες καὶ πολλοὶ ἀπέθανον ἐκτίνοντες τὰς
χεῖράς των εἰς τὴν ἐλεημοσύνην καὶ μέχρι σήμερον οἱ διά-

δοχοι αὐτῶν τῶν κακῶν διοικητῶν οἱ διευθύνοντες αὐτὸ τὸ δυστύχησμένον καὶ πολυώδυνον ἔθνος τῶν ἐλλήνων δὲν παύουσι νὰ πράττωσι τὰ τρεῖς χειρότερα τῶν πρὸ αὐτῶν κατόχων τῶν, ἐκεῖνοι ἐρούφησαν ἅπαντα τὰ αἵματα τῶν κτητῶν τοῦ ἔθνους ἀγωνιστῶν, καὶ οὗτοι σήμερον οἱ διάδοχοι αὐτῶν τῶν κακῶν διοικητῶν δὲν παύουσι νὰ ρουφῶν τὰ αἵματα ποικιλοτρόπως τῶν μεταγενεστέρων τέκνων τῶν ἀειμνήστων αὐτῶν γνησίων ἀγωνιστῶν, καὶ δὲν λείπουν κατ' ἔτος νὰ προσθέτουν νέους φόρους, καὶ φόρους, ἀπὸ ἑνα πρόβατον νὰ ζητοῦν νὰ γδάρουν ἢ δυνατὸν ἑκατὸ τομάρια ὡς καὶ εἰς τὰ αὐτὰ ἔβαλαν φόρους καὶ ὅτι οἱ τοῦρκοι ὅπου ἦτον τύραννοι, δὲν εἶχαν βάλῃ ποτὲ τοιούτους ὑπερόγκους φόρους καὶ δυσβαστάχτους εἰς τὸν βασιᾶν ἀπὸ ἑνα δέκατον καὶ ἑνα χαρατάι ἀπὸ 3 γρόσια κατ' ἔτος εἰς τὸν οἰκογενειάρχην καὶ ὄχι μόνον ἀκαταπαύστως νὰ προσθέτουν φόρους ἀλλὰ καὶ πρὸς ταχυτέραν καταστροφὴν τοῦ ἐλληνικοῦ λαοῦ, ἐξακολουθοῦν νὰ κάμνουν καὶ δάνεια κατ' ἔτος ἑκατομμύρια εἰς βάρος τῆς κοινότητος τῶν πτωχῶν ἐλλήνων, καὶ τὸ πλεόν καταστρεπτικότερον ἀκόμη ἐτύστισαν τραπεζῶν καὶ νομισματοκοπέων καὶ κόβουν νομίσματα ἀπὸ στρατσόχαρτα καὶ ἰσοψήφισαν τὴν ἀξίαν τῶν μὲ τὰ νομίσματα τοῦ χρυσοῦ καὶ τοῦ ἀργύρου καὶ διεσκόρπισαν αὐτὰ, ἀντὶ χρυσοῦ καὶ ἀργύρου εἰς ὅλον τὸ ἐλληνικὸν κράτος καὶ φθειρόμενα εἰς χεῖρας τῶν ἐλλήνων χιλιάδες ἐξ αὐτῶν, διὰ θαλάσσης καὶ ξηρᾶς εἰς θάρος τῆς κοινότητος καὶ πρὸς ὄφελος αὐτῶν τῶν κακῶν καὶ καταχθονίων διοικητῶν καὶ ἀκόμη μὲ αὐτὰ τὰ στρατσα νομίσματα ἀντήλλαξαν ἅπαντα τὸν χρυσὸν καὶ τὸν ἀργυρὸν ἀπὸ ἕλλην τὴν κοινότητα τοῦ ἐλληνικοῦ κράτους τὸν ἀποταμίευσαν καὶ τὸν ἐμπορεύονται, μεταλλάττοντες αὐτὸν μὲ ἐκπτώσειν τοῦ στρατσουνομίσματος καὶ μὲ ὑπέρβασιν τοῦ χρυσοῦ καὶ ἀργυροῦ πρὸς ὄφελός των ὅσον δύναται καὶ δὲν παύουν νὰ καταγίνωνται μὲ τὰς πολυμηχανούς αὐτὰς πονηρίας τῶν νὰ πνίξουν καὶ καταστρέφουν αὐτὸ τὸ δύσμοιρον ἔθνος μέαν ὥραν ἀρχίτερα, καὶ μάλιστα μὲ τὰ εἰκονικὰ χαρτοδάνεια ὅπου κάμνουν ἀκαταπαύστως ἀντὶ χρυσοῦ καὶ

ἀργυροῦ, νὰ λαμβάνουν κατ' ἔτος ἑκατομμύρια δάνεια εἰς
 μέταλλον δῆθεν εἰς βάρος τοῦ ἑλληνικοῦ ἔθνους, καὶ αὐτὸ
 τὸ μέταλλον τοῦ χρυσοῦ καὶ τοῦ ἀργυροῦ νὰ μὴ φαίνεται
 εἰς κανένα μέρος εἰς τὰς δοσοληψίας τοῦ ἑλληνικοῦ κράτους,
 νὰ ἐμπορευῆται ἀπὸ στρατσόχαρτα αὐτὰ τὰ ὄργανα τῆς κα-
 ταχθονίου αὐτῆς σπείρας τῆς τουρκιζούσης εὐρωπαϊκῆς διπλω-
 ματίας καὶ τῆς πολιτικῆς καταχθονίου διαιρέσεως τοῦ ἑλλη-
 νικοῦ ἔθνους ἐφόνευσαν τὸν Κυβερνήτην τῆς Ἑλλάδος Ἰω.
 Ἄντ. Καποδίστρια, τὸν σωτῆρα τοῦ ἑλληνικοῦ ἔθνους, καὶ
 πρόεδρον τῆς μυστικῆς φιλανθρωπικῆς ἐταιρείας τοῦ Φοίνι-
 κος καὶ τῶν φιλικῶν ὑπὸ τὸ πρόσχημα «φιλόμουσος ἐται-
 ρεία τῶν Ἀθηνῶν» αὐτὰ τὰ ὄργανα τῆς σπείρας ταύτης ἐξω-
 σαν τὸν Ὀθωνα τὸν πατριωτικὸν πρῶτον Βασιλέα τῶν
 ἑλλήνων ὅστις ἔτρεπε τὴν μεγάλην ἰδέαν, νὰ στήσῃ τὸν
 ἑλληνικὸν θρόνον του εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν. Ὁ Ὀθων
 ἐφύλαττε ἀκριβέστατα τὴν ἀκεραιότητα τοῦ χαρακτῆρος
 του, καὶ τὸ ἀπαράβατον τοῦ ἱεροῦ καθήκοντος τῆς βασιλεί-
 ας του, καὶ ὡς φιλόστοργος πατὴρ, ἐδιοικούσε τὸ ἑλληνι-
 κὸν ἔθνος μὲ μόνον δώδεκα ἑκατομμύρια ἐσόδα καὶ ἐξόδα,
 καὶ ἔχαιρον οἱ Ἕλληνες εὐτυχοῦντές τὴν ἡσυχίαν των, τὴν
 ἀσφάλειαν τῆς ζωῆς των, τὴν ἀσφάλειαν τῆς τιμῆς των,
 καὶ τὴν ἀσφάλειαν τῆς ἰδιοκτησίας των, τὰς ἱεράς βάσεις
 τοῦ οικοδομηθέντος ἐπὶ τοῦ τούτων θρόνου τῆς Βασιλείας
 του, καὶ μετὰ τὴν ἐξωσίν του εὐρέθησαν εἰς τὸ ταμεῖον του
 δεκατρία ἑκατομμύρια περίσυμα ἐκ τῶν ἐσόδων καὶ ἐξόδων
 τοῦ ἑλληνικοῦ κράτους, καὶ ἡ μυστικὴ αὐτοῦ ἀλληλογρα-
 φία περὶ τῆς μεγάλης ἰδέας τῆς λύσεως τοῦ ἀνατολικοῦ
 ζητήματος χωρὶς νὰ βάλῃ εἰς τὸ ἑλληνικὸν ἔθνος χρέη οὐ-
 τε μίαν πεντάρη. Ἴδετε λοιπὸν ποῦ εἴμεθα καὶ ποῦ μᾶς ἐφε-
 ρε ὁ καταχθόνιος κατατρεγμὸς μέχρι τοῦδε τῆς καταστρε-
 πτικῆς αὐτῆς σπείρας τῆς τουρκιζούσης εὐρωπαϊκῆς διπλω-
 ματίας μὲ τὴν καταχθόνιον πολιτικὴν τῆς διαιρέσειν εἰς τὸ
 ἑλληνικὸν ἔθνος καὶ μὲ τὴν καταστρεπτικὴν τῆς πολυαρχίαν.
 Δυστυχεῖς Ἕλληνες! Ἐντὸς ὀλίγου καταβροχθίζεσθαι, καὶ πο-
 λιτικῶς καὶ θρησκευτικῶς κακῇ μοίρᾳ, ἀπὸ τὴν βροτοφάγον

αὐτὴν ἀσθένειαν ὅπου σὰς ἐπίασεν, ἂν δὲν εὐρεθῆ ἰατρὸς νὰ τὴν ἰατρεύσῃ.

Περὶληψις τῆς παρουσίας ἱστορίας ἐκάστων σημαντικωτέρων μαχῶν γενομένων κατὰ τῶν ὀθωμανῶν, ἐντὸς τῆς νήσου Εὐβοίας καὶ ἐκτὸς τῆς Στερεᾶς Ἑλλάδος, μετὰ τὴν καταστροφὴν τῆς νήσου Εὐβοίας, ὑπὸ τῶν μεγαθημόνων Εὐβοέων καὶ ὀπλαρχηγῶν αὐτῶν Ἀγγελῆ Γοβιῶ, Κώστα Γεωργίου, Νικολάου Κριεζώτου, Ἀθανασίου Χονδρροβασίλη, καὶ Βασιλείου Κόκκαλη καὶ λοιπῶν δευτερευόντων καπετανέων, εἰς τὸν ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας τῆς Ἑλλάδος ἱερὸν ἀγῶνα ἀρξάμενον κατὰ τὸ ἔτος 1821 μέχρι τέλους τοῦ ἀγῶνος τοῦ 1829 ἔτους.

Πρώτην μάχην γενομένην εἰς θέσιν Βρυσάκια τῆς νήσου Εὐβοίας, κατὰ τῶν ὀθωμανῶν τοῦ πασᾶ Ὁμερ Βρυῶνῃ ὑπὸ τῶν ἐλλήνων ὀπλαρχηγῶν ὀνομαστὶ ἀναφερομένων ἐν τῇ παρουσίᾳ ἱστορίας, ἀρχηγούντος τοῦ καπετάν, Ἀγγελῆ Γοβιῶ.

Δευτέραν μάχην γενομένην εἰς θέσιν Κανάλινος Κουτουρομετόχι χωρίου Εὐβοίας κατὰ τοῦ Ὁμερβέη καὶ Τσαρκατσιπασᾶ ἀρχηγούντος τοῦ ὀπλαρχηγοῦ Νικολάου Κριεζώτου.

Τρίτην μάχην γενομένην εἰς θέσιν Διακόρφι τοῦ χωρίου Στούρα Εὐβοίας κατὰ τοῦ Ὁμερβέη Καρυστινοῦ ἀρχηγούτος τοῦ Νικολάου Κριεζώτου.

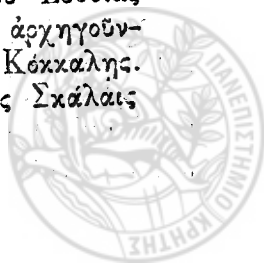
Τετάρτην μάχην γενομένην εἰς θέσιν Βατῆσι τῆς Καρυστίας Εὐβοίας κατὰ τοῦ Ὁμερβέη, ἀρχηγούντος τοῦ Νικολάου Κριεζώτου

Πέμπτην μάχην εἰς θέσιν Χαρτζάνιον καὶ πολιόρκια τοῦ φρουρίου Καρύστου Εὐβοίας, κατὰ τοῦ Ὁμερβέη ἀρχηγούντος τοῦ Νικολάου Κριεζώτου

Ἑκτὴν μάχην εἰς χωρίον Εὐβοίας Κήπους τῆς ἐπαρχίας Κόμης κατὰ τοῦ Ὁμερβέη καὶ Γιενιτσάρων, ἀρχηγούντος τοῦ Νικολάου Κριεζώτου.

Ἑβδόμην μάχην εἰς θέσιν Τριαλλᾶ τῆς νήσου Εὐβοίας κατὰ τοῦ πασᾶ Μπερκόφαλη καὶ Γιενιτσάρων, ἀρχηγούντες οἱ Ἀθανάσιος Χονδρροβασίλης καὶ Βασίλειος Κόκκαλης.

Ὀγδόην μάχην γενομένην εἰς τὰ στεγὰ Κακαῖς Σκάλαις

τοῦ χωρίου Εὐβοίας Βλαχιά, κατὰ τοῦ πικρᾶ Μπερκόφαλη καὶ Γενιτσάρων, ἀρχηγοῦντες τοῦ Ἀθανασίου Χοντροβασίλη καὶ Βασιλείου Κόκκαλη.

Ἐνάτην μάχην εἰσθέσιν Ρουσαλί Σαλώνου εἰς τὴν Στερεάν Ἑλλάδα κατὰ τῶν ὀθωμανῶν Δερβίσηπασσᾶ καὶ λοιπῶν πασσάδων, ἀρχηγοῦντος τοῦ Νικολάου Κριεζώτου καὶ Γεωργίου Καραϊσκάκη.

Δεκάτην μάχην εἰς πολιορκίαν τοῦ φρουρίου Βεροῦτι τῶν παρασαιῶν τῆς Ἀνατολῆς, κατὰ τῶν ὀθωμανῶν Ὁμερβησῆρ Πατᾶ ἀρχηγοῦντος τοῦ Νικολάου Κριεζώτου.

Ἐνδεκάτην μάχην εἰς θέσιν Πεταλιούς τῆς Καρυστίας κατὰ τοῦ Ὁμέρπασσᾶ εἰς διάσωσιν τοῦ ἐλληνικοῦ τακτικοῦ στρατοῦ τοῦ ὀπλαρχηγοῦ Φαβιῆ, ἀρχηγοῦντος τοῦ Νικολάου Κριεζώτου.

Δωδεκάτην μάχην εἰς Τρίκερι κατὰ τῶν ὀθωμανῶν Νούρχα Ζέρβα πασσᾶ, ἀρχηγοῦντος τοῦ Νικολάου Κριεζώτου.

Δεκάτην τρίτην μάχην γενομένην εἰς Ἐλευσίνα ἐντὸς τοῦ Θριασίου πεδίου κατὰ τοῦ Ἀσλάμπη ὀθωμανοῦ ὀπλαρχηγοῦ τοῦ Κιοταχῆ πασσᾶ ἀρχηγοῦντος τοῦ Νικολάου Κριεζώτου.

Δεκάτην τετάρτην μάχην εἰς θέσιν τῶν Ἀθηνῶν Χαϊδάρη, κατὰ τοῦ πολιορκητοῦ τῶν Ἀθηνῶν Κιοτάγια πασσᾶ, ἀρχηγοῦντος τοῦ Νικολάου Κριεζώτου καὶ τοῦ στρατάρχου Καραϊσκάκη.

Δέκατος πέμπτος θρίαμβος τοῦ Νικολάου Κριεζώτου κατὰ τοῦ Κιοτάγια πασσᾶ σερασκέη τῆς Ρούμελης, νὰ διασχίσῃ ἐβδόμηντα χιλιάδας ὀθωμανοὺς πολιορκητὰς τῆς Ἀκροπόλεως τῶν Ἀθηνῶν καὶ μὲ τριακοσίους ἀνδρείους στρατιώτας μεγαθύμονας ἔμβη εἰς τὴν Ἀκροπόλεω τῶν Ἀθηνῶν ἡρωϊκῶς πρὸς διάσωσιν τοῦ φρουρίου καὶ τῶν πολιορκουμένων μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ὀπλαρχηγοῦ Ἰω. Γκούρα.

Δεκάτην ἕκτην μάχην εἰς θέσιν Ἀνηφορίτου Θηβῶν κατὰ τοῦ Ὁμερπασσᾶ καὶ τοῦ σερασκέη Ἰζαμπασσᾶ τῆς Στερεᾶς Ἑλλάδος, ἀρχηγοῦντος τοῦ Νικολάου Κριεζώτου.

Δεκάτην ἑβδόμην μάχην εἰς θέσιν Πέτρας τῆς Λεβαδείας,

κατὰ τοῦ στρασκέρη τῆς Ἀνατολικῆς ἐλλάδος Ἰζαμπασσά,
ἀρχηγόντος τοῦ Νικολάου Κριεζώτου.

Τὰς δὲ μικρὰς μάχας γενομένας ἐντὸς τῆς Εὐβοίας καὶ
ἐκτὸς τῆς στερεᾶς Ἑλλάδος τοῦ Νικολάου Κριεζώτου κατὰ
Μπουλουτσίδων ὀθωμανῶν παραλείπω, αἵτινες εἰσὶ μέχρι
τῶν πεντήκοντα, καὶ ὅτι ὁ Κριεζώτης εἰς ὅλας τὰς μάχας
του, ὡς ἔκαμεν κατὰ τῶν ὀθωμανῶν ἐστάθη ἀκατανίκητος
πλάτην εἰς τοὺς ἐχθροὺς δὲν ἔδωκε ποτέ.

Καὶ τὰς μάχας τὰς καθημερινὰς τοῦ ἀηττήτου Καραϊ-
σκάκη γενομένας κατὰ τοῦ Πασσά Κιοτάγια Ρουμελθαλεσῆ
πολιορκητοῦ τῆς Ἀκροπόλεως τῶν Ἀθηνῶν, εἰς τὰς θέσεις
Τσερατσίνι Χαϊτάρι καὶ Πειραιῶς ἀρχηστρατηγόντος τοῦ
Καραϊσκάκη.

Καὶ τὴν μάχην τὴν γενομένην εἰς τὸ Σέντος μνημεῖον
τοῦ Φιλοπάππου θέσιν Ἀνάλατον ἐξωθεν τῶν Ἀθηνῶν,
κατὰ τοῦ Κιοταγῆ πολιορκητοῦ τῆς Ἀκροπόλεως τῶν Ἀ-
θηνῶν, ἀρχηγόντος τοῦ Κίτσου Τσαβέλα.

Κατὰ τὴν μάχην τὴν γενομένην εἰς θέσιν τῶν Ἀθηνῶν
Καματερόν ἀρχηγόντος τοῦ Βάσιου Μαυροβουνιώτου.

Καὶ τὴν μάχην τὴν γενομένην εἰς θέσιν τῶν Ἀθηνῶν
Χασιᾶς ἀρχηγόντες, Βάσιος Μαυροβουνιώτης, Ἰωάννης
Κλήμακας Θηβαῖος, καὶ Τόλιας Νικολάου Στουραίτης.

Ἐν Χαλκίδι τὴν 20 Μαρτίου 1894.

Ὁ Συγγραφεὺς

ΙΩ. Α. ΜΑΥΡΟΜΜΑΤΗΣ

Ἐκ Χαλκίδος Εὐβοίας

ΔΙΟΡΘΩΣΙΣ ΗΜΑΡΤΗΜΕΝΩΝ

Σελίδι 1, στιχ. 2, ἀνάγνωθι. Ἀναστρασίου—Ἰδίᾳ σελ. στιχ. 8, ἀνάγν. καὶ γραμματεία—Ἰδίᾳ σελ. στιχ. 16, ἀνάγ. Δημήτριον—Ἰδίᾳ σελ. στιχ. 18, ἀνάγν. καὶ ἔτρεξε—Σελ. 4, στιχ. 32, ἀνάγν. προεδρεύων αὐτὸν—Σελ. 5, στιχ. 15, ἀνάγν. ἄν καὶ προώρως—Ἰδίᾳ σελ. στιχ. 17, ἀνάγ. ἐαυτὴν μυστικὴν—Σελ. 6, στιχ. 5, ἀνάγν. καὶ καταστροφῆς—Ἰδίᾳ σελ. στιχ. 25, ἀνάγν. ἐκ Λιβανάταις—Ἰδίᾳ σελ. στιχ. 34, ἄν. ἐταιρείας τῶν φιλικῶν—Σελ. 7, στιχ. 10, ἄν. Σιούτα—Ἰδίᾳ σελ. στιχ. 18, ἄν. τὴν Χαλκίδα—Ἰδίᾳ σελ. στιχ. 24, ἄν. τοῦ καπετᾶν—Σελ. 8, στ. 18 ἄν. τὸν ὄπλαρχηγὸν τῶν ἀρβανταῶν ὀνομαζόμενον Ντελγᾶ—Σελ. 9, στιχ. 8, ἄν. ὁ ὄπλαρχηγὸς Ἀγγελῆς—Ἰδίᾳ σελ. στιχ. 30 ἄν. ἐκτετε ὁ Νικᾶλ, Κριζιώτης—Ἰδίᾳ σελ. στ. 32, ἄν. καπετᾶν Κώτσα—Σελ. 10, στιχ. 8, ἄν. ὀνόματι Γήδα—Ἰδίᾳ σελ. στιχ. 18, ἄν. εἰς ὄλα—Ἰδίᾳ σελ. στιχ. 29, ἄν. Χαμόμουλα—σελ. 11, στιχ. 30, ἄν. ἡμεῖς ἐδῶ δέκα ἄνθρωποι—Ἰδίᾳ σελ. στιχ. 31, ἄν. Ἀγγελῆ καὶ Κώτσα—Ἰδίᾳ σελ. στιχ. 33, ἄν. Ἰερολοχίτης ὢν—Σελ. 12, στιχ. 1 ἄν. ἀντιπρόσωπός μας—Ἰδίᾳ σελ. στιχ. 15, ἄν. Κώτσα—Ἰδίᾳ σελ. στιχ. 26, ἄν. Κανάλους—Σελ. 14, στιχ. 5, ἄν. ὀλονοκτής—Ἰδίᾳ σελ. στιχ. 7, ἄν. μονομαρῆς ὀχυρώνεται—Ἰδίᾳ σελ. στιχ. 12, ἄν. μαζί της—σελ. 16, στιχ. 19, ἄν. Ὀρδί—Ἰδίᾳ σελ. στιχ. 23, ἀνάγ. Ὀρδί—Ἰδίᾳ σελ. στιχ. 27 ἀνάγ. Ὀρδί—Σελ. 17, στιχ. 1, ἀνάγ. Κοκκίνης—Ἰδίᾳ σελ. στιχ. 10, ἀνάγ. Κοκκίνης—Ἰδίᾳ σελ. στιχ. 21, ἄν. Σφακιανός—Σελ. 19, στιχ. 2, ἀνάγ. εἰς τοὺς πολιορκητάς—Σελ. 20, στιχ. 22, ἀνάγ. Ἰσοῦφ πασσαῶς—Ἰδίᾳ σελ. στιχ. 24, ἀνάγ. με ὀρμάς δυνατάς—Σελ. 21, στιχ. 6, ἀνάγ. προπορευόμενος—Σελ. Ἰδίᾳ στιχ. 11, ἄν. νίκη σου—Σελ. 22, στιχ. 23, ἄν. ἐπιβουλευθεῖ—Ἰδίᾳ σελ. στιχ. 33, ἄν. ἐφόνευε—Σελ. 24 στ. 31, ἄν. ἀνευτινος—Σελ. 25, στ. 4 ἄν. πρὶν—Σελ. 27, στιχ. 25, ἄν. καὶ τὴν—Σελ. 28, στ. 31 ἄν. Τσερατσίνι—Σελ. 33, στ. 26, ἄν. παππᾶ υἱός—Σελ. 35, στιχ. 3, ἄν. Περᾶτι—Σελ. 38, στιχ. 14 ἄν. Χατζημιχάλης—Σελ. 40, στιχ. 14 ἄν. καὶ νὰ κινεῖται κατὰ—Ἰδίᾳ σελ. στιχ. 35, ἄν. ὀθωμανῶν—

3106

245
91
047

Τυπεται αντί Δραχμής.

10425
27575
+
10425

31050

27575
91

27666

345
91

340